

# Skandia Liv Årsredovisning 2011

# Innehåll

Årets siffror i korthet	2
Vd har ordet	3
Skandia Livs styrelse	4
Skandia Livs ledning	5
Förvaltningsberättelse	6
Resultatanalys för moderbolaget	16
Resultaträkning	17
Totalresultat Skandia Liv	18
Balansräkning	19
Eget kapital	21
Kassaflödesanalys	22
Noter	23
Revisionsberättelse	62

## Vill du få mer information eller komma i kontakt med Skandia Liv?

- gå in på [skandia.se/liv](http://skandia.se/liv) eller ring:  
Skandia kundservice 0771-55 55 00
- du kan också skriva till oss:  
Skandia Liv  
106 55 Stockholm

# Årets siffror i korthet

Totalavkastning **3,2%**

Skandia Livs totalavkastning uppgick till 3,2 (9,4) procent.

Förvaltad kapital **297** miljarder kronor

Det förvaltrade kapitalet uppgick till 297 (296) miljarder kronor.

Solvensgrad **146%**

Skandia Livs solvensgrad uppgick vid utgången av 2011 till 146 (174) procent.

Kollektiv konsolideringsgrad **104%**

Skandia Livs konsolideringsgrad uppgick till 104 (108) procent vid årets slut.

Återbäringsränta **4%**

Återbäringsräntan gäller sedan 1 oktober 2011.

# Skandia Liv – kundägt och starkare än någonsin

Att få avsluta året med att berätta att Skandia Liv, genom förvärvet av Skandia AB, nu blir ett fullt ut kundägt bolag är ett sant nöje. Vi skriver inte bara näringslivshistoria, vi skapar också ett fristående alternativ till storbankerna!

Skandia Liv har sedan flera år varit ett så kallat hybridbolag med Skandia som aktieägare, som i sin tur ägts av Old Mutual. Skandia Liv har haft ett vinstutdelningsförbud, det vill säga resultatet i verksamheten har gått till Skandia Livs kunder och inte aktieägaren. Det innebär att de båda bolagen arbetat sida vid sida, men med olika förutsättningar. Det har fungerat, men har inte alltid varit det mest optimala. De oberoende ledamöterna i Skandia Livs styrelse såg då en möjlighet som var till fördel för alla parter – förutsättningarna fanns att skapa ett nytt integrerat Skandia. Vi får ett enda fokus: att genom sparande och försäkring gynna våra egna kunder som får tillgång till bättre och ännu mer prisvärda produkter. Vi har nu offentliggjort affären, och i mars 2012 räknar vi med att slutföra transaktionen.

Nu börjar ett stort och viktigt arbete. Jag menar att det finns utrymme för en motpol till de etablerade storbankerna, och jag ser att den utmanaren heter Skandia. Därför kommer jag nu att staka ut strategin för det nya integrerade bolaget, med kundnytta i centrum. Att vara fullt ömsesidig, det vill säga kundägd, känns modernt inte minst mot bakgrund av utvecklingen av Internet och sociala medier. Vi ska göra allt för att kunden ska "sitta i framsätet", både vad gäller hur verksamheten ska ledas, och vilka produkter vi ska utveckla.

Jag vill också gärna reflektera lite kring 2011 i övrigt. Det är fortsatt turbulent på världens finansmarknader, och vi är på inget sätt opåverkade. Bland annat har vi under året justerat återbäringsräntan. Men trots de snabba svängningarna är vi i gott skick, riktigt gott skick till och med. Under hösten hamnade den så viktiga solvensen i centrum för medierapporteringen, en diskussion vi välkomnar. När

vi stänger 2011 gör vi det med en solvensgrad på 146 procent, det vill säga att för varje 100-lapp vi har garanterat våra kunder, har vi 46 kronor extra i tillgångar.

Den goda finansiella ställningen förklaras av vår strategi att sprida riskerna, att ha "ägg i flera korgar". Under ett år där till exempel den svenska börsen sjunkit med mer än 16 procent, har vi levererat en totalavkastning på 3,2 procent. Det beror bland annat på investeringar i så kallade alternativa tillgångsslag som balanserat upp portföljen, till exempel fastigheter och onoterade bolag. Om årets turbulens bidragit med något, så är det att tydliggöra hur olika investeringsstrategier påverkar kundernas kapital. Kort sagt har agnarna till stor del skilts från vetet. Vi har också fått ett fint erkännande av våra kunder som hjälpt oss att öka våra marknadsandelar, både vad gäller nyteckning och premieinkomst.

Parallellt fortsätter vi vår kamp för bättre konkurrens på pensionsmarknaden. Under 2011 har vi lagt mycket kraft på pensionshanteringen i Sveriges kommuner. Vi menar att pensionsskulden i kommunerna, totalt 216 miljarder, inte tas på tillräckligt stort allvar, och att det på sikt kommer bli ett nationellt problem. En effekt av att skulden till stor del är "dold" är att marknadskrafterna vad gäller pensionsskuldshanteringen inte fungerar fullt ut. För ändamålet har vi publicerat en rapport som fått mycket uppmärksamhet i media och av politiker.

Avslutningsvis vill jag säga att nyheten om det nya kundägda Skandia har fått ett positivt mottagande, både från Skandia Livs kunder och samhället i stort. Jag lovar att förvalta förtroendet väl, och välkomnar er alla till ett nytt kapitel i Skandias historia.

Hälsningar

Bengt-Åke Fagerman  
Vd, Skandia Liv

# Styrelse

## **Gunnar Palme**

Ordförande sedan maj 2010 och oberoende ledamot i Skandia Livs styrelse sedan 2008.

Övriga externa styrelseuppdrag<sup>1)</sup>: Axema AB, Bergene Holm AS och Bystad Holding AB.

Födelseår: 1954

## **Mårten Andersson**

Ej oberoende ledamot i Skandia Livs styrelse oktober 2010-januari 2012. Vd i Skandia Livs moderbolag.

Övriga externa styrelseuppdrag<sup>1)</sup>: Inga

Födelseår: 1971

## **Jens Erik Christensen**

Oberoende ledamot i Skandia Livs styrelse sedan maj 2010.

Övriga externa styrelseuppdrag<sup>1)</sup>: SAS AB.

Födelseår: 1950

## **Gunnar Holmgren**

Oberoende ledamot i Skandia Livs styrelse sedan 2002.

Övriga externa styrelseuppdrag<sup>1)</sup>: Inga

Födelseår: 1957

## **Monica Lindstedt**

Oberoende ledamot i Skandia Livs styrelse sedan 2006.

Övriga externa styrelseuppdrag<sup>1)</sup>: Hemfrid i Sverige, Uniflex, Telge Energi samt 1:e vice ordförande i Företagarna.

Födelseår: 1953

## **Lars Otterbeck**

Ej oberoende ledamot i Skandia Livs styrelse sedan 2007. Ledamot i Old Mutual plc.

Övriga externa styrelseuppdrag<sup>1)</sup>: Hakon Invest AB och Roslagens Nyföretagarcentrum.

Födelseår: 1942

## **Leif Victorin**

Oberoende försäkringstagarledamot i Skandia Livs styrelse sedan 2008.

Övriga externa styrelseuppdrag<sup>1)</sup>: Atlas Copco Reinsurance och försäkringstagarföreningen ProSkandia.

Födelseår: 1940

## **Dahn Eriksson**

Ej oberoende ledamot i Skandia Livs styrelse sedan 2007.

Arbetstagarrepresentant

Övriga externa styrelseuppdrag<sup>1)</sup>: Inga

Födelseår: 1962

## **Jane Olofsson**

Ej oberoende ledamot i Skandia Livs styrelse sedan maj 2011.

Arbetstagarrepresentant

Övriga externa styrelseuppdrag<sup>1)</sup>: Inga

Födelseår: 1982

## Suppleanter

### **Marek Rydén**

Ej oberoende suppleant i Skandia Livs styrelse sedan maj 2010.

Övriga externa styrelseuppdrag<sup>1)</sup>: Inga

Födelseår: 1969

### **Leif Nordqvist**

Ej oberoende suppleant i Skandia Livs styrelse sedan maj 2011.

Arbetstagarrepresentant

Övriga externa styrelseuppdrag<sup>1)</sup>: Inga

Födelseår: 1958

### **Linda Lundin**

Ej oberoende suppleant i Skandia Livs styrelse sedan maj 2011.

Arbetstagarrepresentant

Övriga externa styrelseuppdrag<sup>1)</sup>: Inga

Födelseår: 1977

<sup>1)</sup> Med övriga externa styrelseuppdrag menas sådana som inte ingår i Old Mutual- eller Skandiasfären.

# Ledning

## **Bengt-Åke Fagerman**

Verkställande direktör

Födelseår: 1954

Anställd i Skandia Liv sedan 2002.

Anställd i Skandia sedan 1978.

## **Mathias Andersson**

Tillförordnad Ekonomichef

Födelseår: 1968

Anställd i Skandia Liv sedan 2010.

## **Anna-Carin Söderblom Agius**

Chef Affärsenheten

Födelseår: 1967

Anställd i Skandia Liv sedan 2007.

## **Lars Bergendal**

Chefsjurist och styrelsesekreterare

Födelseår: 1953

Anställd i Skandia Liv sedan 2003.

Anställd i Skandia sedan 2001.

## **Bengt Blomberg**

Chef IT

Födelseår: 1962

Anställd i Skandia Liv sedan 1999.

Anställd i Skandia sedan 1983.

## **Håkan Ljung**

Chefaktuarie och chef Riskstyrning och riskkontroll

Födelseår: 1967

Anställd i Skandia Liv sedan 2006.

## **Annie Sebelius**

Informationschef

Födelseår: 1971

Anställd i Skandia 2009.

Informationschefsuppdraget utförs av Skandia för Skandia Livs räkning.

## **Hans Sterte**

Chef Kapitalförvaltning

Födelseår: 1961

Anställd i Skandia Liv sedan 2007.

## **Ingrid Roslund Winje**

Personalchef

Födelseår: 1954

Anställd i Skandia Liv 2000-2008. Anställd i Skandia sedan 2008.

Sedan 2008 utförs personalchefsuppdraget av Skandia för Skandia Livs räkning.

# Förvaltningsberättelse 2011

## Inledning

Styrelsen och verkställande direktören för Livförsäkringsaktiebolaget Skandia (publ) (Skandia Liv) organisationsnummer 502019-6365, avger härmed årsredovisning för 2011, bolagets 139:e verksamhetsår.

## Organisation

Skandia Liv är ett helägt dotterbolag till Försäkringsaktiebolaget Skandia (Skandia). Skandia är sedan 2006 en del av den internationella koncernen Old Mutual plc (Old Mutual) som erbjuder finansiella tjänster inom livförsäkring, bank och kapitalförvaltning. Old Mutual grundades 1845 och har sitt huvudkontor i London. Skandia Liv ingår operativt i Skandias division Nordic, som omfattar all verksamhet i Sverige, Danmark och Norge. Flera verksamheter och funktioner bedrivs gemensamt för hela Skandia.

## Koncernstruktur Skandia Liv

Skandia Livkoncernen består, förutom av moderbolaget Livförsäkringsaktiebolaget Skandia (publ), av Skandia Liv Fastigheter AB som äger Diligentia AB med flera fastighetsägande dotterbolag, Skandikon Pensionsadministration AB, Skandikon Administration AB, Life Equity Sweden KB i likvidation, Skandia Livsforsikring A/S, Skandia Livsforsikring A A/S, Skandia Asset Management A/S och Skandia A/S i Danmark. Berlac AB har likviderats. Samtliga dotterbolag får utdela vinst.

## Verksamhet

Skandia Livs affärsidé är att erbjuda prisvärda produkter med garanti som är enkla att förstå och som ger våra kunder ekonomisk trygghet vid pension, sjukdom och dödsfall.

Våra erbjudanden bygger på en kombination av sparande, försäkring, rådgivning och administration. Hela det resultat som uppstår i bolagets verksamhet går tillbaka till våra kunder. Vi ger ingen utdelning till aktieägare, det vill säga Skandia Liv drivs enligt ömsesidiga principer. Du som tecknar en pensions- eller kapitalförsäkring i Skandia Liv väljer traditionell livförvaltning, vilket innebär att vi sköter kapitalförvaltningen åt dig. Våra kunder är garanterade ett visst belopp när försäkringen förfaller till utbetalning, och det är garantin som skiljer traditionell livförvaltning från många andra sparformer. Inför utbetal-

ningen räknar vi om kundens försäkringskapital till ett utbetalningsbelopp och jämför med det garanterade beloppet. Om utbetalningsbeloppet är högre, får våra kunder det, men om det skulle vara lägre, får de det garanterade beloppet.

Vår finansiella styrka gör att vi har större möjlighet att skapa högre avkastning än många andra bolag. Vi kan placera mer kapital till högre risk, utan att riskera vad vi lovat. Det betyder att våra kunder utöver garantin har mycket goda möjligheter till hög avkastning.

## Väsentliga händelser under året

### Omstrukturering

Skandia beslutade under våren att omorganisera och kundanpassa verksamheten i syfte att förbättra Skandias självservicekoncept och stärka rådgivning till kund. Inom ramen för detta ingick också att effektivisera och minska kostnaderna. Ett erbjudande om att lämna Skandia med ett avgångsvederlag och ett omställningsprogram gick ut till samtliga anställda även inom Skandia Liv.

### Kommunaffären fortsätter att växa

Skandia Liv har under året vunnit försäkring och administrationsupphandlingar för 14 kommuner. Det innebär att vi på 2 år ökat antal kommunkunder från 2 till 24 stycken. Vi har förhoppningar att fortsätta växa i en liknande takt under de närmsta åren.

### Upphandlingen KAP-KL

Skandia Liv avstod från att lämna anbud för avtalsområdet KAP-KL, som reglerar kommunanställdas pensioner, på grund av orimliga villkor. Något som vi i förlängningen anser kommer att omöjliggöra att de kommunanställda får produkter av tillräckligt hög kvalitet.

### Återbäringsräntan

Den första juli sänktes återbäringsräntan från 6 procent till 5 procent. Från den första oktober sänktes återbäringsräntan till 4 procent.

### Skandia Liv kvarstår som ickevalsbolag

En ny upphandling av försäkringsbranschens tjänstepensioner (FTP-planen) har skett under 2011. Skandia Liv vann denna och kvarstår därmed som ickevalsbolag för landets försäkringsanställda de kommande fyra åren.

### Valcentral för FTP

Under året meddelades att Skandia Livs dotterbolag Skandikon tar över efter Fora som valcentral för FTP från och med 1 januari 2012.

### Rapport om kommunernas pensionsskulder

Under sommaren släppte Skandia rapporten "Betala nu – bädda för morgondagens välfärd". I korthet går rapporten ut på att kommunerna i Sverige har en stor pensions-skuld att hantera och rapporten debatterades under Almedalsveckan.

### Försäljning av del av Skandia Asset Management A/S

Under året har Skandia Liv sålt 20 procent av innehavet i Skandia Asset Management A/S till Skandia AB. Efter försäljningen ägs bolaget till lika delar av Skandia Liv och Skandia AB.

## Solvens 2

Anpassningen till det nya solvensregelverket inom EU, Solvens 2, har fortsatt under året. Syftet med Solvens 2 är att stärka försäkringstagarnas skydd. De övergripande riktlinjerna i solvensregelverket är fastställda genom ett ramdirektiv som antogs våren 2009. Inom EU fortsätter arbetet med att ta fram mer detaljerade krav. Detta har visat sig vara mer tidskrävande än förväntat. Alltmer tyder på att regelverket kommer att träda i kraft i svensk lagstiftning 1 januari 2013 men förmodligen behöver bolagen inte tillämpa de nya reglerna före den 1 januari 2014. Det skulle innebära att tillämpningen av de nya Solvens 2-reglerna förskjuts ungefär ett år jämfört med tidigare planer.

### Hög ambitionsnivå

Skandia Liv startade i början av 2010 ett omfattande implementeringsprojekt för anpassning till det nya solvensregelverket. En god riskstyrning är en viktig framgångsfaktor för försäkringsbolag. Fördelen för ett bolag som Skandia Liv är att riskstyrning har varit en central del av verksamheten under en lång tid. Skandia Liv vill även i fortsättningen vara ett ledande bolag när det gäller riskstyrning och har därför en ambition som sträcker sig betydligt längre än minimikraven i Solvens 2. Vi utvecklar därför en egen modell för beräkning av solvensrisk. Modellen ger oss bättre förutsättningar att förstå och styra riskerna i verksamheten. Att utveckla en egen modell innebär samtidigt att kraven på precision och tillförlitlighet i modellen blir höga. Finansinspektionen kommer därför att granska modellen för att säkerställa att kraven uppfylls.

### Framskridande enligt plan

Anpassningen till Solvens 2 och utvecklingen av den egna modellen har gått enligt plan under 2011. Även i år har arbetet med Solvens 2 tagit mycket resurser i anspråk och

kommer också att göra det framgent inför regelverkets ikraftträdande. Under 2011 har Finansinspektionen påbörjat en förhandsgranskning av den egna modell som Skandia Liv utvecklar. Att delta i en förhandsgranskning är frivilligt för bolagen. Skandia Liv bedömer att det är bra att delta för att i god tid säkerställa att modellen uppfyller de höga krav som ställs. Efter förhandsgranskningen måste sedan de bolag som avser att använda en egen modell skicka en formell ansökan som kommer att granskas av Finansinspektionen.

## Skandia Liv förvärvar Skandia AB

Under slutet av året tillkännagav Skandia Liv att man avser förvärva moderbolaget Skandia AB från ägaren Old Mutual. Förutsatt att förvärvet går igenom, upplöses därmed den hybridkonstruktion som bolaget levtt med under en längre tid. Bolaget blir, efter en kommande ombildning, ett renodlat ömsesidigt bolag, det vill säga ägt av sina kunder. Det innebär att Skandia Livs koppling till Old Mutual, genom moderbolaget Skandia AB, upphör. Nu får Skandia Liv bara ett enda fokus: att genom sparande och försäkring gynna sina egna kunder.

Bakgrunden till affären är framförallt effektivitetsför-luster. Det handlar om att de båda bolagen, Skandia Liv och Skandia AB, arbetat sida vid sida men med olika förut-sättningar. Skandia AB har genererat vinst till sin ägare, Old Mutual, medan Skandia Liv har fördelat vinsterna till kunderna, det vill säga försäkringstagarna. Det har fungerat, men inte varit tillräckligt effektivt, då resurskrävande kontrollfunktioner behövs för att bevaka vinstutdelningsförbudet mellan de båda Skandiabolagen.

I historien finns flera exempel på hur bolagen försökt komma till rätta med situationen. Bland annat utreddes möjligheten att ombilda Skandia Liv till ett vinstutdelande bolag, men detta projekt bordlades i februari 2010. Under hösten 2011 uppstod ett tillfälle i marknaden när det var möjligt för Skandia Liv att förvärva Skandia AB, och på initiativ av de oberoende ledamöterna i styrelsen inleddes ett intensivt arbete. Mycket möda lades ned på att få en korrekt värdering av bolaget, och flera av varandra oberoende rådgivare anlätades för att säkerställa marknadsmä-sighet. Försäkringstagarrepresentanten i Skandia Livs styrelse har under hela processen stöttat förvärvet utifrån att den är gynnsam för bolagets kunder.

Den 15 december presenterades affären. Köpeskillingen om 22,5 miljarder kronor erläggs kontant och finansieras genom avyttring av placeringstillgångar. Mottagandet blev mycket positivt i media, bland kunder och med-arbetare.

Affären tillstyrks av Old Mutuals styrelse och beräknas vara slutförd mot slutet av första kvartalet 2012, efter nödvändiga tillstånd och godkännanden av finansinspek-tioner och konkurrensmyndigheter i berörda länder, samt Old Mutuals aktieägare.



Fördelarna med förvärvet är flera, till exempel betydande kostnads- och intäktssynergier, på några års sikt totalt uppskattade till 850 miljoner kronor per år. Ur kundperspektiv förbättras möjligheterna att erbjuda bättre och ännu mer prisvärda produkter. Därutöver förväntas en god avkastning på denna investering, högre än för snittet i portföljen som helhet.

Skandia AB kommer inledningsvis att utgöra cirka 8 procent av Skandia Livs totala tillgångsmassa om cirka 290 miljarder kronor. Skandia Livs solvens- och skuld-täckningsgrad överstiger idag med god marginal de krav som ställs av Finansinspektionen. Transaktionen är riskmässigt väl avvägd och förändrar dessa nyckeltal endast marginellt. Skandia Liv kommer även fortsättningsvis att vara ett välkapitaliserat och starkt bolag.

Att förvärva sitt moderbolag är en komplex process. Under ombildningen till ömsesidighet, som beräknas ta upp till ett och ett halvt år att genomföra, kommer Skandia Liv att ägas av en nybildad stiftelse. Stiftelsens ändamål kommer vara att främja Skandia Livs kunders intressen under ombildningsprocessen. Till styrelseledamöter i stiftelsen har Bo Eklöf (ordförande), Leif Victorin och Kajsa Lindståhl utsetts. I det framtida bolaget kommer kundinflytandet att öka, formerna för det kommer nu utredas, men det kan komma att bli i något som liknar en bolagsstämma.

I förvärvet ingår de nordiska försäkrings- och bankverksamheterna Skandia Link, Skandiabanken och Skandia Lifeline (sjukvårdsförsäkring). Totalt har koncernen, med verksamheterna i Sverige, Norge och Danmark, 440 miljarder kronor under förvaltning och drygt två miljoner kunder. Genom förvärvet av Skandia AB skapas ett av Sveriges största bank- och försäkringsföretag, ett kundägt och fristående alternativ till de etablerade storbankerna.

## Händelser efter balansdagen

Se not 40.

## Årets resultat

### Årets resultat 2011

Årets resultat i Skandia Livkoncernen uppgick till -25 432 (22 682) MSEK efter skatt. Motsvarande resultat för Skandia Liv Sverige uppgick till -25 583 (22 561) MSEK. Det tekniska resultatet (före skatt) i Skandia Liv Sverige uppgick till -23 676 (25 014) MSEK.

Det tekniska resultatet förklaras främst av tre resultat-källor: finansiellt resultat, riskresultat och omkostnadsresultat. Det finansiella resultatet fastställs som skillnaden mellan verklig kapitalavkastning och den ränta som används vid beräkning av de försäkringstekniska avsättningarna. Riskresultatet utgör skillnaden mellan gällande antaganden och verkligt utfall rörande livslängd och sjuk-

lighet. Omkostnadsresultatet visar skillnaden mellan avgifterna som tas ur försäkringarna och bolagets faktiska driftskostnader. Normalt utgör det finansiella resultatet den största förklaringsposten till resultatet. För räkenskapsåret 2011 uppgick finansresultatet till -24 403 (23 668) MSEK. Riskrörelsen bidrog med 547 (959) MSEK och omkostnadsrörelsen med 180 (387) MSEK. Resultatet tillförs konsolideringsfonden, som utgör Skandia Livs ackumulerade överskottsmedel. För försäkringar med inslag av sparande fördelas överskott i första hand till kunderna genom återbäringsränta, och för rena riskförsäkringar sker tilldelning av överskott genom till exempel rabatterade premier. Nedan följer kommentarer till de olika resultatposterna i det tekniska resultatet.

**Kommande avsnitt avser Skandia Liv Sverige om inte annat anges. Skandia Liv Sverige består av moderbolaget Livförsäkringsaktiebolaget Skandia (publ), Skandia Liv Fastigheter AB och Diligentia AB med flera fastighetsägande dotterbolag, Life Equity Sweden KB i likvidation, Skandikon Pensionsadministration AB samt Skandikon Administration AB.**

### Premieinkomst

Premieinkomsten för (för egen räkning) i Skandia Liv uppgick till 13 264 (11 808) MSEK. Premieinkomsten har ökat, främst gäller det engångsinbetalningar för sparprodukter och inflyttat kapital, ökningen har skett både inom privat- och företagssegmentet. Seriebetalda inbetalningar är oförändrade i förhållande till föregående år. Riskprodukternas premieinkomst har minskat under året, främst som en följd av premiesänkningar för sjukprodukterna. De senare årens minskade sjukskadeutbetalningar har gjort att försäkringspremien har kunnat sänkas dels för vissa sjukprodukter generellt, dels för vissa segment som visar låga sjuktal.

### Kapitalavkastning i kronor

Kapitalavkastningen uppgick till 8 880 (25 021) MSEK. Den består av realiserad såväl som orealiserad avkastning och utgör ett netto av intäkter och kostnader. Bland kostnaderna ingår kapitalförvaltningskostnader på 176 (201) MSEK, som avser såväl egen kapitalförvaltningsorganisation som arvoden till externa förvaltare.

### Totalavkastning i procent

Skandia Livs totalavkastning för 2011 uppgick till 3,2 (9,4) procent. Målsättningen för Skandia Livs kapitalförvaltning är att ge en hög och stabil avkastning i förhållande till inflationen och våra åtaganden gentemot försäkringstagarna. För avkastning på portföljens olika tillgångsslag, se nedanstående totalavkastningstabell.

### Placeringar

Vid utgången av 2011 hade Skandia Livs förvaltade kapital ett värde av 296 912 (296 441) MSEK. Den långsiktiga tillgångsfördelningen är avgörande för den framtida avkastningen. Skandia Liv har under en följd av år arbetat med att skapa en bättre balans i den strategiska tillgångsallokeringen. Syftet är att få en bättre riskspridning och på det sättet minska risken i portföljen, men också att på sikt höja avkastningen. Målsättningen är att minska beroendet av aktier i Sverige, Europa och Nordamerika. Tanken är att tillföra portföljen kompletterande risktillgångar som har en avvikande avkastningsprofil. Detta arbete har fortsatt under 2011. Skandia Liv har valt en valutastrategi där vi inte automatiskt valutasäkrar utländska tillgångar för att öka riskspridningen. Den svenska kronan är, enligt Skandia Livs syn, normalt värderad jämfört med flertalet utländska valutor. Under året har andelen aktier, minskats något till förmån för andelen räntebärande tillgångar och noterade bolag. Tillgångs-portföljen har minskat den genomsnittliga ränterisken något jämfört med utgången av 2010.

### Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar

Andra försäkringstekniska avsättningar har under året behövt förstärkas. Förändringen ger en negativ resultat-effekt motsvarande -32 396 (728) MSEK, varav -78 (-49) MSEK kan hänföras till förändrad villkorad återbäring (före avgiven återförsäkring). Den diskonteringsränta som används vid värderingen av framtida garanterade utbetalningar påverkar i hög grad värdet av en livförsäkringsavsättning. Med en låg diskonteringsränta blir nuvärdet av den garanterade framtida utbetalningen högt, och med en

hög diskonteringsränta blir nuvärdet lågt. En förändring av diskonteringsräntan med 0,10 procentenheter för samtliga löptider innebär en förändring av livförsäkrings-avsättningarna med cirka 2 300 MSEK.

### Tjänstepensionsklassad livförsäkring

Livförsäkringsavsättningarna för tjänstepensioner motsvarar cirka 61 (62) procent av de totala livförsäkrings-avsättningarna. Tjänstepensionsklassade avsättningar diskonteras med marknadsräntor. Marknadsräntorna har under 2011 sjunkit, vilket inneburit en förstärkning av avsättningarna med resultateffekten -18 349 (1 354) MSEK. Övriga förändringar, som främst förklaras av nettokassaflödet av premier och utbetalningar samt av påförd nettoränta, påverkade resultatet med -1 050 (-1 525) MSEK. Den totala förändringen i andra livförsäkrings-avsättningar för tjänstepensioner per 31 december 2011 gav resultateffekten -19 399 (-172) MSEK.

### Övrig livförsäkring

Avsättningar för övrig livförsäkring diskonteras även de med marknadsräntor. För att behålla ett visst mått av betryggande antaganden skiljer sig dessa räntor från de som gäller för tjänstepensioner. Sjunkande marknadsräntor har inneburit en förstärkning av dessa avsättningar med resultateffekten -13 483 (14) MSEK. Övriga förändringar, som främst förklaras av nettokassaflödet av premier och utbetalningar samt av påförd nettoränta, påverkade resultatet med 564 (934) MSEK. Den totala förändringen i andra livförsäkringsavsättningar för övrig livförsäkring per 31 december 2011 gav resultateffekten -12 919 (949) MSEK.

#### Totalavkastning, Skandia Liv Sverige

2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
-11,7%	9,1%	8,8%	13,7%	9,1%	4,4%	-13,4%	16,4%	9,4%	3,2%

#### Förvaltad kapital (MSEK), Skandia Liv Sverige

2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
220 812	235 104	249 608	276 065	293 026	302 537	253 104	280 945	296 441	296 912

#### Totalavkastningstabell

	Marknadsvärde (MSEK)		Andelar (%)		Totalavkastning (%)	
	2011-12-31	2010-12-31	2011-12-31	2010-12-31	2011-12-31	2010-12-31
Nominella obligationer	110 308	76 999	37,7	26,1	8,2	2,8
Svenska realobligationer	6 111	23 056	2,1	7,8	11,3	5,0
Svenska aktier	23 973	38 344	8,2	13,0	-15,9	26,6
Utländska aktier	59 000	71 670	20,2	24,3	-9,2	7,2
Fastigheter	30 155	30 347	10,3	10,3	12,6	12,6
Private Equity	18 229	13 956	6,2	4,7	11,5	5,4
Alternativa strategier	20 712	22 732	7,1	7,7	-2,0	11,3
Övrigt	24 184	18 033	8,2	6,1	n/a	n/a
<b>Total</b>	<b>292 672</b>	<b>295 137</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>3,2</b>	<b>9,4</b>

Denna tabell är framtagen enligt Försäkringsförbundets rekommendation för årlig rapportering av totalavkastning, Totalavkastningstabell. Tabellens total skiljer sig från balansräkningens förvaltade kapital på grund av att vissa tillgångar i balansräkningen ej ingår i totalavkastningstabellen. En avstämning av avkastning i totalavkastningstabellen mot finansiella rapporter presenteras i not 42.

## Försäkringsersättningar

Summan av posterna Utbetalda försäkringsersättningar och Förändring i avsättningar för oreglerade skador, uppgick till 11 810 (11 365) MSEK.

### Utbetalda försäkringsersättningar

Utbetalda försäkringsersättningar har ökat till 12 308 (12 043) MSEK, varav omkostnader för skadereglering utgör 31 (38) MSEK. Ökningen av utbetalda ersättningar förklaras främst av att allt fler försäkrade nu uppnått sin pensionsålder. Rörlighet på marknaden har ökat men under 2011 minskade dock utflyttat kapital till 833 (987), detta är en följd av att livförsäkring har setts som ett bra alternativ under ett år som präglats av osäkerhet på de finansiella marknaderna.

Utöver den del som garanteras försäkringstagarna betalas även en så kallad återbäring ut, vilket är det överskott som intjänats under försäkringstiden. Utbetalad återbäring uppgick till 6 598 (6 489) MSEK under 2011. Utbetalning av överskott redovisas dock inte i resultaträkningen, utan som en minskning av konsolideringsfonden i balansräkningen.

### Förändring i avsättningar för oreglerade skador

Förändringen i avsättningar för oreglerade skador minskade försäkringsersättningarna med 498 (678) MSEK, varav en förändring i marknadsräntor har medfört en reservförstärkning med resultateffekten -248 (-30) MSEK. I likhet med 2010 har antalet pågående skador för sjuk- och premiebefrielseförsäkring fortsatt att minska även i år, vilket medfört att tidigare avsättningar på 756 (708) MSEK kunnat upplösas.

## Driftskostnader

Driftskostnaderna uppgick till 1 508 (1 474) MSEK. De kan delas upp i administrations- och anskaffningskostnader. Den första kategorin avser kostnader för befintliga försäkringar och den senare kostnader för hantering i samband med nyteckning, såsom försäljningsprovisioner.

Administrationskostnaderna uppgick till 1 196 (1 095) MSEK. En stor del av ökningen beror på att rörelsekostnaderna ökar på grund av omstruktureringskostnader, se Väsentliga händelser under året på sidan 6 samt not 8 på sidan 37.

Anskaffningskostnaderna aktiveras till stor del i balansräkningen som förutbetalda anskaffningskostnader och fördelas därefter på en tioårsperiod. Detta görs för att få en bättre överensstämmelse mellan intäkter och kostnader under försäkringens löptid.

Anskaffningskostnaderna som belastar årets resultat uppgick till 313 (380) MSEK, en minskning med 67 MSEK. Anskaffningskostnaderna utgörs främst av försäljningsersättningar i form av provisioner baserat på nyförsäljning, samt förändringen av de förutbetalda an-

skaffningskostnaderna. Försäljningsersättningen ökade med 16 MSEK, jämfört med föregående år. Ökningen beror främst på en ökad nyförsäljning. Förändringen av de förutbetalda anskaffningskostnaderna, det vill säga den periodisering som görs av försäljningsersättningen över försäkringsavtalens löptid, minskar med 66 MSEK mot föregående år.

Driftskostnadsprocenten, som visar relationen mellan driftskostnader och premieinkomst, minskade till 11,4 (12,5) procent. Orsaken är att premieinkomsten har ökat. Förvaltningskostnadsprocenten visar relationen mellan driftskostnader och genomsnittligt förvaltad kapital under året och uppgick till 0,52 (0,52) procent.

## Konsolidering och solvens

### Kollektiv konsolideringsgrad

Skandia Livs kollektiva konsolideringsgrad per 31 december 2011 uppgick till 104 (108) procent. Den kollektiva konsolideringsgraden visar, för försäkringar med inslag av sparande, värdet av tillgångar i förhållande till värdet av garanterade utfästelser och preliminärt fördelat överskott på försäkringsavtalen. Genom att anpassa återbäringsräntan, som fördelar eventuellt överskott till kunderna, är målsättningen för Skandia Liv att hålla den kollektiva konsolideringsgraden inom intervallet 95-115 procent. Hur denna anpassning går till regleras i bolagets konsolideringspolicy, som finns tillgänglig på vår webbplats, skandia.se/liv.

### Solvensgrad

Solvensgraden är ett mått på värdet av tillgångarna i förhållande till de garanterade åtagandena till försäkringstagarna. Den uppgick till 146 (174) procent per 31 december 2011. Solvenskvoten visar hur stort solvenskapitalet är i förhållande till försäkringsrörelselagens lägsta tillåtna marginal, den så kallade solvensmarginalen. Solvenskvoten uppgick till 10 (17), vilket innebär att solvenskapitalet är 10 gånger så stort som det minimikapital lagen kräver.

## Risk och riskhantering

Att hantera risk är en självklar del av Skandia Livs verksamhet. Vi hanterar flera olika typer av risk, såsom:

- solvensrisk
- lönsamhetsrisk, inklusive finansiella risker
- strategisk risk
- operationell risk .

I not 2, Risker och riskhantering, beskrivs dessa risker och vårt sätt att styra, mäta och följa upp dem.

## Miljö

Skandia Liv bedriver ingen tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet enligt miljöbalken. Våra egna riktlinjer

(Skandia Corporate Responsibility Policy) anger dock att Skandia Liv ska arbeta aktivt för att minska den negativa direkta och indirekta påverkan på miljön. För att begränsa den direkta påverkan på miljön strävar Skandia Liv efter att begränsa användandet av icke förnybara resurser. Detta främst genom att begränsa energi- och materialanvändningen och alstringen av avfall och utsläpp i de fastigheter vi nyttjar och äger. Skandia Liv har även en indirekt påverkan på miljön genom de bolag vi äger aktier i. I Skandia Livs ägarpolicy anges att styrelserna i dessa bolag ska ha ett ansvarsfullt förhållningssätt till etiska frågor och arbeta aktivt med etik- och miljöfrågor.

I Skandia Livs dotterbolag Diligentia har det under 2011 bland annat beslutats om två miljöklassningssystem som Diligentia ska arbeta med i befintliga fastigheter respektive ny-, om- och tillbyggnader. Ett projekt för att ta fram "gröna" hyresavtal har startats under året, tillsammans med övriga medlemmar i Fastighetsägarna, och på Diligentia bedrivs detta arbete inom ramen för en större satsning för att ta fram ett grönt erbjudande till företagets hyresgäster. Diligentias nya elhandelsavtal, där samtliga fastigheter förses med koldioxidminimerande el från vattenkraft, har också trätt i kraft.

## Socialt ansvarstagande

### Socially Responsible Investments

Skandia Liv tar ägaransvaret vad gäller SRI (Socially Responsible Investments), liksom andra strategiska ägarfrågor, på stort allvar. Skandia Liv har idag en väl fungerande process för att fånga upp signaler om olämpligt agerande i etiska frågor. På branschnivå är vi tillsammans med 14 andra institutioner medgrundare till "Hållbart värdeskapande", ett projekt där de 100 största bolagen på Nasdaq-OMX har ombetts att svara på en enkät hur de arbetar med miljö, arbetsrätt, korruption med mera. Syftet är att gemensamt sätta fokus på frågorna samt att bidra till "best practice" genom att börsbolagen utväxlar erfarenhet och metodik.

### Idéer för livet

För Skandia Liv är det självklart att aktivt engagera sig i samhällets utveckling. Idéer för livet är en verksamhet som startade redan 1987, vars uppdrag består i att arbeta förebyggande och långsiktigt för barn och ungdomar. Vi samarbetar med ideella organisationer, skolor, föreningar och kommuner. Alla medarbetare i Skandia har på en del av sin arbetstid möjlighet att engagera sig i ideell verksamhet. Det kan till exempel handla om nattvandring, läsläsning eller projekt som riktar sig till föräldrar, lärare eller idrottsledare.

## Våra medarbetare

Skandia Liv är ett företag som bygger på långsiktiga relationer med såväl kunder som medarbetare. Medarbetarnas engagemang, kompetens och prestationer är avgörande för att företaget ska nå framgång.

### Medarbetare

Under 2011 var medelantalet anställda i moderbolaget Skandia Liv 247 (256) personer, varav 46 (47) procent kvinnor. Andelen kvinnliga chefer var 41 (46) procent, och medelåldern för samtliga medarbetare var 45 (44) år. Personalomsättningen har ökat i jämförelse med föregående år och uppgick vid årets slut till 9,6 (6,7) procent.

### Livianen

Livianen är Skandia Livs stiftelse för rörlig ersättning enligt mönster från en resultatandelsstiftelse. Syftet med den är att skapa motivation och delaktighet hos medarbetarna genom en möjlighet till ekonomisk stimulans när företaget levererar i enlighet med tre uppsatta mål. Ersättningens maximala belopp per medarbetare kan, om samtliga tre mål uppfylls, uppgå till 62,5 procent av ett prisbasbelopp, det vill säga 26 750 SEK för 2011.

### Ersättningar och förmåner till nyckelpersoner i ledande ställning

Skandia Liv erbjuder rörlig ersättning som ett verktyg i lönesättningen för chefer. Ersättningen är maximerad till mellan 10 och 50 procent av grundlönen beroende på befattning. Den högsta procentsatsen gäller endast för viss personal inom bolagets kapitalförvaltning. För detaljer kring löner och ersättningar hänvisas till not 37.

### Ett friskare Skandia Liv

Skandia Liv erbjuder sina medarbetare tillgång till rådgivning och hjälp i frågor inom hälsoområdet. Dessutom erhåller samtliga medarbetare Skandias privatvårdsförsäkring. Skandia Liv stöder också medarbetarnas friskvårdsaktiviteter genom friskvårdsbidrag och subventionerade aktiviteter.

## Skandia Livs dotterbolag under 2011

### Svenska dotterbolag

#### Diligentia

Skandia Liv Fastigheter AB är ett dotterbolag till Skandia Liv. Bolaget är moderbolag till Diligentia AB där Skandia Livs fastighetsinnehav är koncentrerat. Diligentias affärsidé är att långsiktigt äga, utveckla och förvalta kontor, köpcenter och bostäder. Fastighetsinnehavet värderades vid årets slut till 30 480 (30 347) MSEK. Investeringar i befintliga fastigheter uppgick till 1 354 (1 378) MSEK. Under året har 0 (3) fastigheter förvärvats och 16 (15) fastigheter har avyttrats.

### Skandikon

Resultatet för Skandikon uppgick till -1 (9) MSEK. 2011 har präglats av stora investeringar, cirka 16 MSEK, för att kunna hantera nya avtal som ingåtts under året. Vidare har Skandikon arbetat med att utveckla processer syftande till ISO-certifiering samt att genomlysna företagets risker som är förknippade med ny affär. Kärnaffären, avtal med längre löptid, har en tillfredställande lönsamhet. Företagets ledning gör bedömningen att även Offentlig affär, som företaget driver tillsammans med Skandia Liv, nu nått en acceptabel nivå.

### Övriga svenska dotterbolag

Life Equity Sweden KB i likvidation och Berlac AB har inte bedrivit någon verksamhet under 2011. Berlac AB likviderades under året.

### Utländska dotterbolag

Skandia Livs utländska dotterbolag är Skandia Livsforsikring A/S, Skandia Livsforsikring A A/S, Skandia Asset Management A/S och Skandia A/S i Danmark.

### Danmark

Skandia Livs verksamhet i Danmark omfattar två separata försäkringskoncept. I Skandia Livsforsikring A A/S hanteras privataffären. Bolaget är stängt för nyteckning. I Skandia Livsforsikring A/S hanteras Bonuspension som är inriktat mot tjänstepensionsmarknaden. Premieinkomsten totalt för bägge bolagen uppgick till 1 893 (2 118) MSEK, driftskostnaderna till 190 (236) MSEK och årets resultat till -220 (111) MSEK. Balansomslutningen var 15 775 (16 081) MSEK, varav livförsäkringsavsättningarna 14 357 (14 326) MSEK. Under 2011 såldes 20 procent av innehavet i Skandia Asset Management A/S till Skandia. Bolaget ägs därefter till 50 procent var av Skandia Liv respektive Skandia. Försäljningen resulterade i en realiserad förlust om 18 MSEK. Förlusten beror på att de upparbetade vinsterna som fanns i bolaget vid försäljningen inte hade genererats genom förvaltningen av Skandia Livs tillgångar, utan härrörde från förvaltningen av Skandias tillgångar.

## Förväntad framtida utveckling

### Lagstiftning

Arbetet med det EU-direktiv som har kommit att kallas Solvens 2-direktivet har fortsatt under året. På EU-nivå har arbetet i huvudsak bestått i framtagande av mer

detaljerade krav som kompletterar det ramdirektiv som antogs under hösten 2009. På nationell nivå har den så kallade Solvens 2-utredningen (SOU 2011:68) lämnat ett förslag till hur ramdirektivets bestämmelser bör omsättas i svensk lagstiftning. Den samlade Solvens 2-regleringen bedöms träda i kraft den 1 januari 2014. Inom Skandia Liv har anpassningen till det nya regelverket fortsatt.

Solvens 2-utredningens betänkande innehåller även ett förslag till en ny alternativ reglering av företag som bedriver tjänstepensionsrörelse. Utformningen av lagreglerna i det föreslagna regelverket kan eventuellt leda till en skev konkurrenssituation mellan de företag som erbjuder tjänstepensionsförmåner på den svenska marknaden.

Under året har en ny försäkringsrörelselag (2010:2043) trätt i kraft. Den nya lagen innebär en språklig och redaktionell modernisering av rörelsereglerna för bland annat försäkringsaktiebolag, samt en anpassning till så kallad allmän associationsrättslig lagstiftning. För försäkringsaktiebolagens del innebär anpassningen att de omfattas av de regler som gäller för aktiebolag i allmänhet, om inte avvikelser motiveras av försäkringsaktiebolagens särart. För Skandia Liv, som är ett försäkringsaktiebolag, medför den nya försäkringsrörelselagen i huvudsak endast behov av begränsade anpassningar i bolagsordningen.

Bankkunder kan från den 1 januari 2012 använda den nya sparformen Investeringsparkonto. I samband med det har beskattningen av kapitalförsäkringar lagts om och skärpts.

International Accounting Standards Board (IASB) arbetar med att ta fram nya redovisningsregler (IFRS) för försäkringsföretag, IFRS 4 fas 2. Reglerna förväntas träda i kraft inom några år.

## Rapport om bolagets styrning

Skandia Livs bolagsstyrning beskrivs i en separat rapport kallad Rapport om bolagets styrning 2011 och finns på [skandia.se/liv](http://skandia.se/liv).

## Femårsöversikt, Skandia Livkoncernen

	2011	2010	2009	2008	2007
<b>Resultat, MSEK</b>					
Premieinkomst f e r	15 084	13 862	12 566	14 819	15 952
Kapitalavkastning netto	9 468	26 201	42 151	-40 937	12 519
Försäkringsersättningar f e r	-13 968	-12 235	-12 024	-11 215	-11 003
Återbäring	89	279	272	-6	-60
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	-23 602	25 138	63 526	-78 548	27 555
<b>Årets resultat</b>	<b>-25 432</b>	<b>22 682</b>	<b>61 304</b>	<b>-79 003</b>	<b>24 552</b>
<b>Ekonomisk ställning, MSEK</b>					
Placeringsstillgångar	321 718	311 113	300 013	271 388	309 557
Försäkringstekniska avsättningar f e r	215 067	183 292	184 614	207 919	166 516
<b>Konsolideringskapital, MSEK</b>					
Redovisat eget kapital	92 606	124 756	109 015	54 764	140 916
Uppskjuten skatt	3 025	2 880	2 275	1 811	3 633
<b>Summa konsolideringskapital</b>	<b>95 631</b>	<b>127 636</b>	<b>111 290</b>	<b>56 575</b>	<b>144 549</b>
Kollektivt konsolideringskapital <sup>1)</sup>	11 861	21 127	11 443	-21 464	20 160
Kapitalbas <sup>2)3)</sup>	88 253	123 066	108 505	55 017	137 841
Erforderlig solvensmarginal <sup>2)</sup>	8 663	7 424	7 494	8 517	6 907
Gruppkapitalbas enligt sammanläggnings- och avräkningsmetoden <sup>3)</sup>	87 681	122 376	107 839	54 421	137 217
- avdrag är gjort för immateriella poster med	34	43	59	82	73
Erforderlig gruppsovensmarginal enligt sammanläggnings- och avräkningsmetoden	9 222	7 956	7 994	9 010	7 275
<b>Nyckeltal, procent<sup>1)</sup></b>					
Förvaltningskostnadsprocent	0,52	0,52	0,62	0,64	0,61
Förvaltningskostnadsprocent inklusive kapitalförvaltningskostnad	0,58	0,59	0,72	0,74	0,73
Direktavkastning <sup>4)</sup>	3,2	3,1	3,6	3,6	3,5
Totalavkastning <sup>4)</sup>	3,2	9,4	16,4	-13,4	4,4
Kollektiv konsolideringsgrad <sup>5)</sup>	104	108	104	91	107
Solvensgrad	146	174	164	128	190
Solvenskvt <sup>2)3)</sup>	10	17	14	6	20
Anskaffningskostnadsprocent	2,4	3,2	4,1	3,3	3,7
Driftskostnadsprocent	11,4	12,5	14,6	13,6	12,4

<sup>1)</sup> Uppgifterna avser Skandia Liv Sverige.

<sup>2)</sup> Uppgifterna avser moderbolaget.

<sup>3)</sup> Nyckeltalen är uppdaterade på grund av ny redovisningsprincip, se not 41.

<sup>4)</sup> Se not 42.

<sup>5)</sup> Enligt retrospektivmetoden.

Skandia Livkoncernen tillämpar full IFRS.

## Förslag till vinstdisposition

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att årets resultat i moderbolaget Livförsäkringsaktiebolaget Skandia (publ) -26 524 MSEK överföres till konsolideringsfonden för respektive försäkringsgren enligt följande:

<b>Konsolideringsfond, MSEK</b>	<b>2011</b>
Förmånsbestämd försäkring	-641
Avgiftsbestämd traditionell försäkring	-15 045
Tjänsteanknuten sjukförsäkring och premiebefrielseförsäkring	1 116
Individuell traditionell livförsäkring	-12 771
Ouppsägbar sjuk- och olycksfallsförsäkring samt premiebefrielseförsäkring	78
Gruppliv- och tjänstegrupplivförsäkring	320
Uppsägbar sjuk- och olycksfallsförsäkring	404
Mottagen återförsäkring	15
<b>Summa</b>	<b>-26 524</b>

Upprättad årsredovisning innebär att ett koncernbidrag på 1 497 MSEK lämnats till Diligentia AB och 1 600 MSEK har lämnats till Skandia AB.

Stockholm 17 februari 2012

Gunnar Palme  
Ordförande

Jens Erik Christensen

Gunnar Holmgren

Monica Lindstedt

Lars Otterbeck

Leif Victorin

Dahn Eriksson

Jane Olofsson

Bengt-Åke Fagerman  
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats 17 februari 2012

Svante Forsberg  
Auktoriserad revisor

Thomas Thiel  
Auktoriserad revisor

# Innehåll räkenskaper

<b>Finansiella rapporter</b>	
Resultatanalys för moderbolaget	16
Resultaträkning	17
Totalresultat Skandia Liv	18
Balansräkning	19
Eget kapital	21
Kassaflödesanalys	22
<b>Noter</b>	
1 Väsentliga redovisnings- och värderingsprinciper	23
2 Risker och riskhantering	30
3 Premieinkomst	36
4 Kapitalavkastning, intäkter	36
5 Orealiserade vinster på placeringstillgångar	36
6 Utbetalda försäkringsersättningar före avgiven återförsäkring	37
7 Återbäring och rabatter	37
8 Driftskostnader	37
9 Kapitalavkastning, kostnader	38
10 Orealiserade förluster på placeringstillgångar	38
11 Nettoresultat per kategori placeringstillgångar samt övriga finansiella tillgångar och skulder	38
12 Övriga tekniska intäkter och kostnader	38
13 Resultat övriga rörelsedrivande enheter	38
14 Skatt	39
15 Andra immateriella tillgångar	39
16 Förvaltningsfastigheter	40
17 Placeringar i koncernföretag	41
18 Aktier och andelar	41
19 Obligationer och andra räntebärande värdepapper	42
20 Alternativa placeringar	42
21 Derivatinstrument med positiva värden eller värde noll	42
22 Kategorier av finansiella tillgångar och skulder och deras verkliga värden	43
23 Övriga fordringar	47
24 Disposition av 2010 års resultat	48
25 Obeskattade reserver	48
26 Livförsäkringsavsättning	48
27 Avsättning för oreglerade skador	49
28 Villkorad återbäring	49
29 Avsättning för skatter	49
30 Övriga avsättningar	50
31 Skulder avseende direkt försäkring	50
32 Derivatinstrument med negativa värden	50
33 Övriga skulder	51
34 Ställda panter	51
35 Eventualförpliktelser och åtaganden	51
36 Leasing	51
37 Medelantal anställda samt löner och ersättningar	52
38 Upplysningar närstående	56
39 Avsättning för pensioner	58
40 Händelser efter balansdagen	59
41 Effekter av ändrad redovisningsprincip	59
42 Avstämning avkastning i totalavkastningstabell mot finansiella rapporter	60
<b>Revisionsberättelse</b>	<b>62</b>



# Resultatanalys för moderbolaget

MSEK	Direktförsäkring i Sverige									
	Tjänstepensionsförsäkring					Övrig livförsäkring				
	Total	För- mån- sbestäm- d försäk- ring <sup>1)</sup>	Avgifts- bestäm- d traditio- nell försäk- ring	Tjänste- anknuten sjukför- säkring och premie- befrielse- försäk- ring	Indivi- duell traditio- nell livförsäk- ring	Opp- sägbar sjuk- och olycks- fallsför- säkring samt premie- befrielse- försäk- ring	Gruppliv- och tjänste- gruppliv- försäk- ring	Uppsäg- bar sjuk- och olycks- falls- försäk- ring	Mot- tagen återför- säkring	
Premieinkomst f e r	13 264	213	7 903	800	3 575	325	310	120	18	
Kapitalavkastning, intäkter	18 770	324	10 734	384	6 680	461	99	84	4	
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	5 739	99	3 282	117	2 043	141	30	26	1	
Övriga tekniska intäkter	3	0	2	0	1	0	0	0	0	
Försäkringsersättningar f e r	-11 810	-180	-6 067	-279	-4 960	-419	163	-61	-7	
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar f e r	-32 396	-747	-18 733	1	-12 926	1	6	2	0	
Återbäring	89	0	-136	0	252	0	-27	0	0	
Driftskostnader	-1 552	-14	-821	-133	-398	-85	-65	-31	-5	
Kapitalavkastning, kostnader	-785	-14	-449	-15	-280	-19	-4	-4	0	
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	-17 503	-300	-10 038	-357	-6 207	-428	-92	-78	-3	
Övriga tekniska kostnader	-35	-1	-16	-1	-16	-1	0	0	0	
<b>Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat</b>	<b>-26 216</b>	<b>-620</b>	<b>-14 339</b>	<b>517</b>	<b>-12 236</b>	<b>-24</b>	<b>420</b>	<b>58</b>	<b>8</b>	
<b>Resultat före bokslutsdispositioner och skatt</b>	<b>-26 216</b>	<b>-620</b>	<b>-14 339</b>	<b>517</b>	<b>-12 236</b>	<b>-24</b>	<b>420</b>	<b>58</b>	<b>8</b>	
Bokslutsdispositioner	1 606	0	0	987	0	107	22	477	13	
<b>Resultat före skatt</b>	<b>-24 610</b>	<b>-620</b>	<b>-14 339</b>	<b>1 504</b>	<b>-12 236</b>	<b>83</b>	<b>442</b>	<b>535</b>	<b>21</b>	
Skatt	-2 079	-21	-706	-447	-535	-82	-131	-151	-6	
Uppskjuten skatt	165	0	0	59	0	77	9	20	0	
<b>Årets resultat</b>	<b>-26 524</b>	<b>-641</b>	<b>-15 045</b>	<b>1 116</b>	<b>-12 771</b>	<b>78</b>	<b>320</b>	<b>404</b>	<b>15</b>	
<b>Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring</b>										
Livförsäkringsavsättning	194 807	3 775	116 295	28	74 444	137	118	10	0	
Avsättning för oreglerade skador	6 220	0	13	2 876	47	2 538	41	689	16	
<b>Summa</b>	<b>201 027</b>	<b>3 775</b>	<b>116 308</b>	<b>2 904</b>	<b>74 491</b>	<b>2 675</b>	<b>159</b>	<b>699</b>	<b>16</b>	
<b>Försäkringstekniska avsättningar för vilka försäkringstagaren bär risk före avgiven återförsäkring</b>										
Villkorad återbäring	254	—	254	—	0	—	—	—	—	
<b>Summa</b>	<b>254</b>	<b>—</b>	<b>254</b>	<b>—</b>	<b>0</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	
<b>Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar</b>										
Livförsäkringsavsättning	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Avsättning för oreglerade skador	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
<b>Summa återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	
<b>SUMMA ÅTERBÄRINGSMEDEL FÖRE ÅRETS RESULTAT<sup>2)</sup></b>	<b>114 736</b>	<b>1 949</b>	<b>61 448</b>	<b>3 205</b>	<b>42 346</b>	<b>4 101</b>	<b>940</b>	<b>695</b>	<b>52</b>	

<sup>1)</sup> Härav avser verksamhetsgrenen "Kollektivavtalade tjänstepensioner för anställda inom Skandiakoncernen med mera".

Livförsäkringsavsättning 3 761  
Konsolideringsfond efter årets resultat 1 305

<sup>2)</sup> En verksamhetsgren, som trots ianspråktagande av grenens andel av uppsamlade överskottsmedel, inte kan täcka egna uppkomna underskott, tillåts låna medel (så kallat förlagslån) från andra verksamhetsgrenar. För dessa lån betalar grenen en ränta som motsvarar totalavkastningen.

## Noter till resultatanalys för moderbolaget

Premieinkomst f e r									
Premieinkomst före avgiven återförsäkring	13 280	212	7 904	804	3 583	328	311	120	18
Premier för avgiven återförsäkring	-16	0	-1	-4	-7	-3	-1	0	0
Försäkringsersättningar f e r									
Utbetalda försäkringsersättningar									
a) Före avgiven återförsäkring	-12 308	-180	-6 065	-445	-4 963	-372	-212	-69	-2
b) Återförsäkrarens andel (-)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Förändring i Avsättning för oreglerade skador									
a) Före avgiven återförsäkring	498	0	-2	166	3	-47	375	8	-5
b) Återförsäkrarens andel (-)	0	—	—	0	0	0	0	0	0

# Resultaträkning

MSEK	Not	Koncernen		Skandia Liv Sverige		Moderbolaget	
		2011	2010	2011	2010	2011	2010
<b>TEKNISK REDOVISNING AV LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSE</b>							
Premieinkomst f e r							
Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)	(3)	15 155	13 932	13 280	11 831	13 280	11 831
Premier för avgiven återförsäkring		-71	-70	-16	-23	-16	-23
		<b>15 084</b>	<b>13 862</b>	<b>13 264</b>	<b>11 808</b>	<b>13 264</b>	<b>11 808</b>
<b>Kapitalavkastning, intäkter</b>	(4)	<b>21 013</b>	<b>23 934</b>	<b>21 117</b>	<b>23 856</b>	<b>18 770</b>	<b>21 473</b>
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	(5)	7 654	11 717	7 055	10 751	5 739	9 815
Övriga tekniska intäkter	(12)	69	119	3	18	3	18
<b>Försäkringsersättningar f e r</b>							
Utbetalda försäkringsersättningar							
Före avgiven återförsäkring	(6)	-14 462	-12 971	-12 308	-12 046	-12 308	-12 046
Återförsäkrars andel		0	51	0	3	0	3
Förändring i Avsättning för oreglerade skador							
Före avgiven återförsäkring		498	681	498	678	498	678
Återförsäkrars andel		-4	4	0	0	0	0
		<b>-13 968</b>	<b>-12 235</b>	<b>-11 810</b>	<b>-11 365</b>	<b>-11 810</b>	<b>-11 365</b>
<b>Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar f e r</b>							
Livförsäkringsavsättning							
Före avgiven återförsäkring		-32 355	-1 282	-32 318	777	-32 318	777
Återförsäkrars andel		43	-1	—	0	—	—
Försäkringsteknisk avsättning för vilka försäkringstagaren bär risk							
Villkorad återbäring							
Före avgiven återförsäkring	(28)	-78	-49	-78	-49	-78	-49
Återförsäkrars andel		—	—	—	—	—	—
		<b>-32 390</b>	<b>-1 332</b>	<b>-32 396</b>	<b>728</b>	<b>-32 396</b>	<b>728</b>
<b>Återbäring</b>	(7)	<b>89</b>	<b>279</b>	<b>89</b>	<b>279</b>	<b>89</b>	<b>279</b>
Driftskostnader	(8)	-1 680	-1 708	-1 508	-1 474	-1 552	-1 527
<b>Kapitalavkastning, kostnader</b>	(9)	<b>-1 475</b>	<b>-7 647</b>	<b>-1 786</b>	<b>-7 339</b>	<b>-785</b>	<b>-6 424</b>
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	(10)	-17 724	-1 803	-17 506	-2 247	-17 503	-2 247
Övriga tekniska kostnader	(12)	-274	-48	-198	-1	-35	-1
<b>Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat</b>		<b>-23 602</b>	<b>25 138</b>	<b>-23 676</b>	<b>25 014</b>	<b>-26 216</b>	<b>22 557</b>
<b>ICKE-TEKNISK REDOVISNING</b>							
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat							
		-23 602	25 138	-23 676	25 014	-26 216	22 557
<b>Resultat övriga rörelsedrivande enheter</b>	(13)	<b>-25</b>	<b>-16</b>	<b>-25</b>	<b>-16</b>	<b>—</b>	<b>—</b>
<b>Kapitalavkastning, egen pensionsskuld</b>	(39)	<b>-7</b>	<b>-12</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>—</b>
<b>Resultat före bokslutsdispositioner och skatt</b>		<b>-23 634</b>	<b>25 110</b>	<b>-23 701</b>	<b>24 998</b>	<b>-26 216</b>	<b>22 557</b>
Bokslutsdispositioner							
		—	—	—	—	1 606	-409
<b>Resultat före skatt</b>		<b>-23 634</b>	<b>25 110</b>	<b>-23 701</b>	<b>24 998</b>	<b>-24 610</b>	<b>22 148</b>
<b>Avkastningsskatt &amp; Kupongskatt</b>	(14)	<b>-1 273</b>	<b>-1 522</b>	<b>-1 273</b>	<b>-1 522</b>	<b>-1 273</b>	<b>-1 522</b>
<b>Skatt på årets resultat</b>	(14)	<b>-525</b>	<b>-906</b>	<b>-609</b>	<b>-915</b>	<b>-641</b>	<b>-421</b>
<b>Årets resultat</b>		<b>-25 432</b>	<b>22 682</b>	<b>-25 583</b>	<b>22 561</b>	<b>-26 524</b>	<b>20 205</b>
Hänförligt till:							
- försäkringstagarna		-25 448	22 618	-25 599	22 514	-26 524	20 205
- minoritetsintresse		16	64	16	47	—	—

# Totalresultat Skandia Liv

MSEK	Not	Koncernen		Skandia Liv Sverige		Moderbolaget	
		2011	2010	2011	2010	2011	2010
<b>Årets resultat, enligt ovanstående resultaträkning</b>		<b>-25 432</b>	<b>22 682</b>	<b>-25 583</b>	<b>22 561</b>	<b>-26 524</b>	<b>20 205</b>
<b>ÖVRIGT TOTALRESULTAT</b>							
Valutaomräkningseffekt på innehav i utländska dotterbolag		0	-163	0	-2	—	—
lanspråktagen konsolideringsfond		-6 687	-6 769	-6 687	-6 769	-6 687	-6 769
<b>Årets totalresultat</b>		<b>-32 119</b>	<b>15 750</b>	<b>-32 270</b>	<b>15 790</b>	<b>-33 211</b>	<b>13 436</b>
Årets totalresultat hänförligt till							
- försäkringstagarna		-32 135	15 688	-32 286	15 743	-33 211	13 436
- minoritetsintressen		16	62	16	47	—	—

## Förklaringar till resultaträkningen

**Premieinkomster** (för egen räkning) är summan av de premier som betalades in under 2011 minskad med premier för avgiven återförsäkring. I posten inkluderas även förskottsinsbetalda premier med förfallodag 2012, där försäkringsavtal är ingånget.

I **kapitalavkastning, intäkter** ingår aktieutdelningar, hyresintäkter från fastighetsförvaltningen, räntor på obligationer och andra räntebärande värdepapper, realisationsvinster netto samt valutakursvinster netto.

Bolagets placeringstillgångar är värderade till verkligt värde. Skillnaden mellan verkligt värde och anskaffningsvärde kallas för övervärde. **Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar** visar årets förändring av övervärdet, exklusive valutaeffekter.

**Försäkringsersättningar** innefattar utbetalningar till försäkringstagare, driftskostnader som uppkommer i samband med utbetalning och hantering av skador samt förändring av avsättning för oreglerade skador. Förändringen föranleds av en uppskattning av kommande utbetalningar för redan inträffade försäkringsfall.

Posten **förändring i andra försäkringstekniska avsättningar** består av förändring livförsäkringsavsättning samt förändring villkorad återbäring. I förändring livförsäkringsavsättning framgår hur mycket värdet av försäkringstagarnas framtida, garanterade ersättningar har ökat/minskat under året. Villkorad återbäring är förändrad med nettot av tilldelade överskott som ännu inte utnyttjats för premiebetalning och utnyttjade överskott.

**Återbäringen**, det vill säga upparbetade överskott, betalas vanligtvis ut vid försäkringstidens slut som ett tillägg till de avtalade försäkringsersättning-

arna. Utbetalningen minskar de vinstmedel som finns i konsolideringsfonden, och påverkar därmed inte årets resultat. I vissa fall kan återbäringen tillfalla försäkringstagaren genom att den används för premiebetalning och den kommer då att få en resultat effekt. Denna post specificeras i not 7.

Begreppet **driftskostnader** innehåller kostnader för livförsäkringsbolagets försäljning, affärsutveckling och administration. I posten ingår även återförsäkrarens provisioner och vinstandelar samt förändringar i förutbetalda anskaffningskostnader.

I **kapitalavkastning, kostnader** ingår kapitalförvaltningskostnader, kostnader i fastighetsförvaltningen, räntekostnader, valutakursförluster netto samt realisationsförluster netto.

Den **avkastningsskatt** ett livförsäkringsbolag betalar bestäms som en procentsats av skatteunderlaget, vilket är en slags schablonavkastning som räknas fram genom att tillgångarnas marknadsvärde, minskat med finansiella skulder, vid årets början multipliceras med den genomsnittliga statslåneräntan året före räkenskapsåret. För pensionsförsäkring gällde 2011 en skattesats på 15 procent på schablonavkastningen och för kapitalförsäkring var skattesatsen 30 procent för nio tiondelar av underlaget, vilket i praktiken innebär att beskattningen blir 27 procent.

Avkastningsskatt gäller inte grupplivförsäkring eller sjuk- och olycksfallsförsäkring, eftersom sådan verksamhet inkomstbeskattas.

**Årets resultat** förs varje år till konsolideringsfonden.

# Balansräkning

MSEK	Not	Koncernen		Skandia Liv Sverige		Moderbolaget	
		2011-12-31	2010-12-31	2011-12-31	2010-12-31	2011-12-31	2010-12-31
<b>TILLGÅNGAR</b>							
Immateriella tillgångar	(15)	267	256	213	193	—	—
<b>Placeringstillgångar</b>							
Byggnader och mark/Förvaltningsfastigheter	(16)	30 480	30 347	30 480	30 347	—	—
Placeringar i koncernföretag	(17)	27	—	1 436	1 788	26 073	27 440
<b>Andra finansiella placeringstillgångar</b>							
Aktier och andelar	(18)	95 260	120 545	91 508	114 400	91 508	114 400
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	(19)	176 665	145 313	166 885	137 224	166 885	137 224
Alternativa placeringar	(20)	8 231	9 680	7 718	9 197	7 718	9 197
Lån med säkerhet i fast egendom		8	13	8	13	8	13
Derivat	(21)	2 798	2 700	2 572	2 589	2 572	2 589
Återköpstransaktioner		8 249	2 515	8 249	2 515	8 249	2 515
		<b>321 718</b>	<b>311 113</b>	<b>308 856</b>	<b>298 073</b>	<b>303 013</b>	<b>293 378</b>
<b>Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar</b>							
Livförsäkringsavsättning		137	95	—	—	—	—
Avsättning för oreglerade skador		11	14	—	—	—	—
		<b>148</b>	<b>109</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>—</b>
<b>Fordringar</b>							
Fordringar avseende direkt försäkring		3	4	—	0	—	0
Fordringar avseende återförsäkring		2	14	1	2	1	2
Övriga fordringar	(23)	6 054	1 984	5 982	1 939	5 670	1 623
		<b>6 059</b>	<b>2 002</b>	<b>5 983</b>	<b>1 941</b>	<b>5 671</b>	<b>1 625</b>
<b>Aktuell skattefordran</b>	(29)	<b>628</b>	<b>258</b>	<b>628</b>	<b>258</b>	<b>622</b>	<b>258</b>
<b>Uppskjuten skattefordran</b>	(29)	<b>449</b>	<b>733</b>	<b>230</b>	<b>569</b>	<b>—</b>	<b>—</b>
<b>Andra tillgångar</b>							
Materiella tillgångar		15	13	12	9	3	3
Kassa och bank		8 595	9 117	7 598	8 256	7 483	8 165
		<b>8 610</b>	<b>9 130</b>	<b>7 610</b>	<b>8 265</b>	<b>7 486</b>	<b>8 168</b>
<b>Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter</b>							
Upplupna ränte- och hyresintäkter		3 375	2 309	3 363	2 311	3 363	2 310
Förutbetalda anskaffningskostnader	(8)	813	893	813	893	813	893
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		121	129	107	115	172	3
		<b>4 309</b>	<b>3 331</b>	<b>4 283</b>	<b>3 319</b>	<b>4 348</b>	<b>3 206</b>
<b>Summa tillgångar</b>		<b>342 188</b>	<b>326 932</b>	<b>327 803</b>	<b>312 618</b>	<b>321 140</b>	<b>306 635</b>

## Förklaringar till balansräkningen

**Tillgångar** Balansräkningens tillgångssida i ett livförsäkringsbolag innehåller främst placeringstillgångar, vars förvaltning beskrivs på sidorna 8-9.

**Eget kapital, avsättningar och skulder** De största posterna på skuld-sidan är försäkringstekniska avsättningar och konsolideringsfonden inom eget kapital.

**Konsolideringsfonden** är bolagets samlade överskott genom åren. Överskottet får endast betalas ut till försäkringstagarna i form av återbäring eller användas för förlusttäckning.

De **försäkringstekniska avsättningarna** är uppdelade i livförsäkrings-avsättning och avsättning för oreglerade skador.

**Livförsäkringsavsättningen** utgörs av kapitalvärdet av de framtida försäkringsersättningar som garanterats försäkringstagarna, efter avdrag för

kapitalvärdet av framtida avtalade premiebetalningar. Kapitalvärdet beräknas med hänsyn till förväntat utfall för olika försäkringsfall, som till exempel dödlighet och förväntad återstående livslängd samt så kallad grundränta.

**Avsättningen för oreglerade skador** är en uppskattning av kommande utbetalningar för redan inträffade försäkringsfall. Den innehåller också avsättningar för att täcka driftskostnader i samband med framtida utbetalningar av redan inträffade försäkringsfall.

**Villkorad återbäring** redovisar de överskotts-fonder som härrör från vissa tjänstepensionsavtal om förmånsbestämda pensioner. Dessa överskott kan bara användas för att betala premier på försäkringar tillhörande nämnda avtal.

Not	Koncernen		Skandia Liv Sverige		Moderbolaget	
	2011-12-31	2010-12-31	2011-12-31	2010-12-31	2011-12-31	2010-12-31
<b>EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER</b>						
<b>Eget kapital</b>						
Aktiekapital (3 000 aktier à nominellt 200 kronor)	1	1	1	1	1	1
Konsolideringsfond	117 886	101 955	118 475	102 651	114 736	101 218
Årets resultat	-25 448	22 618	-25 599	22 514	-26 524	20 205
Minoritetsintresse	151	118	151	111	—	—
Årets resultat	16	64	16	47	—	—
	<b>92 606</b>	<b>124 756</b>	<b>93 044</b>	<b>125 324</b>	<b>88 213</b>	<b>121 424</b>
Obeskattade reserver (25)	—	—	—	—	40	1 645
<b>Försäkringstekniska avsättningar</b>						
Livförsäkringsavsättning (26)	208 959	176 646	194 807	162 489	194 807	162 489
Avsättning för oreglerade skador (27)	6 256	6 755	6 220	6 720	6 220	6 720
	<b>215 215</b>	<b>183 401</b>	<b>201 027</b>	<b>169 209</b>	<b>201 027</b>	<b>169 209</b>
<b>Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagarna bär risken</b>						
Villkorad återbäring (28)	254	224	254	224	254	224
<b>Andra avsättningar</b>						
Avsättningar för pensioner (39)	266	259	—	—	—	—
Avsättning för aktuell skatt (29)	9	52	1	2	0	—
Avsättning för uppskjuten skatt (29)	3 474	3 613	3 451	3 579	103	268
Övriga avsättningar (30)	180	202	163	202	19	23
	<b>3 929</b>	<b>4 126</b>	<b>3 615</b>	<b>3 783</b>	<b>122</b>	<b>291</b>
<b>Depåer från återförsäkrare</b>						
<b>Skulder</b>						
Skulder avseende direkt försäkring (31)	953	902	921	859	921	859
Skulder avseende återförsäkring	22	16	9	9	9	9
Derivat (32)	1 816	859	1 650	782	1 650	782
Återköpstransaktioner	20 886	8 357	20 886	8 357	20 886	8 357
Övriga skulder (33)	5 515	3 461	5 412	3 247	7 660	3 630
	<b>29 192</b>	<b>13 595</b>	<b>28 878</b>	<b>13 254</b>	<b>31 126</b>	<b>13 637</b>
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	992	830	985	824	358	205
<b>Summa eget kapital, avsättningar och skulder</b>	<b>342 188</b>	<b>326 932</b>	<b>327 803</b>	<b>312 618</b>	<b>321 140</b>	<b>306 635</b>
<b>POSTER INOM LINJEN</b>						
Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser (34)	18 217	11 269	18 215	11 266	18 215	11 211
Tillgångar för vilka försäkringstagarna har förmånsrätt (34)	259 615	237 452	259 600	222 588	259 600	222 588
Ansvarsförbindelser/Eventualförpliktelser (35)	26	201	26	—	—	—
Åtaganden (35)	21 341	17 985	21 341	17 985	21 341	17 985

# Eget kapital

	Koncernen					
	Aktie- kapital	Konsolide- ringsfond	Årets resultat	Eget kapital hänförligt till för- säkrings- tagarna	Innehav utan bestäm- mande inflytande	Totalt eget kapital
<b>2011</b>						
<b>Ingående balans</b>	<b>1</b>	<b>101 955</b>	<b>22 618</b>	<b>124 574</b>	<b>182</b>	<b>124 756</b>
Vinstdisposition 2010	—	22 618	-22 618	0	—	0
Försäljning av Skandia Asset Management A/S	—	—	—	—	-24	-24
Koncernbidrag till Försäkringsaktiebolaget Skandia <sup>1)</sup>	—	-1 179	—	-1 179	—	-1 179
Aktieägartillskott från Försäkringsaktiebolaget Skandia <sup>1)</sup>	—	1 179	—	1 179	—	1 179
Utbetalning till minoritetsägare	—	—	—	—	-7	-7
Årets totalresultat	—	-6 687	-25 448	-32 135	16	-32 119
<b>Utgående balans</b>	<b>1</b>	<b>117 886</b>	<b>-25 448</b>	<b>92 439</b>	<b>167</b>	<b>92 606</b>

## 2010

<b>Ingående balans enligt årsredovisningen 2010</b>	<b>1</b>	<b>47 597</b>	<b>61 288</b>	<b>108 886</b>	<b>129</b>	<b>109 015</b>
Vinstdisposition 2009	—	61 288	61 288	0	—	0
Utbetalning till minoritetsägare	—	—	—	—	-9	-9
Årets resultat	—	—	22 618	22 618	64	22 682
Valutaomräkningseffekt på innehav i utländska dotterbolag	—	-161	—	-161	-2	-163
lanspråktagen konsolideringsfond	—	-6 769	—	-6 769	—	-6 769
Årets totalresultat	—	-6 930	22 618	15 688	62	15 750
<b>Utgående balans</b>	<b>1</b>	<b>101 955</b>	<b>22 618</b>	<b>124 574</b>	<b>182</b>	<b>124 756</b>

## Moderbolaget

	Aktie- kapital	Konsolide- ringsfond	Årets resultat	Moderbo- laget Totalt
<b>2011</b>				
<b>Ingående balans</b>	<b>1</b>	<b>99 930</b>	<b>20 205</b>	<b>120 136</b>
Justering på grund av ny redovisningsprincip <sup>2)</sup>	—	1 288	—	1 288
Vinstdisposition 2010	—	20 205	-20 205	0
Koncernbidrag till Försäkringsaktiebolaget Skandia <sup>1)</sup>	—	-1 179	—	-1 179
Aktieägartillskott från Försäkringsaktiebolaget Skandia <sup>1)</sup>	—	1 179	—	1 179
Årets totalresultat	—	-6 687	-26 524	-33 211
<b>Utgående balans</b>	<b>1</b>	<b>114 736</b>	<b>-26 524</b>	<b>88 213</b>

## 2010

<b>Ingående balans enligt årsredovisningen 2010</b>	<b>1</b>	<b>46 764</b>	<b>59 935</b>	<b>106 700</b>
Vinstdisposition 2009	—	59 935	-59 935	0
Årets resultat	—	—	20 205	20 205
lanspråktagen konsolideringsfond	—	-6 769	—	-6 769
Årets totalresultat	—	-6 769	20 205	13 436
<b>Utgående balans</b>	<b>1</b>	<b>99 930</b>	<b>20 205</b>	<b>120 136</b>

<sup>1)</sup> Skandia Liv har lämnat ett koncernbidrag till Försäkringsaktiebolaget Skandia på 1 600 MSEK, ovan redovisas nettot efter avdrag för skatteeffekten på 421 MSEK. I anslutning till koncernbidraget har Skandia Liv erhållit ett aktieägartillskott från Försäkringsaktiebolaget Skandia på 1 179 MSEK. Skandia Livs konsolideringsfond och finansiella ställning efter skatt har därmed inte förändrats med anledning av koncernbidraget.

<sup>2)</sup> Nya redovisningsprinciper innebär att koncernbidrag till dotterbolag inte ska redovisas som en transaktion i eget kapital utan som en förändring av värdet på aktie och andelar i mottagande bolag. Justeringen avser ett koncernbidrag 2006 på 1 790 MSEK som netto för skatteeffekten uppgick till 1 288 MSEK. Koncernbidragen lämnades till två bolag inom vår fastighetskoncern.

# Kassaflödesanalys

MSEK	Not	Koncernen		Moderbolag	
		2011	2010	2011	2010
<b>Den löpande verksamheten</b>					
Resultat före skatt		-23 634	25 110	-24 610	22 148
Justering för poster som ej ingår i kassaflödet	1)	32 217	-16 893	33 353	-14 896
Betald skatt		-1 636	-2 232	-1 636	-2 210
<b>Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring i tillgångar och skulder</b>					
		<b>6 947</b>	<b>5 985</b>	<b>7 107</b>	<b>5 042</b>
<b>Utbetalningar</b>					
Utbetalt från konsolideringsfond		-6 687	-6 769	-6 687	-6 769
Förändring placeringstillgångar, netto	2)	2 241	5 104	1 529	4 725
Förändring avsättningar för andra risker och kostnader		-1	0	-1	-1
Förändring övriga rörelsefordringar		-5 266	-859	-5 259	-902
Förändring övriga rörelseskulder		2 083	1 873	2 423	2 772
<b>Kassaflöde från den löpande verksamheten</b>					
		<b>-683</b>	<b>5 334</b>	<b>-888</b>	<b>4 867</b>
<b>Investeringsverksamheten</b>					
Investering i immateriella och materiella tillgångar		-12	-25	0	-2
<b>Kassaflöde från investeringsverksamheten</b>					
		<b>-12</b>	<b>-25</b>	<b>0</b>	<b>-2</b>
<b>Finansieringsverksamheten</b>					
Återbetalning av lån		-23	-2	—	—
Utdelning		-7	-9	—	—
<b>Kassaflöde från finansieringsverksamheten</b>					
		<b>-30</b>	<b>-11</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>ÅRETS KASSAFLÖDE</b>					
		<b>-725</b>	<b>5 298</b>	<b>-888</b>	<b>4 865</b>
<b>Förändring i likvida medel</b>					
Likvida medel vid årets början		9 117	4 291	8 165	3 711
Årets kassaflöde		-725	5 298	-888	4 865
Kursdifferens i likvida medel		203	-472	206	-411
Likvida medel vid årets slut		8 595	9 117	7 483	8 165

Likvida medel består av likvida medel i bank.

## Noter till kassaflödesanalysen

MSEK	Koncernen		Moderbolag		
	2011	2010	2011	2010	
1) Avskrivningar	4	22	1	1	
Nedskrivningar	—	—	351	157	
Värdoförändring placeringstillgångar	9 534	-10 552	11 762	-7 569	
Kursdifferenser	-1 410	5 960	-1 435	5 911	
Resultat vid försäljningar	-7 969	-13 035	-7 648	-12 502	
Avsättningar	31 891	620	31 896	-1 419	
Obeskattad reserv	—	—	-1 606	409	
Övrigt	167	92	32	116	
	<b>32 217</b>	<b>-16 893</b>	<b>33 353</b>	<b>-14 896</b>	
2) Förändring i placeringstillgångar, netto					
Byggnader och mark	2 084	-658	—	—	
Placering i koncernföretag	—	—	2 018	-661	
Placering i aktier och andelar	11 657	13 295	9 851	14 307	
Placering i obligationer och andra räntebärande värdepapper	-19 512	-7 688	-18 396	-8 335	
Placering i lån med säkerhet i fast egendom	4	10	4	10	
Placering i derivat	1 046	2 310	1 250	2 311	
Övriga finansiella placeringstillgångar	6 962	-2 165	6 802	-2 907	
<b>Förändring placeringstillgångar, netto</b>	<b>2 241</b>	<b>5 104</b>	<b>1 529</b>	<b>4 725</b>	
Uppllysning om betalda och erhållna räntor					
Under perioden betald ränta	424	110	420	104	
Under perioden erhållen ränta	5 669	5 212	5 548	6 073	

# Noter

Alla belopp i **MSEK** om ej annat anges.

## 1 Väsentliga redovisnings- och värderingsprinciper

Denna årsredovisning för Livförsäkringsaktiebolaget Skandia med organisationsnumret 502019-6365 avser perioden 1 januari 2011-31 december 2011. Skandia Liv har sitt säte i Stockholm. Adressen till huvudkontoret är Lindhagensgatan 86, Stockholm. Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen 17 februari 2012. Resultat- och balansräkningen blir föremål för fastställelse på årsstämman som planeras till 30 juni 2012 eller tidigare.

### Årsredovisningens grunder

Årsredovisningen för 2011 har upprättats enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) och Finansinspektionens föreskrifter, FFFS 2008:26, 2009:12 och 2011:28. Skandia Liv tillämpar också rekommendation RFR 1 "Kompletterande redovisningsnormer för koncerner" och RFR 2 "Redovisning för juridiska personer" från Rådet för finansiell rapportering.

Från och med 2010 tillämpar Skandia Liv så kallad full IFRS i koncernredovisningen. Det innebär att samtliga av EU godkända IFRS, International Financial Reporting Standards, och tillhörande uttalanden från IFRIC tillämpas.

I moderbolaget tillämpas så kallad lagbegränsad IFRS. Det innebär att samtliga av EU godkända IFRS, International Financial Reporting Standards, tillämpas med de tillägg och begränsningar som kommer av svensk lag. De skillnader detta innebär för moderbolaget beskrivs i berörda avsnitt nedan.

Moderbolagets funktionella valuta är svenska kronor, och de finansiella rapporterna för både moderbolaget och koncernen presenteras i svenska kronor avrundat till närmaste miljontal. De redovisningsprinciper som redovisas nedan har tillämpats genomgående för alla perioder som presenteras i de finansiella rapporterna.

### Förändringar i redovisningsprinciper i moderbolaget

De ändringar i RFR 2 Redovisning för juridiska personer som har trätt ikraft och gäller för räkenskapsåret 2011 har inneburit att koncernbidrag från moderbolag till dotterbolag inte längre redovisas mot eget kapital. De redovisas istället som en ökning av det redovisade värdet på andelarna i mottagande dotterföretag.

Ett koncernbidrag som moderföretaget erhåller från ett dotterföretag redovisas enligt samma principer som sedvanliga utdelningar från dotterföretag och redovisas som en finansiell intäkt i posten Kapitalavkastning, intäkter. Ändringen i RFR 2 avseende koncernbidrag har medfört justering på moderbolagets eget kapital och placeringar i dotterbolagsaktier. Övriga förändringar i RFR 2 har inte haft någon väsentlig effekt på moderföretagets finansiella rapporter.

### Förändringar i redovisningsprinciper i koncernen Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB för räkenskapsår 2011

- IAS 24 "Upplysningar om närstående"

En översyn har gjorts av definition av närstående för att förenkla och tydliggöra tolkningen av vilka som faller under begreppet närstående. Detta har inte inneburit någon skillnad för vilka parter Skandia Liv identifierar som närstående.

- IAS 32 "Finansiella instrument klassificering"

Ändringen avser klassificeringen av teckningsrätter i utländsk valuta, antingen som egetkapitalinstrument eller som finansiella skulder. Förändringen har ingen effekt på Skandia Liv.

### Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB för räkenskapsår 2012 eller senare

- IFRS 9, "Finansiella Instrument"

Planerade förändringar av IAS 39, "Finansiella instrument" sker i tre steg varav det första steget har resulterat i en ny standard från IASB, "IFRS 9, Finansiella instrument" med ikraftträdande 1 januari 2015. EU-kommissionen har ännu inte godkänt standarden. De övriga två stegen befinner sig under utveckling.

- Steg 1 Klassificering och värdering

Standarden avser ersätta en del av IAS 39. Syftet är att förenkla redovisningen. Det kommer endast att finnas två värderingskategorier kvar; finansiella tillgångar och skulder till verkligt värde respektive till upplupet anskaffningsvärde. För de tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde kommer det fortfarande att finnas möjlighet att fördela värdeförändringar i "Resultaträkningen" respektive i "Totalresultat". Förändringar sker också avseende främst egen kreditrisk vid värdering av de finansiella skulderna. Steg 1 bedöms inte ha någon materiell påverkan på Skandia Liv.

- Steg 2 Upplupet anskaffningsvärde och värdenedgång

Ett nytt förslag ska publiceras under kvartal 2 2012. Föreslagen modell för nedskrivningsprövning av finansiella tillgångar bedöms inte få några betydande konsekvenser för Skandia Liv. Den modell som tillämpas enligt IAS 39 utgår från att vid reservering beaktas inträffade förluster. Den nya föreslagna modellen utgår från förväntade förluster under varje låns löptid. Syftet med modellen är att bygga upp reserver under lånets hela livslängd vilket skall leda till ökade reserver för kreditförluster för att kunna möta tider av finansiell oro.

- Steg 3 Säkringsredovisning

Den färdiga standarden planeras att publiceras under kvartal 2 2012. Förslag till tillägg som behandlar så kallade macrohedgar kommer att publiceras under kvartal 1 2013. Då Skandia Liv inte tillämpar säkringsredovisning bedöms detta inte få någon konsekvens.



IASB har under maj 2011 publicerat ett paket om fem standarder avseende koncernredovisning, joint arrangements, intresseföretag samt upplysningar; tre nya standarder IFRS 10, IFRS 11, IFRS 12 samt ändringar i två befintliga standarder, IAS 27 och IAS 28.

- IFRS 10 "Koncernredovisning och separata finansiella rapporter" Standarden ersätter delar av IAS 27 och inriktar sig på när och hur ett ägarföretag ska upprätta koncernredovisning. Syftet med IFRS 10 är att det endast ska finnas en grundförutsättning för konsolidering av samtliga företag oavsett karaktären på investeringsobjektet. Den grundförutsättningen är bestämmande inflytande. Definitionen av bestämmande inflytande innefattar följande tre delkomponenter:

- a) befogenhet att styra ("power over") investeringsobjektet,
- b) exponering för, eller rättigheter till, varierande avkastningar från engagemanget i investeringsobjektet, samt c) möjlighet att nyttja sin befogenhet att styra ("power over") investeringsobjektet för att påverka ägarföretagets avkastningar. IFRS 10 innehåller detaljerad vägledning om hur ett företag ska tillämpa principen om bestämmande inflytande i ett antal olika situationer, inklusive agentrelationer och innehav av potentiella rösträtter.

- IFRS 11 "Joint Arrangements"

Standarden ersätter IAS 31 Andelar i Joint Ventures. Den klassificerar "joint arrangements" antingen som "joint operations" eller som "joint ventures". Avgörande för klassificeringen som ett "joint operation" eller ett "joint venture" är parternas rättigheter och förpliktelser enligt avtal. Enligt IFRS 11 ska kapitalandelsmetoden användas för andelar i "joint ventures". Det är därmed inte längre tillåtet att använda klyvningsmetoden för "joint ventures".

- IFRS 12 "Upplysningar om icke konsoliderade bolag" Standarden ska tillämpas för företag som innehar andelar i dotterföretag, "joint arrangements", intresseföretag eller "structured entities" som inte konsolideras. IFRS 12 fastställer mål för upplysningar och specificerar de upplysningar som ett företag måste lämna som minimum för att uppfylla dessa mål. Företag ska lämna information som hjälper användare av dess finansiella rapporter att bedöma karaktären av, och risker hänförliga till innehav i andra enheter, samt den påverkan som dessa innehav har på företagets finansiella rapporter.

Företagsledningen bedömer att tillämpningen av dessa fem standarder inte får betydande effekt på de redovisade beloppen i de finansiella rapporterna .

- IFRS 13 "Verkligt värde"

Standarden fastställer ett regelverk för värdering till verkligt värde där så krävs av andra standarder. Standarden är tillämplig vid värdering till verkligt värde av både finansiella och icke-finansiella poster. Verkligt värde definieras som det pris som skulle erhållas vid en försäljning av en tillgång eller den ersättning som skulle erläggas för att överföra en skuld i en normal transaktion mellan marknadsaktörer vid värderingstidpunkten ("exit price"). IFRS 13 kräver flera kvantitativa och kvalitativa upplysningar om värdering till verkligt värde. Företagsledningens bedömning är att tillämpningen av IFRS 13 kan påverka de redovisade beloppen i de finansiella rapporterna och innebär mer omfattande upplysningar än tidigare. En detaljerad analys av effekterna vid tillämpning av IFRS 13 har ännu inte gjorts och effekterna kan därför inte kvantifieras.

- IAS 1 "Utformning finansiella rapporter"

Ändringarna i IAS 1 kräver ytterligare upplysningar i övrigt totalresultat så att poster i övrigt totalresultat grupperas i två kategorier: a) poster som inte kommer omföras till resultatet och b) poster som kommer omföras till resultatet om vissa kriterier är uppfyllda. Ändringarna i IAS 1 bedöms endast påverka presentationen och upplysningarna i de finansiella rapporterna.

- IAS 19 "Ersättningar till anställda"

Ändringarna i IAS 19 ändrar redovisningen av förmånsbestämda pensionsplaner och ersättning vid uppsägning. Den mest väsentliga ändringen avser redovisning av förmånsbestämda förpliktelser och förvaltningstillgångar. Ändringarna ställer krav på att aktuariella vinster och förluster redovisas omedelbart via övrigt totalresultat, vilket innebär att korridormetoden tas bort. Företagsledningens bedömning är att tillämpningen av ändringarna i IAS 19 kan påverka de redovisade beloppen i de finansiella rapporterna och innebär mer omfattande upplysningar än tidigare. Företagsledningen har ännu inte genomfört en detaljerad analys av effekterna vid tillämpning av ändringarna i IAS 19 och kan därför ännu inte kvantifiera effekterna. När koncernen börjar tillämpa ändringarna i IAS 19 slutar den tillämpa UFR 4 "Redovisning av särskild löneskatt och avkastningsskatt", som dragits tillbaka av Rådet för finansiell rapportering. Koncernen kommer istället att redovisa särskild löneskatt och avkastningsskatt enligt reglerna i IAS 19, vilket innebär att de aktuariella antaganden som ska göras vid beräkning av förmånsbestämda pensionsplaner även ska inkludera skatter som belöper på pensionsförmåner. Även dessa förändringar kan komma att påverka de redovisade beloppen i de finansiella rapporterna. Företagsledningen har ännu inte genomfört en detaljerad analys av effekterna vid tillämpning av ändringen och kan därför ännu inte kvantifiera effekterna.

Övriga nya och ändrade redovisningsstandarder samt tolkningsuttalanden bedöms inte påverka Skandia Liv.

### Koncernredovisning

I koncernredovisningen ingår moderbolaget och de dotterbolag i vilka moderbolaget har ett bestämmande inflytande. Bestämmande inflytande innebär rätten att utforma finansiella och operativa strategier för att få ekonomiska fördelar. Vid bedömning av detta beaktas om moderbolaget direkt eller indirekt innehar mer än hälften av rösterna för samtliga aktier/andelar. Koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden. Dotterbolagens identifierbara tillgångar och skulder värderas vid anskaffningstidpunkten till verkligt värde. Om anskaffningskostnaden är större än nettotillgångarnas verkliga värde redovisas skillnaden som goodwill. Om anskaffningskostnaden är lägre bokförs mellanskillnaden mot resultatet. Resultatet från verksamheter som förvärvats eller avyttrats under året tas upp i koncernredovisningen från förvärvstidpunkten och fram till den dag när det bestämmande inflytandet upphör. Intressebolag konsolideras enligt kapitalandelsmetoden. Som intressebolag, betraktas de bolag där Skandia Liv utövar ett betydande men inte bestämmande inflytande, vanligtvis genom innehav av mellan 20-49 procent av rösterna. Inom kapitalförvaltningen finns investeringar där Skandia Liv innehar mer än 20 procent av rösterna men inte har något betydande inflytande. Dessa innehav redovisas som andra aktieinnehav under rubriken Aktier och andelar. Joint ventures är redovisningsmässigt de företag för vilka koncernen genom samarbetsavtal med en eller flera parter har ett gemensamt bestämmande inflytande över den driftsmässiga och finansiella styrningen. Skandia Liv och Försäkringsaktiebolaget Skandia äger 50 procent vardera av Skandia A/S. Bolaget är ett administrationsbolag för hela den danska verksamheten där bland annat hela personalen är anställd. Bolaget redovisas i Skandia Livkoncernen som ett joint venture, det vill säga vår andel av bolagets tillgångar, skulder, intäkter och kostnader inkluderas post för post. Skandia Asset Management A/S säljer kapitalförvaltningstjänster till de olika Skandiabolagen i Danmark. Bolaget ägs även det till 50 procent vardera av

Försäkringsaktiebolaget Skandia och Skandia Liv. Detta bolag konsolideras enligt kapitalandelsmetoden vilket innebär att vi i resultatet tar in vår andel av deras resultat. Alla koncerninterna transaktioner, balansposter, intäkter och kostnader elimineras vid konsolideringen.

### Utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas, när de tas in i redovisningen, till SEK enligt transaktionsdagens valutakurs. Som approximation för transaktionsdagens valutakurs används periodens genomsnittskurs. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till SEK med balansdagens valutakurser. Valutakursdifferenser som därigenom uppstår redovisas i resultaträkningen som valutaresultat netto. Omräkning av balansräkningen i koncernens utländska dotterföretag, inklusive goodwill och andra koncernmässiga över- och undervärden, görs om från deras funktionella valuta till SEK med balansdagens valutakurser. Resultaträkningen omräknas till periodens genomsnittskurs. Omräkningsdifferenser som uppkommer till följd av att eget kapital omräknas efter en annan kurs vid årets slut än vid dess början och att årets resultat i balansräkningen omräknas efter en annan kurs än i resultaträkningen redovisas i posten Övrigt totalresultat. Aktier i koncernföretag värderas till valutakursen vid investeringstidpunkten.

### Viktiga uppskattningar och bedömningar för redovisningsändamål

För att upprätta redovisning måste ledningen i vissa fall använda sig av uppskattningar och bedömningar. Dessa baseras på tidigare erfarenheter och antaganden som anses vara rättvisande och rimliga. Dessa uppskattningar och bedömningar påverkar redovisade belopp i både balansräkningen och resultaträkningen liksom åtaganden utanför balansräkningen. De viktigaste antagandena om framtiden och källor till osäkerhet som kan påverka de redovisade beloppen för tillgångar och skulder är relaterade till

- förvaltningsfastigheter
- onoterade värdepapper
- fondinnehav
- finansiella avtal respektive försäkringsavtal
- försäkringstekniska avsättningar
- pensioner
- tvister
- immateriella tillgångar.

### Förvaltningsfastigheter

Vid beräkning av de kassaflöden som används vid värdering av fastigheter görs flera antaganden och bedömningar. De omfattar parametrar som hyres- och kostnadsutveckling, inflation, direktavkastningskrav och kalkylränta. En förändring i någon av dessa parametrar på grund av förändringar i vakansgrad, marknadsvillkor eller liknande påverkar de beräknade kassaflödena och därmed värdet på fastigheterna, se not 16 Förvaltningsfastigheter.

### Onoterade värdepapper

Vid värdering av finansiella instrument som saknar noterade priser på en väl fungerande marknad måste vedertagna värderingsmodeller användas. Dessa bygger på såväl antaganden, om till exempel jämförbarhet, som uppskattningar och marknadsparametrar. Då det inte finns något enskilt antagande som påverkar värderingen av samtliga onoterade innehav får en förändring av ett antagande en mycket begränsad påverkan på resultat och balans.

### Fondinnehav

Vid fastställandet av om större fondinnehav ska betraktas som intressebolag eller dotterbolag, och därmed konsolideras i koncernen, ska möjligheten till inflytande bedömas. Skandia Livs bedömning är att vi inte har något betydande inflytande. Därmed redovisas innehaven som ett fondinnehav och inte som intressebolag. Skillnaden i koncernens balans och resultat om vi gjorde en annan bedömning av inflytande och därmed att konsolidera dessa innehav skulle vara mycket liten.

### Finansiella avtal respektive försäkringsavtal

För att bestämma vad som anses vara ett finansiellt avtal respektive ett försäkringsavtal måste bolaget ta ställning till vad som anses vara en signifikant risk, se nedan under rubriken Försäkringsavtal och finansiella avtal.

### Försäkringstekniska avsättningar

Värderingen av de försäkringstekniska avsättningarna innehåller flera bedömningar och antaganden. Antaganden görs om bland annat dödlighet, sjuklighet och avgiftsuttag. De dödlighetsantaganden som tillämpas har sin grund i en branschgemensam undersökning men anpassas till Skandia Liv utifrån bolagets erfarenheter. Avgiftsantaganden innebär en bedömning av framtida kostnadsutveckling samt framtida tillväxt på kapitalet och löptid. Dessa antaganden bygger på bolagets erfarenheter. För känslighetsanalys se vidare i not 2 Risker. De påverkar också i sin tur bedömningen av eventuellt nedskrivningsbehov av balansräkningens förutbetalda anskaffningskostnader.

### Pensioner

Vid beräkning av Skandia Livs pensionsskuld, på koncernnivå enligt IAS 19, görs antaganden om främst löneutveckling, inflation och diskonteringsränta men även anställningstid och dödlighet. Den absolut viktigaste faktorn är diskonteringsräntan som baseras på bostadsobligationsräntor med motsvarande duration som pensionsskulden. Övriga antaganden sätts utifrån förväntad långsiktig utveckling.

### Tvister

Inom ramen för den normala affärsverksamheten har Skandia Liv ett antal tvister. De flesta avser mindre belopp och bedöms inte väsentligt påverka bolagets finansiella ställning. I de fall det rör större belopp görs en bedömning av det sannolika ekonomiska utfallet och behovet av en eventuell avsättning.

### Immateriella tillgångar

Den avskrivningstid som används på de aktiverade anskaffningskostnaderna för internt utvecklade eller inköpta system bygger på antaganden av nyttjandeperioden. Vid bedömningen av om en eventuell nedskrivning behöver göras, beräknas återvinningsvärdet på investeringen. Detta beräknas med hjälp av olika antaganden och bedömningar som till exempel marknadsförändringar och driftskostnader.

### Placeringstillgångar

Placeringstillgångar utgörs av byggnader och mark, placeringar i koncernföretag och finansiella instrument. Dessa värderas, med undantag av placeringar i koncernföretag och en mindre portfölj av lån, till noterat eller beräknat verkligt värde. Köp och försäljning av värdepapper, derivat och valutor tas upp i, respektive bokförs bort från, balansräkningen per affärsdagen, det vill säga den dag affären

genomförs. Motpartens fordran eller skuld redovisas mellan affärsdagen och likviddagen brutto under posten Övriga skulder eller Övriga fordringar. Om clearing sker via ett clearinginstitut redovisas posten netto. Köp och försäljning av byggnader och mark redovisas i balansräkningen på tillträdesdagen. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när de avtalsenliga rättigheterna till kassaflödena från den finansiella tillgången upphör eller om företaget i allt väsentligt överför samtliga de risker och fördelar som är förknippade med ägande av den. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när de upphör, det vill säga när åtagandet upphör, makuleras eller förfaller. Finansiella tillgångar och skulder netto redovisas i balansräkningen när det finns en legal rätt att reglera transaktioner och det finns en intention att erlagga likvid netto eller realisera tillgången och erlagga likvid för skulden samtidigt.

### Byggnader och mark

Samtliga Skandia Livs fastigheter redovisas enligt IAS 40 - Förvaltningsfastigheter. Samtliga är klassificerade som förvaltningsfastigheter då de innehas för att inbringa hyresintäkter eller värdestegring eller en kombination av dessa. Fastigheterna värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Verkligt värde fastställs genom extern värdering. Värderingsföretagen använder sig av en kassaflödesbaserad modell kompletterad med en ortsprisanalys för att jämföra med liknande fastigheter som sålts under en relevant jämförelseperiod. Värdering sker normalt årligen och omfattar samtliga fastigheter. Vid kvartalsboksluten värderas en modellportfölj motsvarande cirka 15 procent av fastighetsbeståndet och värdeförändringen per fastighetssegment appliceras på det totala beståndet. Se vidare i not 16. Tillkommande utgifter läggs till det redovisade värdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med tillgången kommer att komma företaget till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer.

### Placeringar i koncernföretag

Aktier i koncernföretag värderas till anskaffningsvärde. Om det verkliga värdet på balansdagen bedöms understiga anskaffningsvärdet skrivs tillgången ned. Nedskrivningen redovisas i resultaträkningen. Om värdet bedöms öka igen återförs nedskrivningen via resultaträkningen.

### Finansiella instrument – klassificering

Skandia Liv har, i enlighet med IAS 39, Finansiella instrument: Redovisning och värdering, klassificerat sina finansiella instrument i fyra kategorier.

- Finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde via resultaträkningen. I denna grupp ingår samtliga finansiella instrument på tillgångssidan utom en mindre portfölj av lån.
- Finansiella skulder som värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Här återfinns derivat med negativa värden och återköps-transaktioner.

För huvuddelen av tillgångarna och skulderna har Skandia Liv initialt valt denna klassificering då kapitalförvaltningen utvärderas på basis av verkligt värde. Derivat klassificeras definitionsmässigt i underkategorin "innehav för handel" eftersom Skandia Liv inte har identifierat några derivat som säkringsinstrument.

- Lånefordringar och kundfordringar. I denna kategori ingår bland annat lån, kassa och fondlikvidfordringar som värderas till upplupet anskaffningsvärde.

- Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde. Här återfinns övriga finansiella skulder, som fondlikvidskulder och leverantörsskulder.

### Finansiella instrument – värdering

Vid värdering klassificeras varje innehav in i en av tre värderingsnivåer.

- Nivå 1 - värdering till noterade kurser på en aktiv marknad.
- Nivå 2 - beräknade värden som bygger på observerbara marknadsnoteringar.
- Nivå 3 - beräknade värden som bygger på antaganden och bedömningar samt, om det finns lämpliga sådana, observerbara marknadsnoteringar.

Med noterade priser på en aktiv marknad menar Skandia Liv att noterade priser finns lätt tillgängliga på en börs, hos en mäklare eller liknande och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande transaktioner på affärsmässiga villkor. Finns ingen aktiv marknad används olika värderingstekniker som i så stor utsträckning som möjligt bygger på observerbara marknadsnoteringar.

- Noterade aktier

Aktier redovisas vid anskaffningstillfället till köpeskilling minus transaktionskostnad, vilken kostnadsförs direkt. Därefter sker värdering till verkligt värde. Med verkligt värde avses försäljningsvärdet på balansdagen. För aktier noterade på en auktoriserad börs eller marknadsplats med en aktiv marknad beräknas försäljningsvärdet med senast noterad köpkurs eller om sådan saknas senast noterad betalkurs på balansdagen. Är marknaden inaktiv eller om noterad kurs saknas används olika värderingstekniker. Dessa bygger i så stor utsträckning som möjligt på observerbara kurser men även andra bedömningar och antaganden används.

- Onoterade aktier

Innehav i onoterade aktier sker via så kallade Private Equityfonder. Värderingen görs av respektive förvaltare. Värdering av de underliggande portföljbolagen baseras på systematisk jämförelse med marknadsnoterade jämförbara bolag eller till ett värde baserat på en aktuell tredjeparts transaktion. I vissa fall är värderingarna baserade på diskonterade kassaflöden eller metoder baserade på andra icke observerbara data. Värderingen görs i enlighet med branschpraxis.

- Obligationer och andra räntebärande värdepapper  
Räntebärande värdepapper redovisas vid anskaffningstillfället till köpeskilling minus transaktionskostnad, vilken kostnadsförs direkt. Obligationer och räntebärande värdepapper värderas till verkligt värde enligt senast noterad köpkurs eller om sådan saknas senast noterad betalkurs. I det fall papperet inte är noterat värderas det till en kurs som baseras på likartade noterade värdepapper samt/eller med hjälp av vedertagna värderingsmodeller som innebär att kassaflöden diskonteras med relevant marknadsränta.

- Alternativa placeringar

Alternativa placeringar består av investeringar i fonder med inriktning på råvaror, infrastruktur och låneportföljer samt hedgefonder.

- Innehav i råvarufonder och hedgefonder består till större del av noterade värdepapper och derivat och följer gängse värderingsprinciper för noterade innehav.

- Infrastrukturfonder värderas på samma sätt som onoterade aktier.
- Låneporföljer innehåller främst noterade banklån till stora och medelstora amerikanska och europeiska företag. Värdering av underliggande tillgångar sker huvudsakligen med observerbara marknadspriser.

- Derivat

Derivat redovisas vid anskaffningstidpunkten till verkligt värde, vilket motsvarar anskaffningsvärdet. Därefter värderas samtliga derivat till verkligt värde. Om värdet på derivatet är positivt upptas det i balansräkningen som en fordran och om värdet är negativt som en skuld. Börshandlade derivat värderas till noterade kurser. OTC-derivat värderas till avtalat noterat index eller med vedertagna värderingsmodeller som innebär att kassaflöden diskonteras med relevant marknadsränta. Affärerna sker inom ramen för aktuella riskmandat och används för att sänka den finansiella risken och/eller för att effektivisera förvaltningen.

- Återköpstransaktioner (repor) och värdepapperslån

Vid en äkta återköpstransaktion, en försäljning av ett räntebärande värdepapper med avtal om återköp till ett förutbestämt pris, fortsätter tillgången att upptas i balansräkningen och likviden upptas som skuld i balansräkningen. Det sålda värdepapperet redovisas som ställd pant. Vid en omvänd återköpstransaktion, ett köp av ett räntebärande värdepapper med avtal om återförsäljning till ett förutbestämt pris, redovisas inte värdepapperet i balansräkningen. I stället redovisas den erlagda likviden i posten Övriga finansiella instrument. Resultatet av båda transaktionerna redovisas som ränta i posten Kapitalavkastning, intäkter eller kostnader. Vid värdepapperslån lånas räntebärande värdepapper eller aktier ut mot ersättning. Värdepapper som lånats ut redovisas även fortsättningsvis som en tillgång. Säkerhet ställs av låntagaren i form av andra värdepapper, och dessa anges till verkligt värde under ställda panter tillsammans med det verkliga värdet på de utlånade värdepapperen. Ersättningen för transaktionen redovisas som ränta i posten Kapitalavkastning, intäkter.

### Orealiserade och realiserade värdeförändringar på placeringstillgångar

Värdeförändringar, såväl realiserade som orealiserade, redovisas över resultaträkningen. De ingår i årets resultat i posterna Kapitalavkastning, intäkter eller kostnader respektive Orealiserade vinster eller förluster på placeringstillgångar. Med realiserat resultat avses skillnaden mellan erhållen försäljningslikvid och anskaffningsvärdet. Vid försäljning återläggs tidigare bokförda orealiserade värdeförändringar i resultaträkningen under orealiserade vinster respektive förluster. Orealiserade vinster eller förluster är skillnaden mellan anskaffningsvärde och verkligt värde. Orealiserade valutakursvinster och förluster ingår inte i orealiserat resultat utan redovisas netto som valutaresultat i posten Kapitalavkastning, intäkter eller Kapitalavkastning, kostnader.

### Kapitalavkastning, intäkter

Posten Kapitalavkastning, intäkter avser avkastning på placeringstillgångar och omfattar hyresintäkter från byggnader och mark, utdelning på aktier och andelar (inklusive utdelningar på aktier i koncern- och intresseföretag), ränteintäkter, valutakursvinster (netto), återförda nedskrivningar och realisationsvinster per placeringsslag (netto).

### Kapitalavkastning, kostnader

Under Kapitalavkastning, kostnader redovisas kostnader för placeringstillgångar. Posten omfattar driftskostnader för byggnader och mark, räntekostnader, valutakursförluster (netto), nedskrivningar, realisationsförluster per placeringsslag (netto) samt kapitalförvaltningskostnader inklusive kostnader för egen personal, lokaler med mera som kan hänföras till kapitalförvaltningen.

### Orealiserade vinster och Orealiserade förluster på placeringstillgångar

Här redovisas orealiserade värdeförändringar på placeringstillgångar vid värdering till verkligt värde. Resultatet redovisas netto för olika placeringstyper.

### Försäkringsavtal och finansiella avtal

Skandia Liv utfärdar försäkringsavtal och finansiella avtal. Försäkringsavtal är avtal i vilka Skandia Liv åtar sig en betydande försäkringsrisk för försäkringstagaren genom att gå med på att kompensera försäkringstagaren eller annan förmånstagare om en förutbestämd försäkrad händelse skulle inträffa. Avtal som inte kan definieras som försäkringsavtal, eftersom de inte överför någon betydande försäkringsrisk från innehavaren till bolaget, klassificeras som finansiella avtal. Med obetydlig risk menas att den ersättning som betalas ut, om en försäkrad framtida händelse inträffar, inte överstiger den ersättning som betalas om händelsen inte inträffar med mer än 5 procent. En förändring av risken med +/- 2 procentenheter skulle inte förändra klassificeringen av några avtal.

Skandia Livs samtliga finansiella avtal innehåller en diskretionär del. Detta innebär att försäkringstagaren kan erhålla, som komplement till garanterade ersättningar, ytterligare ersättning i form av återbäring. Detta gör att Skandia Liv redovisar även de finansiella avtalen enligt IFRS 4, Försäkringskontrakt. Inbäddade derivat som utgör en del av ett försäkringsavtal, och som i sig självt utgör ett försäkringsavtal, separeras ej från huvudavtalet. Därmed görs inte någon separat värdering av det inbäddade derivatet.

### Preliminärt fördelade ej garanterade överskott, diskretionär del

De flesta av Skandia Livs avtal innehåller en diskretionär del. Det innebär att ett preliminärt beräknat överskott förs till varje försäkring. Det preliminärt fördelade överskottet är inte garanterat och kan därför minska. Överskottet används som riskkapital för att säkerställa att Skandia Liv kan fullgöra sina garanterade åtaganden. De upparbetade överskotten redovisas därför inte som skuld utan i konsolideringsfonden, som är en del av bolagets egna kapital.

### Premieinkomst

För premiebetalningar tillämpas kontantprincipen. Kontantprincipen innebär att inbetalda premier intäktsförs när de inkommer oavsett vilken period de avser. Förskottsbetalda premier inkluderas där gällande avtal finns. Premierna redovisas som en intäkt i årets resultat men kommer samtidigt att ingå som ökning vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna.

### Försäkringsersättningar

Garanterade ersättningar från finansiella avtal och försäkringsavtal redovisas som en kostnad i resultaträkningen samtidigt som den försäkringstekniska avsättningen i balansen minskar. Eventuella ytterligare ersättningar i form av tilldelat överskott tas direkt från konsolideringsfonden och belastar således inte årets resultat. Dessutom redovisas här förändring av Avsättning för oreglerade skador.

### Driftskostnader

Kostnader för finansiella avtal och försäkringsavtal redovisas som kostnader när de uppstår, med undantag för provisioner som är relaterade till nya avtal och förnyelse av befintliga avtal. Dessa aktiveras som förutbetalda anskaffningskostnader. Principerna för att periodisera anskaffningskostnader för försäkringsavtal är desamma som principerna för att periodisera anskaffningskostnaderna för finansiella avtal. Kostnader för skadereglering, det vill säga kostnader för fortsatt hantering av de avtal som är under utbetalning, redovisas under Utbetalda försäkringsersättningar.

### Förutbetalda anskaffningskostnader

Anskaffningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal och finansiella avtal aktiveras som Förutbetalda anskaffningskostnader i balansräkningen. De anskaffningskostnader som aktiveras utgörs främst av Skandia Livs rörliga, till nyförsäljningen relaterade, kostnader. Anskaffningskostnader skrivs av under tio år. Avskrivningsplanen speglar de avgiftsuttag på försäkringarna som ska täcka dessa kostnader. Hänsyn har då tagits till bland annat annullationer. Om det verkliga värdet på tillgången efter avskrivningar bedöms understiga det bokförda värdet skrivs tillgången ned. Nedskrivningen redovisas via resultaträkningen.

### Värdering av försäkringstekniska avsättningar

#### • Livförsäkringsavsättning

Livförsäkringsavsättningar motsvarar kapitalvärdet av bolagets garanterade förpliktelser enligt löpande försäkringsavtal efter avdrag för kapitalvärdet av framtida avtalade premieinbetalningar. Avsättningarna beräknas enligt vedertagna aktuariella principer. Det innebär att avsättningarna nuvärdesberäknas och att beräkningarna bygger på antaganden om bland annat ränta, dödlighet, skatt och driftskostnader. Livförsäkringsavsättningar och oreglerade skador som avser tjänstepensioner värderas enligt EU:s tjänstepensionsdirektiv, vilket innebär att aktsamma, realistiska, antaganden ska användas. För övrig livförsäkring används betryggande antaganden, det vill säga antaganden som var för sig har en inbyggd säkerhetsmarginal. Vid värderingen har antagandet om diskonteringsränta störst påverkan. Valet av diskonteringsränta föreskrivs av Finansinspektionen i FFFS 2011:22. Föreskriften anger att marknadsräntor (räntekurvor) ska användas, vilket innebär att valet av ränta beror på försäkringarnas kassaflödesprofil, det vill säga när i tiden inbetalningar och utbetalningar från försäkringen förväntas. Från ränteantagandet för både tjänstepensioner och övriga pensioner har avdrag gjorts för avkastningsskatt och generella omkostnader. De dödlighetsantaganden som används vid värderingen är, från och med 2009, Skandia Livs egna antaganden. Dessa bygger på en analys av vårt eget försäkringsbestånd.

#### • Förlustprövning

På varje bokslutsdag utför Skandia Liv en förlustprövning av sina försäkringstekniska avsättningar för att säkerställa att det redovisade värdet på avsättningarna är tillräckligt högt upptaget med avseende på förväntade framtida kassaflöden. Avsättningens redovisade värde är värdet på avsättningen med avdrag för alla hänförliga immateriella tillgångar eller förutbetalda anskaffningskostnader. Då denna test utförs används de mest sannolika utfallen av beräknade framtida avtalade kassaflöden samt administrativa utgifter och skatt. Dessa kassaflöden diskonteras och jämförs med

avsättningens redovisade värde. Alla underskott redovisas direkt i resultaträkningen.

I koncernredovisningen har livförsäkringsavsättningarna för den danska verksamheten beräknats enligt det danska regelverket. Detta regelverk föreskriver mer realistiska antaganden än det svenska.

#### • Avsättning för oreglerade skador

Avsättningen för oreglerade skador omfattar fyra olika avsättningar: avsättning för sjukräntor, fastställda skador, icke fastställda skador och en skadebehandlingsreserv.

- Avsättningen för sjukräntor motsvarar kapitalvärdet av bolagets förpliktelser gentemot försäkrad vid skada eller sjukdom.
- Avsättningen för fastställda skador är en avsättning för skador som är anmälda och godkända men ännu ej utbetalda.
- Avsättning för icke fastställda skador avser ännu inte anmälda skador och har gjorts utifrån Skandia Livs erfarenhet för respektive produkt.
- Skadebehandlingsreserven utgörs av en värdering av framtida kostnader för hantering av de oreglerade skadorna, oavsett om de är kända eller okända vid bokslutstidpunkten.

Försäkringsersättningen för konstaterade skador där utbetalningen förfallit till betalning men förmånstagaren inte kan lokaliseras skuldförs. Denna post redovisas under Övriga skulder i balansräkningen.

### Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar i koncernen redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar enligt plan. De består främst av förvärvat eller egenutvecklad programvara som bedöms ha ett ekonomiskt värde under kommande år. Alla internt utarbetade immateriella tillgångar som avser egenutvecklad programvara redovisas endast om samtliga av följande villkor uppfylls:

- Det finns en identifierbar tillgång.
- Det är troligt att den tillgång som utarbetats kommer att generera framtida ekonomiska fördelar.
- Tillgångens anskaffningsvärde kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Avskrivningstiden bedöms utifrån förväntad nyttjandeperiod. Om indikationer finns på att värdet på tillgången är lägre än det bokförda värdet fastställs tillgångens återvinningsvärde. Om detta värde bedöms understiga det bokförda värdet redovisas tillgången till det lägre värdet. Nedskrivningen redovisas i resultaträkningen. Om återvinningsvärdet vid en senare bedömning har ökat återförs nedskrivning via resultaträkningen. De utgifter för förvärv eller utveckling som redovisas som tillgång enligt ovan redovisas i moderbolaget som driftskostnader i resultaträkning det år de uppstår.

### Andra avsättningar

Andra avsättningar redovisas i balansräkningen när Skandia Liv har en förpliktelse, legal eller informell, på grund av en händelse som har inträffat och när det är troligt att någon form av ekonomisk kompensation kommer att utgå för att reglera förpliktelsen och det beloppet kan uppskattas tillförlitligt. Om tidpunkten för den eventuella ekonomiska kompensationen är känd och överstiger ett år diskonteras beloppet.

## Leasing

Huruvida ett leasingavtal är finansiellt eller inte beror på transaktionens innebörd snarare än på avtalsformen. Ett leasingavtal klassificeras som finansiell leasing om det i allt väsentligt överför de risker och fördelar som följer med ägande. All annan leasing klassificeras som operationell leasing. Skandia Liv har ett finansiellt leasingkontrakt som redovisas tillsammans med våra förvaltningsfastigheter. Skandia Livs operationella leasingavtal består framför allt av hyresavtal. Leasingavgiften redovisas fördelad på hyresintäkter och amortering av leasingfordran.

## Pensioner

### Moderbolaget:

I moderbolaget finns både avgiftsbestämda och förmånsbestämda pensionsplaner.

För dessa betalar moderbolaget premier vilka redovisas som en driftskostnad. De förmånsbestämda pensionerna följer Tryggandelagen. Avsättningarna för pensionsåtaganden för vår egen personal beräknas på samma sätt som och redovisas tillsammans med företagets övriga åtaganden för utställda livförsäkringsavtal i posten Försäkringstekniska avsättningar.

### Koncernen:

För de förmånsbestämda planerna för vår egen personal fastställs kostnaden för pensionsförpliktelsen och pensionskostnaden med den så kallade Projected Unit Credit Method, och aktuariella beräkningar utförs årligen. Pensionsskulden redovisas i balansräkningen. Metoden innebär i korthet en mer linjär kostnadsfördelning mellan tiden för anslutning till planen och pensionsåldern. Se även not 39. De avgiftsbestämda pensionsplanerna redovisas på samma sätt som i moderbolaget.

## Obeskattade reserver

Dessa består i de olika bolagen främst av avsättningar till periodiseringsfond, vilken används för att skjuta upp beskattningsbara vinster till en senare tidpunkt och därmed eventuellt kunna kvitta dem mot framtida underskott. I koncernbalansräkningen uppdelas dotterbolagens och moderbolagets obeskattade reserver i uppskjuten skatt och eget kapital.

## Skatt

### Avkastningsskatt

I Sverige betalar livförsäkringsbolag en avkastningsskatt. Detta är inte en resultatskatt utan baseras på en beräknad avkastning på de nettotillgångar som avser våra sparprodukter. Kostnaden beräknas varje år och redovisas som en skattekostnad.

### Inkomstskatt

För en mindre andel av Skandia Livs produkter, så kallade riskprodukter som till exempel sjukförsäkring, och i våra dotterbolag beräknas en inkomstskatt på resultatet. Inkomstskatt utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt och redovisas över resultatet. Aktuell skatt beräknas individuellt för varje företag i koncernen. Bolagsskatten i Sverige är 26,3 procent av årets skattepliktiga resultat.

## Uppskjuten skatt

Avsättning för uppskjuten skatt avser temporära skillnader som finns mellan redovisat resultat och skattemässigt resultat. Dessa inkluderar till exempel orealiserat resultat på placeringstillgångar, skattemässiga avskrivningar på fastigheter samt övriga obeskattade reserver såsom periodiseringsfond. Uppskjutna skattefordringar redovisas bara om det är sannolikt att dessa kommer att medföra lägre skattebetalningar inom en snar framtid. Uppskjutna skatteskulder eller fordringar diskonteras inte. Uppskjuten skatt debiteras eller krediteras i resultaträkningen, förutom i de fall då den är hänförlig till poster som debiteras eller krediteras direkt mot eget kapital, då även skatteeffekten redovisas mot eget kapital. Skatt på resultatposter som redovisas i Övrigt totalresultat redovisas även den i samma post.

## Resultat dotterbolag

De dotterbolag som ej bedriver försäkringsrörelse och inte heller innehas som en del i kapitalförvaltningen redovisas under Resultat övriga rörelsedrivande enheter.

## Koncernbidrag och aktieägartillskott i juridisk person

Aktieägartillskott förs direkt mot eget kapital hos mottagaren och aktiveras i aktier och andelar hos givaren. Koncernbidrag från Skandia Liv till dess dotterbolag aktiveras i aktier och andelar med nettobeloppet efter skatt. Mottagna koncernbidrag redovisas i moderbolaget i resultatet i posten kapitalavkastning. I dotterbolagen redovisas det i Övrigt totalresultat eller direkt mot eget kapital beroende på motpart. Koncernbidrag från Skandia Liv till Skandia redovisas i eget kapital med nettobeloppet efter skatt.

## Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det fördelas på löpande verksamhet, investeringsverksamhet och finansieringsverksamhet. Eftersom kassaflöden i försäkringsverksamheten påverkar kassaflödet från placeringsverksamheten starkt redovisas båda under den löpande verksamheten. Investeringsverksamheten och finansieringsverksamheten är i princip obefintliga.

## 2 Risker och riskhantering

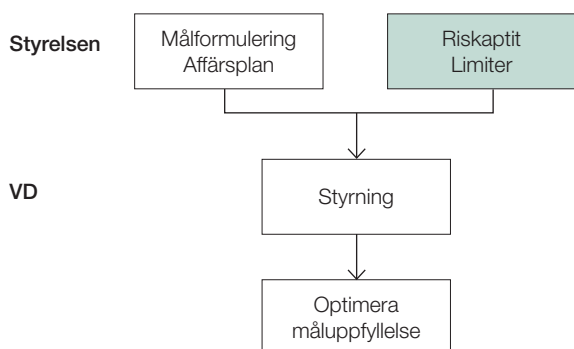
Skandia Livs verksamhet bygger på ett aktivt risktagande. Verksamheten ger upphov till ett brett spektrum av risker som påverkar bolagets rörelseresultat och ekonomiska ställning. Genom ett kontrollerat och affärsmässigt risktagande skapar Skandia Liv värden för försäkringstagarna i form av försäkringsskydd och en långsiktigt god avkastning på sparandet. Risktagandet kan ge upphov till förluster från tid till annan för till exempel enstaka försäkringsprodukter och investeringar i placeringsportföljen. Dessutom kan händelser utlösa oförväntade förluster på grund av till exempel brand eller fallerande datasystem. Detta är fullt naturligt och genom att hantera och kontrollera alla risker i verksamheten på ett effektivt sätt, kan förlusterna och skadeverkningarna minimeras.

Bolaget bedriver ett långsiktigt arbete med att skapa en god värdeutveckling på spararnas kapital genom att ta risker som förväntas ge hög avkastning på lång sikt och undvika eller begränsa övrigt risktagande. Detta arbete med lönsamhetsrisker är centralt i bolagets strategi för värdeskapande och målet är att nå bästa möjliga värdeutveckling på spararnas kapital under ett rimligt risktagande. Ur ett kundperspektiv sker arbetet med lönsamhetsrisker således främst för att värdeutvecklingen på spararnas kapital ska bli så bra som möjligt. Tidsperspektivet är här långt, målet är att ge god avkastning till rimligt risktagande sett över hela försäkringstiden.

Risken för att Skandia Liv inte kan infria sina garanterade åtaganden mot försäkringstagarna, den så kallade solvensrisken, är också av central betydelse för bolaget och är också den risk som tillsynsmyndigheten främst övervakar. Arbetet med solvensrisker sker för att grundtryggheten i de garantier som finns i Skandia Livs produkter inte ska äventyras. Eftersom de garanterade åtagandena alltid måste uppfyllas är tidsperspektivet både kort och långt.

### Principer för riskkapital och styrning av risk

Skandia Livs styrelse har det yttersta ansvaret för bolagets risknivå och bedömning av riskkapitalbehov. Styrelse anger riktlinjer till vd angående riskstyrning och riskhantering, riskkontroll, rapportering med mera genom utfärdande av policier och riktlinjer. Styrelsen fastställer bolagets attityd till risk genom att bestämma bolagets riskapit, det vill säga de yttre ramarna för vilka risker och hur mycket risk som bolaget får utsätta sig för. Exempelvis uttrycker styrelsen sin aptit för placeringsrisk via Solvensriskpolicyn. I det sammanhanget är det viktigt att poängtera att ett aktivt risktagande är nödvändigt för att ge försäkringstagarna en god avkastning, det vill säga konsten är att ta väl avvägda risker som förväntas ge god avkastning och undvika risker som förväntas ge låg avkastning eller



äventyrar bolagets verksamhet. Efter det att styrelsen fastställt riskapititen, bryter verksamheten ned limiterna och optimerar värdeskapandet inom ramen för riskapititen. Riskapititen fungerar på så sätt som styrelsens verktyg för att styra bolagets risk- och avkastningsprofil.

### Organisation för riskstyrning och kontroll

Utifrån styrelsens övergripande styrdokument utfärdar vd mer detaljerade riktlinjer och instruktioner för den operativa hanteringen och kontrollen av Skandia Livs risker. Den övergripande riskhanteringen och kontrollen sker under vd:s ledning i ledningsgruppen. Enheten för Riskstyrning och riskkontroll har av vd delegerats ett samlat ansvar för styrning och uppföljning av alla risker. Enheten tar fram principer, metoder och verktyg för styrning och uppföljning och utformar förslag till policier och riktlinjer för styrelsens och vd:s räkning. Chefen för enheten för riskstyrning och kontroll, CRO, bereder normalt övergripande riskstyrningsfrågor och kontrollfrågor samt planerar vidareutveckling inom riskhanteringsområdet. Chefen för affärsenheten och chefen för kapitalförvaltningen ansvarar för den löpande hanteringen av de affärsmässiga riskerna inom ramen för de policier och regler som styrelsen och vd fastställt. Compliance Officer har ansvar för kontrollen av regelefterlevnad. Bolagets riskhantering är anpassad efter de olika underliggande riskernas art och hanteringen är uppdelad efter operativa risker, försäkringsrisker och finansiella risker.

Operativa risker förekommer i all verksamhet inom Skandia Liv och ansvaret för att löpande hantera riskerna är en integrerad del av chefsansvaret för respektive enhet. Inom varje enhet finns en riskcontroller som samordnar riskarbetet och rapporterar riskerna. Enheten för riskstyrning och riskkontroll har det övergripande ansvaret för de metoder och verktyg som används i verksamheten för att identifiera, värdera och hantera operativa risker. Enheten ansvarar också för samordning av uppföljning och rapportering av risker och incidenter till ledning och styrelse.

De finansiella riskerna på tillgångssidan, placeringsriskerna, hanteras övergripande av styrelsens utskott för placeringsrisker, Placeringsutskottet och chefen för Skandia Livs kapitalförvaltning. Placeringsutskottet fattar beslut om övergripande tillgångsfördelning inom de ramar som styrelsen beslutar och utvärderar löpande förvaltningens resultat och riskposition. Placeringsutskottet har dessutom ett särskilt ansvar att analysera tillgångsallokeringens effekt på solvensrisk och konsolidering.

Chefen för kapitalförvaltningen har av vd delegerats det operativa ansvaret för riskerna på tillgångssidan via vd:s instruktion för ansvarsfördelning och rapportering inom Skandia Liv, Policy för styrning och kontroll av solvensrisk och Skandia Livs placeringsriktlinjer. Chefen för kapitalförvaltningen ansvarar för hanteringen av finansiella risker och uppföljning, utvärdering och riskkontroll inom Skandia Livs kapitalförvaltning. Inom kapitalförvaltningen finns en riskkontrollfunktion som löpande mäter och följer upp finansiella risker samt kontrollerar att risktagandet är inom givna limiter. Resultatet av kontrollen av limiter rapporteras även löpande till bolagets compliancefunktion. Enheten för riskstyrning och riskkontroll genomför oberoende mätning av solvensrisk och beräknar kapitalförvaltningens riskutrymme.

Försäkringsriskerna och de finansiella riskerna på skuldsidan regleras genom bolagets försäkringstekniska riktlinjer som beslutas av styrelsen. Där anges övergripande riktlinjer för alla meddelade försäkringar. Chefaktuarien utformar utifrån dessa riktlinjer principer för premieberäkning och avgiftsättning samt försäkringstekniska

avsättningar. Chefaktuarien föreslår centrala parametrar om vilka sedan vd beslutar. Principerna och tillhörande centrala parametrar styr hur Skandia livs långsiktiga risktagande och solvensposition påverkas, till exempel har garantiräntan särskilt stor betydelse för solvensbidraget från nya premier. Chefaktuarien har via lag även särskilt ansvar för Skandia Livs försäkringstekniska beräkningar och utredningar, och har både möjlighet och skyldighet att informera styrelsen när behov föreligger. Utöver de försäkringstekniska riktlinjerna ställs krav på riskhantering i samband med produktutveckling i produktutvecklingspolicyn.

*Försäkringskommittén* är ett organ vars uppgift är att säkerställa att Skandia Livs åtaganden är förenliga med ett rimligt risktagande, en god lönsamhet och en skälig fördelning av avgifter och överskott mellan olika försäkringskollektiv. Kommittén har beslutanderätt i frågor rörande bland annat premieberäkning, prissättning, produktutveckling, villkor och risktagande på skuldsidan.

*ALM-kommittén* är ett forum som tillser att tillgångsallokeringen är anpassad till produkter och försäkringsåtaganden. Kommittéarbetet fokuserar för närvarande på ALM-modellering med sikte på Solvens 2.

*Risikkommittén* koordinerar och följer hanteringen av operativa risker. Kommittén behandlar både metodutveckling och analys samt rapportering.

*Bokslutskommittén* har inrättats för att säkerställa en effektiv process inom bokslut och finansiell rapportering.

### Principer för mätning av risk och kapitalkrav i Skandia Liv

Det är självklart viktigt att hantera alla enskilda risker inom bolaget, men i slutändan är det ändå den totala risknivån som är avgörande. Den totala risknivån kan dessutom ses på olika sätt, dels som solvensrisk och dels som lönsamhetsrisk.

För att Skandia Liv ska få en uppfattning om den totala risknivån behöver enskilda risker identifieras, mätas och aggregeras (läggs samman) på ett lämpligt sätt. Skandia Liv har därför fastställt principer hur riskerna identifieras, mäts och aggregeras.

#### Identifiering av enskilda risker

För att underlätta identifieringen och mätningen av risker används olika riskkategorier. Skandia Liv arbetar för närvarande med följande huvudkategorier av risk: Försäkringsrisk, finansiell risk och operativ risk. Inom varje huvudkategori finns ett antal underkategorier.

#### Allmänt om mätning av risk

Då olika slags risker har olika karaktär behöver riskmätningen standardiseras så att riskerna blir jämförbara och meningsfulla att aggregera. Inom Skandia Liv mäts vanligtvis risk med hjälp av Value at risk-metoder. Value at risk mäter risk givet en bestämd tidshorisont och konfidensnivå. Tidshorisonten anger den tidsrymd under vilken mätningen av förluster avser och konfidensnivån anger sannolikheten för att förlusterna inte är större än de uppmätta.

I Skandia Liv används tidshorisonten ett år och konfidensnivån 99,5 procent.

En fördel med denna typ av mått är att det kan tolkas som ett mått på hur mycket kapital som erfordras för att balansera, eller absorbera, förluster givet en viss sannolikhetsnivå. Risk mått på detta sätt är därför ekvivalent med riskkapitalkrav.

#### Aggregering av risker

För att bestämma det totala kapitalkravet är det i allmänhet inte möjligt att bara summera kapitalkraven för enskilda risker, då det innebär ett antagande om att riskerna sammanfaller och inträffar samtidigt. I verkligheten inträffar i regel inte alla förluster vid ett och samma tillfälle och det innebär att ett givet kapital kan användas för att täcka flera risker samtidigt, vilket ofta kallas diversifiering. Det totala kapitalkravet för samtliga risker blir därför lägre än summan av de enskilda riskerna. Skillnaden mellan det totala kapitalkravet och summan av de enskilda riskerna kallas diversifieringseffekt.

Trots att Skandia Liv arbetar aktivt med riskhantering så finns det alltid en risk att samlade förluster kan bli större än bolagets riskkapital. Skandia Livs principer för riskhantering innebär att sannolikheten att förlusten ska bli större än riskkapitalkravet är 0,5 procent på ett år. Detta kan också uttryckas som att förluster av denna storleksordning kan inträffa en gång på 200 år (ett år dividerat med 0,5 procent). Med andra ord, har bolaget mer riskkapital än riskkapitalkravet är sannolikheten att bolaget inte kan infria sina åtaganden under ett givet år är mindre än 0,5 procent.

#### Solvensrisk och kapitalkrav

Solvensrisk är risken för att bolaget inte kan infria sina garanterade åtaganden mot försäkringstagarna. Skandia Livs styrelse har fastslagit att solvensrisken får vara högst 0,5 procent, vilket också är den risknivå som Finansinspektionen tillämpar för bestämning av kapitalkrav i sitt så kallade trafikljussystem. Denna nivå blir också bestämmande för hur kapitalkraven ska beräknas för alla enskilda riskfaktorer. Nivån för solvensrisk är fastslagen i den solvensrisk-policy som styrelsen beslutar om. Där framgår det också att solvensrisken styrs genom att riskmandatet för kapitalförvaltningen anpassas med utgångspunkt från värdet på tillgångar och åtaganden liksom kapitalkraven för försäkringsrisker och operativa risker. Riskutnyttjandet bestäms av kapitalkravet för finansiella risker, både på tillgångs- och skuldsidan. Om riskutnyttjandet skulle komma att överstiga riskmandatet måste kapitalförvaltningen ändra sammansättningen på tillgångssidan så att de finansiella riskerna reduceras i erforderlig utsträckning.

#### Finansinspektionens trafikljussystem

Syftet med Finansinspektionens trafikljussystem är att mäta kapitalkravsbehovet för försäkringsbolagen. Systemet utgår från en bestämd uppsättning riskfaktorer. För var och en av dessa beräknas ett kapitalkrav utifrån ett fastställt riskexponeringsmått och ett känslighetsmått som ska motsvara en händelse som inträffar högst en gång per 200 år. Riskfaktorerna omfattar de flesta former av finansiell risk och försäkringsrisk. Det senare är ett samlingsnamn på risker knutna direkt eller indirekt till försäkringskontrakten.

Då trafikljussystemet utgår från att många av riskerna antas vara oberoende av varandra, varmed det samlade kapitalkravet väsentligt understiger summan av de enskilda kapitalkraven, uppmuntrar systemet till diversifiering av tillgångarna. Samtidigt beaktas dock det faktum att den svenska kapitalmarknaden är väl integrerad med omvärlden, varför diversifieringseffekten mellan svenska och utländska värdepapper är väsentligt mindre än mellan andra tillgångsslag.

#### Skandia Livs interna modell

Skandia Liv har utarbetat en egen modell för den interna riskstyrningen av solvensrisk och beräkning av kapitalkrav. Modellen utgår



i princip från samma riskfaktorer som Trafikjussystemet men har kompletterats på flera sätt.

I den interna modellen tillämpas mer "stränga" antaganden vad gäller samvariationen mellan olika riskfaktorer varmed diversifieringseffekten blir mindre än i trafikjussystemet och det interna kapitalkravet därmed högre.

Skandia Livs interna modell omfattar även en enkel modell för beräkning av kapitalkrav för operativ risk. Modellen bygger på interna analyser som kalibrerats utifrån de risknivåer och korrelationer som redovisats för banker inom ramen för Basel II. Dessutom tillämpar Skandia Liv en mer "sträng" värdering av åtagandena, eftersom åtagandena i den interna modellen inkluderar en "marknadsvärderingsmarginal" i enlighet med de principer som kan förväntas komma att tillämpas i det nya europeiska solvensregelverket (Solvens 2).

Resultatet från den interna modellen rapporteras regelbundet till ledningen och styrelsen i Skandia Liv men redovisas ännu inte offentligt i detalj. Vad som redovisas är beräkningar enligt trafikjussystemet och en "justering för intern modell" som utgör ett samlat mått på skillnaden mellan kapitalkrav enligt den interna modellen och kapitalkrav enligt trafikjussystemet.

### Solvensrisken i moderbolaget

Solvensrisken är risken för att bolaget inte kan infria sina garanterade åtaganden.

Den beräknas genom att det samlade kapitalkravet för försäkringsrisker, finansiella risker och operativa risker dras från nettovärdet av tillgångar och skulder. Om överskottet är positivt är solvensrisken mindre än 0,5 procent, den nivå som använts vid beräkningen av kapitalkraven. Om överskottet däremot är negativt är risken större än 0,5 procent. Av tabellen nedan framgår det att överskottet enligt Skandia Livs interna modell uppgår till cirka 32 (49) miljarder SEK vid utgången av 2011, vilket innebär att solvensrisken understiger 0,5 procent. Enligt Skandia Livs solvensriskpolicy finns det möjlighet att tillfälligt avvika från den föreskrivna risknivån. En plan har tagits fram för hur ett eventuellt kapitalunderskott enligt den interna modellen ska hanteras. Eftersom den interna modellen innehåller en "justering för intern modell" om 27 (27) miljarder SEK uppgår överskottet enligt Finansinspektionens trafikjussystem till 59 (76) miljarder SEK vid utgången av 2011.

#### Kapitalkrav och solvensrisk

	2011	2010	Förändring 1 år
Tillgångar	325 573	309 064	16 509
Försäkringstekniska avsättningar	-184 587	-160 151	-24 436
Övriga skulder	-31 757	-14 089	-17 668
<b>Eget kapital</b>	<b>109 229</b>	<b>134 824</b>	<b>-25 595</b>
Kapitalkrav finansiella risker	-49 555	-57 959	8 404
Kapitalkrav försäkringsrisker	-4 646	-3 534	-1 112
Diversifieringseffekt	4 429	3 426	1 003
Justering från intern modell	-27 409	-27 324	-85
<b>Överskott</b>	<b>32 048</b>	<b>49 433</b>	<b>-17 385</b>

### Lönsamhetsrisk

Det är naturligtvis inte tillräckligt att styra riskerna enbart utifrån ett solvensperspektiv, det är också nödvändigt att säkerställa att risktagandet i både försäkringsverksamheten och kapitalförvaltningen ger en rimlig avkastning, det vill säga en tillfredsställande lönsamhet. Styrning och uppföljning av risker i ett lönsamhetsperspektiv sker dels på övergripande bolagsnivå, dels på verksamhetsnivå för de två huvudverksamheterna: försäkrings- eller produktverksamheten och kapitalförvaltningen. De senare beskrivs mer ingående längre fram.

Den övergripande styrningen består av principer och regler för bland annat:

- Produktutformning
- Prissättning av produkter i allmänhet, och av risker i synnerhet
- Ramar för kapitalförvaltningen som beaktar riskerna i bolagets åtaganden och kundernas förväntningar på framtida avkastning.

Dessa principer är reglerade i olika policies som beslutas av styrelsen. Underlaget för principerna tas fram med hjälp av en stokastisk bolagssimuleringsmodell som gör det möjligt att utforma principerna på ett konsistent sätt och säkerställa att de håller under de flesta tänkbara förhållanden.

### Strategiska risker

De strategiska riskerna mäts, till skillnad från försäkringsrisker, finansiella risker och operativa risker, bara i ett lönsamhetsperspektiv. Strategiska risker uppkommer i samband med valsituationer och större förändringar som påverkar bolaget på lång sikt. De strategiska riskerna kan ofta bara hanteras genom en god analys och bra planering inför genomförandet av förändringar i verksamheten. Detta gör att de strategiska riskerna ofta hanteras som en del av bolagets strategi- och affärsplansarbete. Strategiska risker mäts i samband med framtagandet av bolagets affärsplan, som styrelsen sedan beslutar om.

### Risker och riskhantering – försäkringsrisker

Skandia Liv bedriver både tjänstepensions- och livförsäkringsverksamhet samt ren riskförsäkringsverksamhet i form av sjuk- och olycksfallsförsäkring.

Riskerna i försäkringsverksamheten består av oförväntade förändringar i bland annat följande faktorer:

- Biometriska och demografiska faktorer, som dödsfall och sjuklighet, påverkar storleken på åtagandena.
- Kundrelaterade faktorer som annullationer och olika ändringar av kontrakten som påverkar åtagandena. Annullationer (återköp, flytt och uteblivna premier) kan ge upphov till förluster i de fall som bolaget haft kostnader för kunden som man ännu inte fått ersättning för. Till detta kan även den generella osäkerheten i framtida affärsvolymerna adderas.
- Marknadsfaktorer bidrar till osäkerhet om framtida volymer till exempel på grund av förändringar i det ekonomiska klimatet i allmänhet och ändrad politik.
- Driftskostnadsfaktorer, såväl långsiktig kostnadsnivå som mer tillfälliga variationer.

Sammantaget benämns ovanstående risker för försäkringsrisker.

Storleken på de olika försäkringsriskerna framgår av tabellen nedan.

Utöver ovanstående riskfaktorer finns det även följande riskfaktorer:

- Operativa riskfaktorer som ger upphov till operativa risker.
- Finansiella faktorer, då främst räntenivån för olika löptider. Detta beroende på att åtagandena sträcker sig över lång tid och att värdet av dessa beror på räntenivån, se vidare under avsnittet finansiella risker.

Till detta kommer så kallad modellrisk som är ett samlingsnamn på alla risker som är förbundna med systematiska felaktiga antaganden, i uppskattning av såväl förväntade som oförväntade värden. De förväntade värdena, "best estimates", bestämmer storleken på åtagandena, och därför kallas denna modellrisk ibland för reservsättningsrisk.

### Riskhantering

Genom storleken på Skandia Livs försäkringstagarkollektiv och Skandia Livs breda produktsortiment är koncentrationsrisker inom försäkringsriskerna generellt av mindre betydelse. Det betyder att inverkan av en händelse hos en enskild försäkringstagare i regel är hanterbar även om engagemanget är stort med svenska mått mätt. Det bottnar i att bolaget har en mycket stor portfölj av försäkringskontrakt där riskerna i stor utsträckning tar ut varandra (pools), vilket också avspeglar sig i att det krävs ett relativt sett litet kapital för att täcka dödsfallsrisker (oförväntade), som framgår av en tabell på föregående sida. Dessutom återförsäkras de största individuella exponeringarna inom både dödsfallsförsäkring och sjukförsäkring.

Då Skandia Livs verksamhet i huvudsak bedrivs i Sverige är dock försäkringsriskerna koncentrerade geografiskt. Detta medför att till exempel en plötslig och väsentligt ökad livslängd eller en ökad sjuklighet i den svenska populationen i sin helhet är svåra risker att hantera för Skandia Liv. Risken för ökad livslängd är därför ägnad särskild uppmärksamhet vid till exempel produktutveckling och mätning av risk, för att undvika överraskningar och upptäcka eventuella problem i god tid. Ökad sjuklighet kan uppkomma plötsligt till följd av politiska beslut kring reglerna för sjukskrivning. Denna risk hanteras genom att aktivt följa utvecklingen inom sjukvårdsförsäkringsområdet och aktivt anpassa produkterna till

nya förutsättningar. Epidemier kan leda till både ökad dödlighet och sjuklighet och är den risk som Skandia Liv endast kan hantera genom en klok produktutformning. Katastrofrisker, till exempel en större flyg- eller tågolycka, är en annan form av koncentrationsrisk. Skandia Liv hanterar katastrofrisker med hjälp av en återförsäkringslösning.

Storleken på riskerna inom försäkringsverksamheten är naturligtvis beroende av hur produkterna är utformade i form av försäkringsvillkor, inkluderande garantiåtaganden. När dessa väl är satta styrs riskerna av kundernas efterfrågan på olika produkter, vilket egentligen bara kan påverkas via prissättningen, det vill säga genom premie- och avgiftsnivåer. Prissättningen utgör således ett viktigt instrument för att hantera riskerna. Bolaget tillämpar en prissättning som bygger på att alla produkter ska bära sina egna riskkostnader, som beräknas utifrån det kapital som krävs för att täcka ej säkringsbara risker.

### Risken exponering, risk och riskkapital

Risken exponering beräknas i enlighet med de principer som Finansinspektionen tillämpar i sitt trafikljussystem. Riskerna uttrycks i termer av riskkapitalkrav för varje riskfaktor. Lite förenklat uttryckt kan kapitalkravet sägas utgöra produkten mellan aktuell risken exponering och en känslighetsfaktor som speglar storleken på en tänkt förändring i den underliggande exponeringen. Storleken på denna förändring är satt så att den utgör den största tänkbara negativa förändringen, det kan bara bli värre med 0,5 procent sannolikhet. Kapitalet uttrycker således största tänkbara förlust under mycket ogynnsamma förhållanden.

Nedanstående tabell utvisar aktuella risken exponeringar, känslighetsfaktorer och kapitalkrav för de icke-finansiella riskfaktorer som ingår i Finansinspektionens trafikljussystem. Skandia Liv räknar internt med ytterligare riskfaktorer, vilka inte särredovisas utan anges tillsammans med andra interna korrigeringar i en samlad post (se "justering för intern modell" under avsnittet solvensrisk ovan).

Diversifieringseffekten uttrycker det förhållandet att riskerna inte antas vara helt korrelerade, det vill säga inte antas samvariera fullt ut. Den effekten beräknas också i enlighet med Finansinspektionens trafikljussystem. För en närmare beskrivning av detta liksom känslighetsfaktorerna hänvisas till Finansinspektionens webbplats (fi.se).

### Försäkringsrisker, MSEK

Riskfaktor	Risken exponering		Känslighetsfaktor	Kapitalkrav		
	2011	2010		2011	2010	Förändring 1 år
Dödlighetsrisk	178 318	153 608	2,58 standardavvikelser på kostnaden för dödlighetsutfall och förändring i ettårig döds sannolikhet med +/- 20%	3 517	2 354	1 163
Sjuk- och olycksfallsrisk	5 717	6 139	Ändringar i ett antal tillämpade antaganden i avvecklingsfunktion vilka medför ökade kostnader för bolaget	2 422	2 269	153
Annulationsrisk	149 506	141 513	20% av eventuella underskott i flytt- och återköpbara försäkringar 20% av förutbetalda anskaffningskostnader 0,15% av försäkringskapitalet för flytt- och återköpbara försäkringar	399	404	-5
Driftskostnadsrisk	924	893	Årliga fasta kostnader +10%	92	89	3
<b>Summa kapitalkrav</b>				<b>6 430</b>	<b>5 116</b>	<b>1 314</b>
Diversifieringseffekt				-1 784	-1 582	-202
<b>Kapitalkrav netto</b>				<b>4 646</b>	<b>3 534</b>	<b>1 112</b>

## Risker och riskhantering – finansiella risker

Inom kapitalförvaltningen finns i huvudsak finansiella risker i form av placeringsrisker. Placeringsriskerna delas upp i följande riskfaktorer:

- Marknadsrisker, inklusive aktie-, fastighets- och råvaruprisrisker, valuta- och ränterisker samt hedgefondrisker.
- Kreditrisker, inklusive motpartsrisker.
- Likviditetsrisker.

Skandia Livs tillgångar placeras i olika typer av instrument, i olika valutor och med stor geografisk spridning. Detta gör att koncentrationsriskerna är minimala, se tabellerna längst ner på sidan samt sidan 9.

Det är även nödvändigt att beakta de finansiella riskerna förbundna med försäkringsåtagandena, främst ränterisker, som har sitt ursprung i de garanterade utfästelser som finns i försäkringsavtalen. Åtagandena består av både utbetalningar till kunder och framtida drifts- och skattekostnader. Ränterisken redovisas nedan under placeringsriskerna. Storleken på exponeringen av dessa risker tar i regel lång tid att förändra, eftersom den ändras i takt med att gamla försäkringsavtal lämnar beståndet och nya försäkringsavtal tillkommer.

### Riskhantering

Placeringsriskerna hanteras med utgångspunkt från målet att långsiktigt maximera avkastningen givet:

- En ram som speglar riskerna i bolagets åtaganden och risken för att kundernas avkastningsförväntningar inte kan uppfyllas.

- Ett riskmandat som begränsar den maximala risk som kapitalförvaltningen får ta i varje ögonblick med hänsyn till storleken på det tillgängliga riskkapitalet.

Dessa principer är fastslagna i bolagets placeringsriktlinjer som styrelsen beslutar om. Det är också styrelsen som beslutar om ramen som reglerar utrymmet för den operativa tillgångsförvaltningen. Riskmandatet beslutas också indirekt av styrelsen genom att den beslutar om bolagets solvensrisknivå vilken styr storleken på kapitalkraven för såväl finansiella risker som andra risker.

För att uppnå avkastningsmålet och en god riskspridning är det nödvändigt att ha en väl diversifierad tillgångsportfolio som dessutom ger en rimlig matchning av ränteriskerna i Skandia Livs åtaganden. Skandia Livs tillgångsportfolio innehåller således en stor andel räntebärande tillgångar men också ett antal andra tillgångslag, såsom aktier, fastigheter, råvaror med mera. Aktieportföljen är i sin tur fördelad på olika länder och sektorer, vilket ytterligare bidrar till riskdiversifieringen.

Storleken på de finansiella riskerna förknippade med försäkringsåtagandena är beroende av hur produkterna är utformade i form av försäkringsvillkor och inkluderande eventuella garantiåtaganden. Hanteringen består därför i att utforma interna regelverk som säkerställer en god produktutformning och att säkerställa att de parametrar som styr produktens egenskaper uppdateras. Centrala produktparametrar styr hur Skandia Livs långsiktiga risktagande och solvensposition påverkas, till exempel har garantiräntan särskilt stor betydelse för solvensbidraget från nya premier.

### Finansiella risker, MSEK

Riskfaktor	Riskexponering		Känslighetsfaktor	Kapitalkrav		
	2011	2010		2011	2010	Förändring 1 år
Ränterisk åtaganden	184 587	160 151	Parallellförflyttning av räntekurva enligt: Nominell sek +/- 30% av 10-årig riskfri ränta Real sek +/- 30% av längsta riskfri ränta Nominell euro +/- 25% av 10-årig riskfri ränta Övriga utländska +/- 30% av 10-årig riskfri ränta	11 529	18 243	-6 714
Ränterisk tillgångar	168 155	146 238		-4 479	-8 903	4 424
Diversifieringseffekt				354	1 397	-1 043
<b>Ränterisk netto</b>				<b>7 404</b>	<b>10 737</b>	<b>-3 333</b>
Aktieprisrisk	110 693	131 269	Svenska aktier -40% Utländska aktier -37%	46 644	55 496	-8 852
Fastighetsprisrisk	30 480	30 347	-35%	10 668	10 621	47
Kreditrisk	114 407	81 615	Beräknas som förändring i värdet på räntebärande tillgångar givet förändring i ränteskillnad mellan tillgången och riskfri ränta. Ränteskillnaden ökas med max (100% ; 25 baspunkter)	10 462	7 165	3 297
Valutarisk	14 173	3 339	+/-10%	1 417	334	1 083
<b>Summa kapitalkrav</b>				<b>76 595</b>	<b>84 353</b>	<b>-7 758</b>
Diversifieringseffekt				-27 040	-26 394	-646
<b>Kapitalkrav netto</b>				<b>49 555</b>	<b>57 959</b>	<b>-8 404</b>

### 10 största svenska innehaven

	MSEK
1 Hennes & Mauritz	2 289
2 TeliaSonera	1 664
3 Nordea Bank	1 582
4 Investor	1 295
5 Ericsson	1 246
6 Atlas Copco	1 167
7 Volvo	1 153
8 Swedbank	1 070
9 Scania	615
10 SKF	611
<b>Totalt</b>	<b>12 691</b>

### 10 största utländska innehaven

	MSEK
1 AstraZeneca	887
2 Exxon	553
3 Apple	504
4 ABB	435
5 Nestle	382
6 BP	314
7 IBM	312
8 Chevron	311
9 BHP Billiton	282
10 Novartis	282
<b>Totalt</b>	<b>4 262</b>

Valutafördelning totalt	% (avrundad)
SEK	74,3%
USD	19,1%
JPY	0,0%
EUR	2,6%
GBP	1,5%
Övriga	2,5%
<b>Totalt</b>	<b>100,0%</b>

### Risiksexponering, risk och riskkapital

Även kapitalkravet för de finansiella riskerna beräknas utifrån Finansinspektionens trafikjussystem på det sätt som beskrivits ovan. Risiksexponeringar, känslighetsfaktorer och kapitalkrav för alla riskfaktorer liksom diversifieringseffekten mellan dem framgår av tabell nedan.

Det är värt att notera att Skandia Liv i sin interna modell använder sig av andra och mer "stränga" antaganden om korrelationerna. Det avspeglas i den "justering för intern modell" som redovisas under avsnittet solvensrisk ovan.

Som framgår av tabellen utgör aktieprisrisken den största enskilda riskfaktorn. Det bör noteras att aktieprisrisken för utländska aktier inkluderar valutakursrisken på dessa tillgångar eftersom aktiepriserna tenderar att anpassa sig till valutakursförändringarna på lite längre sikt. Det förhållandet att trafikjussystemet inte har råvarurisker som en särskild riskfaktor gör det nödvändigt att betrakta dessa risker som aktieprisrisker. Av samma skäl beräknas hedgefondrisker utifrån de underliggande värdena i fonderna, främst aktier. Det är också värt att notera att diversifieringseffekten, det vill säga vinsten av att sprida tillgångarna till olika tillgångslag, är förhållandevis stor. Det framgår också att de finansiella riskerna totalt sett minskat på grund av lägre ränterisk och aktieprisrisk. Detta till följd av ökad skuldhantering på räntesidan och omallokering från aktier till räntebärande tillgångar.

### Likviditetsrisk

Ett livförsäkringsbolag har mycket långa åtaganden. Som framgår av tabellen nedan har cirka 70 procent av Skandia Livs åtaganden en löptid överstigande fem år. Enligt Skandia Livs placeringspolicy ska likviditetsreserver av tillräcklig omfattning finnas omedelbart tillgängliga. Lägst 10 procent av placeringsstillgångarna ska placeras i likvida korta räntebärande placeringar eller statsobligationer.

Därutöver ska likviditeten i placeringstillgångarna vara tillfredsställande god och innehålla minst 50 procent likvida värdepapper.

#### Livförsäkringsavsättningar fördelat på olika löptider

Totalt	Inom 1 år	1-5 år	5-15 år	över 15 år
194 807	6,6%	23,2%	36,6%	33,6%

### Kreditrisk

Exponering omfattar huvudsakligen motparter och emittenter med hög kreditvärdighet och den sammantagna kreditrisken ska vara låg. Kreditrisk får bara avse emittenter och motparter inom OECD-området. För att bedöma graden av kreditvärdighet hos emittenter och motparter tillämpas ratingklassificering.

#### Risiksexponering, MSEK

	Räntebärande värdepapper	Valuta-derivat	Räntederivat	Råvaru-derivat
AAA	150 501			
AA	7 148	331	-26	-128
A	6 357	373	453	-77
BBB	1 566			-128
BB eller lägre	161			
	165 733	703	427	-333

### Risker och riskhantering – operativa risker

Operativ risk definieras som risken för förlust på grund av brister i den operativa verksamheten. Orsaken till förlusten kan vara intern (brister i processer eller systemstöd, misstag, brister i efterlevnad av lagar och interna regelverk, interna bedrägerier et cetera) såväl

som extern (händelser i omvärlden, till exempel externa bedrägerier, katastrofer).

Operativa risker kan i princip bara hanteras genom förebyggande och skadereducerande åtgärder. För att säkerställa att riskerna hanteras på ett effektivt sätt krävs det en ändamålsenlig ansvarsfördelning och en enhetlig analysmetodik. Ansvarsfördelning, principer och instruktioner för att analysera, hantera och rapportera operativa risker samt incidenter fastställs i ett antal riktlinjer. Riktlinjerna är beslutade av vd.

Operativ risk förekommer i all verksamhet inom Skandia Liv och ansvaret för att löpande identifiera och hantera riskerna är en integrerad del av chefsansvaret. Utöver den löpande hanteringen genomför varje avdelning årligen en självutvärdering av operativa risker. Utvärderingen syftar till att identifiera operativa risker och att kvantifiera de förluster som kan uppstå. Arbetet resulterar i åtgärdsplaner vars implementering är föremål för löpande bevakning.

Som ett stöd för riskhanteringen har Skandia Liv ett system för rapportering och uppföljning av incidenter. Alla incidenter följs upp och åtgärder vidtas för att händelsen inte ska upprepas. För att hantera allvarliga störningar i de affärskritiska processerna finns kontinuitets- och krishanteringsplaner på plats.

Enheten för Riskstyrning och riskkontroll har det övergripande ansvaret för de metoder och verktyg som används för att identifiera, värdera och hantera operativa risker. Enheten ansvarar också för samordning och rapportering av risker och incidenter till ledning och styrelse.

### Solvensrisk – Danmark

Alla de tidigare redovisade siffrorna avser moderbolaget. Det är inte möjligt att redovisa riskerna i det danska dotterbolaget, Skandia Liv A/S, i exakt samma format som för moderbolaget Skandia Liv eftersom det danska solvensregelverket är annorlunda utformat. Nedan redovisas en förenklad sammanställning.

#### Kapitalkrav och solvensrisk i Skandia Liv A/S och Skandia Liv A A/S

	2011	2010	Förändring 1 år
Tillgångar <sup>1)</sup>	15 744	15 958	-168
Försäkringstekniska avsättningar	-14 357	-14 326	-72
Övriga skulder	-311	-334	22
Eget kapital+ansv. lånekapital	1 076	1 298	-218
Kapitalbas	862	1 093	-228
Samlat Kapitalkrav	-559	-497	-60
Överskott	303	596	-288

<sup>1)</sup> Enligt danska redovisningsprinciper

Som framgår av tabellen är "överskottskapitalet" betydligt mindre än i moderbolaget, även i relativa termer. Det speglar det faktum att bolaget är vinstutdelande och att det inte finns något skäl att hålla kapital utöver vad som krävs för verksamheten.

### 3 Premieinkomst

Koncernen	Individuell		Grupp		Summa	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Periodisk premie i form av inbetalda premier	4 960	5 334	4 361	4 179	9 321	9 513
Engångspremie i form av inbetalda premier	3 992	3 394	209	182	4 201	3 576
Premieinkomst i form av tilldelad återbäring	0	0	27	27	27	27
Premieinkomst avseende inflyttade försäkringar	939	303	113	57	1 052	360
Portföljpremier, mottagna	317	217	248	247	565	464
Mottagen återförsäkring	18	22	—	—	18	22
Premieskatt	—	—	-29	-30	-29	-30
	<b>10 226</b>	<b>9 270</b>	<b>4 929</b>	<b>4 662</b>	<b>15 155</b>	<b>13 932</b>

Av premieinkomst avser 1 893 (2 228) MSEK avtal tecknade i Danmark och resterande 13 262 (11 814) MSEK avser avtal tecknade i Sverige. Av den totala premieinkomsten avser 13 340 (12 304) MSEK återbäringsberättigade avtal. Av premieinkomst inflyttat kapital avser 814 (282) MSEK inflyttat garanterat kapital och 238 (78) MSEK inflyttade återbäringsmedel.

Moderbolaget	Individuell		Grupp		Summa	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Periodisk premie i form av inbetalda premier	3 085	3 233	4 361	4 179	7 446	7 412
Engångspremie i form av inbetalda premier	3 992	3 394	209	182	4 201	3 576
Premieinkomst i form av tilldelad återbäring	0	0	27	27	27	27
Premieinkomst avseende inflyttade försäkringar	939	303	113	57	1 052	360
Portföljpremier, mottagna	317	217	248	247	565	464
Mottagen återförsäkring	18	22	—	—	18	22
Premieskatt	—	—	-29	-30	-29	-30
	<b>8 351</b>	<b>7 169</b>	<b>4 929</b>	<b>4 662</b>	<b>13 280</b>	<b>11 831</b>

Premieinkomst avser i sin helhet avtal tecknade i Sverige. Av den totala premieinkomsten avser 11 447 (9 916) MSEK återbäringsberättigade avtal. Av premieinkomst inflyttat kapital avser 814 (282) MSEK inflyttat garanterat kapital och 238 (78) MSEK inflyttade återbäringsmedel.

### 4 Kapitalavkastning, intäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2011	2010	2011	2010
Hysesintäkter från byggnader och mark	2 197	2 252	—	—
<b>Utdelning på aktier och andelar</b>				
Koncernföretag	—	—	28	149
Andra aktier och andelar	3 048	2 633	2 998	2 585
Alternativa placeringar	364	372	363	370
<b>Ränteintäkter med mera</b>				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	5 127	4 834	5 023	4 831
Övriga finansiella placeringstillgångar	252	126	252	93
Lån med säkerhet i fast egendom <sup>1)</sup>	1	2	1	2
Fordringar på koncernföretag <sup>1)</sup>	—	—	945	918
Övriga finansiella tillgångar <sup>1)</sup>	122	41	74	21
<b>Valutavinst netto<sup>2)</sup></b>	<b>1 414</b>	<b>—</b>	<b>1 436</b>	<b>—</b>
<b>Realisationsvinst, netto</b>				
Byggnader och mark	1 077	1 300	—	—
Aktier och andelar	1 170	8 759	1 509	8 869
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	6 113	1 416	6 013	1 436
Lån med säkerhet i fast egendom	—	2	—	2
Alternativa placeringar	128	2 197	128	2 197
	<b>21 013</b>	<b>23 934</b>	<b>18 770</b>	<b>21 473</b>

<sup>1)</sup> Ränteintäkter på finansiella tillgångar som inte värderas till verkligt värde.

<sup>2)</sup> Valutakursresultat, både positiva och negativa, uppkommer då Skandia Liv har omfattande utländska tillgångar.

### 5 Realiserade vinster på placeringstillgångar

	Koncernen		Moderbolaget	
	2011	2010	2011	2010
Byggnader och mark	1 315	767	—	—
Aktier och andelar	—	10 318	—	9 195
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	6 339	—	5 739	—
Alternativa placeringar	—	632	—	620
	<b>7 654</b>	<b>11 717</b>	<b>5 739</b>	<b>9 815</b>

## 6 Utbetalda försäkringsersättningar före avgiven återförsäkring

	Koncernen		Moderbolaget	
	2011	2010	2011	2010
Utbetalda försäkringsersättningar	-11 347	-11 000	-10 938	-10 557
Annulationer och återköp	-2 247	-953	-507	-473
Utflyttade försäkringar <sup>1)</sup>	-835	-991	-835	-991
Skaderegleringskostnader <sup>2)</sup>	-33	-27	-28	-25
	<b>-14 462</b>	<b>-12 971</b>	<b>-12 308</b>	<b>-12 046</b>

<sup>1)</sup> Av utflyttade försäkringar avser -482 (-609) MSEK utflyttat garanterat kapital och -353 (-382) MSEK utflyttade återbäringsmedel.

<sup>2)</sup> Omfattar driftskostnader för skadereglering -31 (-38) MSEK för moderbolaget och -36 (-40) MSEK för koncernen samt förändring av skadebehandlingsreserv 3 (13) MSEK.

## 7 Återbäring och rabatter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2011	2010	2011	2010
Återbäring utbetald under året	-6 598	-6 489	-6 598	-6 489
Ianspråktagen konsolideringsfond <sup>1)</sup>	6 687	6 768	6 687	6 768
	<b>89</b>	<b>279</b>	<b>89</b>	<b>279</b>

<sup>1)</sup> Av Ianspråktagen konsolideringsfond avser 356 (386) MSEK utflyttade återbäringsmedel.

## 8 Driftskostnader

	Koncernen		Moderbolaget	
	2011	2010	2011	2010
Anskaffningskostnader <sup>1)</sup>	-316	-367	-228	-225
Förändring förutbetalda anskaffningskostnader direkt försäkring	-80	-146	-80	-146
Administrationskostnader <sup>2)</sup>	-1 279	-1 186	-1 239	-1 147
Återförsäkras provisioner och vinstandelar	-5	-9	-5	-9
<b>Summa driftskostnader i försäkringsrörelsen</b>	<b>-1 680</b>	<b>-1 708</b>	<b>-1 552</b>	<b>-1 527</b>
Förvaltningskostnader placeringstillgångar	-181	-238	-176	-196
Skaderegleringskostnader	-36	-40	-31	-38
Kostnader övriga rörelsedrivande enheter	-25	-16	—	—
	<b>-1 922</b>	<b>-2 002</b>	<b>-1 759</b>	<b>-1 761</b>

<sup>1)</sup> Varav provisioner direkt försäkring koncernen -240 (-264) MSEK, moderbolaget -193 (-177) MSEK.

<sup>2)</sup> I administrationskostnader för koncernen ingår ersättning till revisionsföretag enligt nedan.

### Samtliga driftskostnader per kostnadsslag

Personalkostnader	-387	-421	-305	-297
Lokalkostnader	-41	-58	-25	-43
Avskrivningar	-16	-18	-1	-1
Omstruktureringskostnader	-46	2	-46	2
Övrigt	-1 432	-1 507	-1 382	-1 422
	<b>-1 922</b>	<b>-2 002</b>	<b>-1 759</b>	<b>-1 761</b>

	Koncernen		Moderbolaget	
	2011	2010	2011	2010
<i>Förändring av förutbetalda anskaffningskostnader</i>				
<b>Ingående balans</b>	<b>893</b>	<b>1 039</b>	<b>893</b>	<b>1 039</b>
Aktivering av nya anskaffningskostnader	190	177	190	177
Avskrivning av tidigare års anskaffningskostnader	-270	-319	-270	-319
Nedskrivning av anskaffningskostnader	0	-4	0	-4
<i>Förändring av förutbetalda anskaffningskostnader</i>	<i>-80</i>	<i>-146</i>	<i>-80</i>	<i>-146</i>
<b>Utgående balans</b>	<b>813</b>	<b>893</b>	<b>813</b>	<b>893</b>

	Koncernen		Moderbolaget	
	2011	2010	2011	2010
<i>Ersättning till revisionsföretag</i>				
<b>Revisionsarvodet</b>				
Deloitte	6,1	6,1	4,1	4,4
KPMG	1,5	2,6	0,5	0,7
<b>Summa revisionsarvodet</b>	<b>7,6</b>	<b>8,7</b>	<b>4,6</b>	<b>5,1</b>
<b>Revisionsarvodet utöver revisionsuppdraget</b>				
Deloitte	0,0	0,1	0,0	0,1
KPMG	0,0	0,0	0,0	0,0
<b>Summa revisionsarvodet utöver revisionsuppdraget</b>	<b>0,0</b>	<b>0,1</b>	<b>0,0</b>	<b>0,1</b>
<b>Skatterådgivning</b>				
Deloitte	0,0	0,2	0,0	0,1
KPMG	0,1	0,3	0,0	0,3
<b>Summa skatterådgivning</b>	<b>0,1</b>	<b>0,5</b>	<b>0,0</b>	<b>0,4</b>
<b>Övriga tjänster</b>				
Deloitte	8,3	1,2	7,3	0,4
KPMG	0,7	0,0	0,0	0,0
<b>Summa övriga tjänster</b>	<b>9,0</b>	<b>1,2</b>	<b>7,3</b>	<b>0,4</b>
<b>Summa ersättning till revisionsföretag</b>	<b>16,7</b>	<b>10,5</b>	<b>11,9</b>	<b>6,0</b>

## 9 Kapitalavkastning, kostnader

	Koncernen		Moderbolaget	
	2011	2010	2011	2010
Driftskostnader från byggnader och mark	-994	-1 016	—	—
Kapitalförvaltningskostnader	-181	-238	-176	-198
<b>Räntekostnader</b>				
Räntekostnader finansiella instrument	-139	-66	-150	-66
Övriga räntekostnader med mera <sup>1)</sup>	-18	-3	-6	0
Övriga finansiella kostnader	-143	-297	-102	-92
Valutakursförlust, netto <sup>2)</sup>	—	-6 027	—	-5 911
Nedskrivningar dotterbolagsaktier	—	—	-351	-157
<b>Realisationsförlust, netto</b>				
Lån med säkerhet i fast egendom	0	—	0	—
	-1 475	-7 647	-785	-6 424

<sup>1)</sup> Räntekostnader på finansiella skulder som inte värderas till verkligt värde.

<sup>2)</sup> Valutakursresultat, både positiva och negativa, uppkommer då Skandia Liv har omfattande utländska tillgångar.

## 10 Orealiserade förluster på placeringstillgångar

	Koncernen		Moderbolaget	
	2011	2010	2011	2010
Aktier och andelar	-16 510	—	-16 334	—
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	—	-1 803	—	-2 247
Alternativa placeringar	-1 214	—	-1 169	—
	-17 724	-1 803	-17 503	-2 247

## 11 Nettoresultat per kategori placeringstillgångar samt övriga finansiella tillgångar och skulder

	Koncernen		Moderbolaget	
	2011	2010	2011	2010
Förvaltningsfastigheter	3 595	3 302	—	—
Finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde över resultaträkningen				
- aktier	-10 825	14 952	-8 861	13 867
- räntebärande värdepapper	13 688	2 041	13 256	1 601
- alternativa placeringar	-832	2 224	-789	2 209
Finansiella tillgångar och skulder innehav för handel				
- derivat	3 887	4 639	1 898	4 604
Lånefordringar	249	104	901	966
Övriga finansiella skulder	-113	-823	-8	-432
	9 649	26 439	6 397	22 815

Nettoresultatet inkluderar realiserade och orealiserade värdeförändringar samt räntor, utdelningar och valutakursresultat.

## 12 Övriga tekniska intäkter och kostnader

	Koncernen		Moderbolaget	
	2011	2010	2011	2010
Gemensamt tjänstepensionskoncept <sup>1)</sup>	—	1	—	1
Övriga intäkter	69	71	3	17
Bedömda kostnader i samband med förvärvet av Försäkringsaktiebolaget Skandia <sup>2)</sup>	-162	—	—	—
Övriga kostnader	-112	-1	-35	-1
	-205	71	-32	17

<sup>1)</sup> Återtagen provision på grund av annullationer inom det tidigare gällande gemensamma tjänstepensionskonceptet.

<sup>2)</sup> I moderbolaget aktiveras kostnaden som en del av anskaffningsvärdet.

## 13 Resultat övriga rörelsedrivande enheter

	2011			2010		
	Resultat	Koncernjusteringar	Resultat i koncernen	Resultat	Koncernjusteringar	Resultat i koncernen
Skandikon Pensionsadministration AB	-2	-24	-26	7	-25	-18
Skandikon Administration AB	1	—	1	2	0	2
	-1	-24	-25	9	-25	-16

## 14 Skatt

	Koncernen		Moderbolaget	
	2011	2010	2011	2010
<b>Aktuell skattekostnad</b>	<b>-1 653</b>	<b>-1 847</b>	<b>-2 079</b>	<b>-1 841</b>
<b>Uppskjuten skatt</b>	<b>-145</b>	<b>-581</b>	<b>165</b>	<b>-102</b>
	<b>-1 798</b>	<b>-2 428</b>	<b>-1 914</b>	<b>-1 943</b>
<b>Aktuell skattekostnad</b>				
Avkastningsskatt	-1 273	-1 366	-1 273	-1 366
Kupongskatt	-164	-157	-164	-156
Skatt på årets resultat	-434	-347	-845	-323
Justering av skatt hänförlig till tidigare taxeringsår	218	23	203	4
	<b>-1 653</b>	<b>-1 847</b>	<b>-2 079</b>	<b>-1 841</b>
<b>Uppskjuten skatt hänförlig till</b>				
Orealiserade resultat på placeringstillgångar	165	-102	165	-102
Underskottsavdrag	-189	163	—	—
Andel i KB / HB	0	0	—	—
Immateriella tillgångar	2	3	—	—
Skillnaden mellan bokförda och skattemässiga värden på fastigheter	-557	-532	—	—
Avsättningar	0	2	—	—
Beräknad pensionsskuld	11	-115	—	—
Obeskattade reserver	423	0	—	—
	<b>-145</b>	<b>-581</b>	<b>165</b>	<b>-102</b>
<b>Skatt på årets resultat</b>				
Aktuell skatt	-380	-325	-806	-319
Uppskjuten skatt	-145	-581	165	-102
	<b>-525</b>	<b>-906</b>	<b>-641</b>	<b>-421</b>
<b>Avstämning effektiv skattesats avseende inkomstskatt</b>				
Resultat före skatt	-23 984	25 110	-24 609	22 557
Avgår resultat i avkastningsbeskattad verksamhet	-27 194	-20 575	-27 194	-20 575
<b>Summa resultat i inkomstbeskattad verksamhet</b>	<b>3 210</b>	<b>4 535</b>	<b>2 585</b>	<b>1 982</b>
Skatt enligt gällande skattesats	26,3%	26,3%	26,3%	26,3%
Skatteeffekt till följd av icke avdragsgilla/ ej skattepliktiga poster	-7,6%	0,1%	0,5%	0,0%
Skatteeffekt till följd av tidigare år	-2,2%	-1,3%	-2,2%	-0,2%
Skatteeffekt till följd av andra skattesatser	0,1%	0,0%	—	—
Skatteeffekt till följd av utnyttjade underskottsavdrag	0,0%	0,3%	—	—
Skatteeffekt avseende temporära skillnader	-0,2%	-5,3%	0,2%	-4,8%
	<b>16,4%</b>	<b>20,0%</b>	<b>24,8%</b>	<b>21,2%</b>

Moderbolagets beräknade faktiska skatt på årets resultat för 2011 uppgår till 31 MSEK. Skillnaden med den i resultatet redovisade aktuella skatten på 845 MSEK beror på att koncernbidrag på totalt 3 097 MSEK har lämnats, 1 600 MSEK till Skandia och 1 497 MSEK till Diligentia AB. Skatteeffekten av koncernbidragen är en reducering av skattekostnaden på 814 MSEK.

Befintliga underskott har värderats till den del som beräknas kunna utnyttjas under de närmaste åren. Möjligheten att utnyttja underskotten har bedömts utifrån ledningens beräkning av framtida vinstmöjligheter. I moderbolaget finns inga underskott att utnyttja. I koncernen uppgår de ej värderade underskotten till 6 (6) MSEK. Den skattemässiga effekten av ej värderade underskott uppgår till 2 (2) MSEK.

## 15 Andra immateriella tillgångar

Koncernen	2011			2010		
	Förvärvade	Internt upp- arbetade	Totalt	Förvärvade	Internt upp- arbetade	Totalt
<b>Programvaror</b>						
Anskaffningsvärde vid årets början	90	296	386	84	267	351
Årets investeringar	5	25	30	17	36	53
Borttag av immateriella tillgångar <sup>1)</sup>	-6	-1	-7	—	—	—
Omräkningsdifferens	5	0	5	-11	-7	-18
<b>Ackumulerat anskaffningsvärde</b>	<b>94</b>	<b>320</b>	<b>414</b>	<b>90</b>	<b>296</b>	<b>386</b>
Avskrivningar vid årets början	-41	-78	-119	-39	-71	-110
Årets avskrivningar	-9	-9	-18	-8	-10	-18
Borttag av immateriella tillgångar <sup>1)</sup>	0	0	0	—	—	—
Omräkningsdifferens	0	0	0	6	3	9
<b>Ackumulerade avskrivningar</b>	<b>-50</b>	<b>-87</b>	<b>-137</b>	<b>-41</b>	<b>-78</b>	<b>-119</b>
Nedskrivningar vid årets början	-9	-1	-10	-9	—	-9
Årets nedskrivningar	—	—	—	-2	-1	-3
Borttag av immateriella tillgångar <sup>1)</sup>	—	—	—	—	—	—
Omräkningsdifferens	0	0	0	1	—	1
<b>Ackumulerade nedskrivningar</b>	<b>-9</b>	<b>-1</b>	<b>-10</b>	<b>-10</b>	<b>-1</b>	<b>-11</b>
<b>Återstående programvaror</b>	<b>35</b>	<b>232</b>	<b>267</b>	<b>39</b>	<b>217</b>	<b>256</b>

Nyttjandetiden för programvaror beräknas till mellan tre och tio år enligt beräknad ekonomisk livlängd.

Koncernen använder linjär avskrivningsmetod, vilket innebär ett fast årligt avskrivningsbelopp över nyttjandeperioden.

Avskrivningarna redovisas i posten driftskostnader.

Tillgångarna förväntas avvecklas efter mer än tolv månader.

<sup>1)</sup> Skandia Asset Management A/S konsolideras via Kapitalandelsmetoden vilket gör att tillgångarna försvinner i koncernen.



## 16 Förvaltningsfastigheter

Koncernen	2011	2010
<b>Verkligt värde</b>		
Ingående balans förvaltningsfastigheter	30 347	27 776
Förvärv under året	15	1 491
Investering i befintliga fastigheter	1 354	1 378
Försäljningsintäkter sålda fastigheter	-3 628	-2 361
Realiserad värdeförändring	1 076	1 300
Orealiserad värdeförändring	1 316	766
Övrigt	—	-3
<b>Utgående balans verkligt värde<sup>1)</sup></b>	<b>30 480</b>	<b>30 347</b>
Skattemässigt restvärde i Sverige	18 207	20 193

<sup>1)</sup> Koncernen innehar ett finansiellt leasingavtal som ingår med 33 (34) MSEK i det verkliga värdet för koncernens förvaltningsfastigheter.

Inga kontrakt har tecknats under 2011 för tillträde under 2012.

Under 2011 har 16 fastigheter sålts till ett värde av 3 628 MSEK.

Under 2011 genererade 99,5% (100) av förvaltningsfastigheterna hyresintäkter.

### Verkligt värde på förvaltningsfastigheter

Koncernen redovisar förvaltningsfastigheter till verkligt värde, det vill säga till det marknadsvärde som vid en extern värdering har åsatts fastigheterna. Samtliga fastigheter marknadsvärderas vid årsskiftet enligt värderingshandledning utfärdad av Svenskt Fastighetsindex (SFI).

Diligentia använder sig av flera externa värderingsföretag där alla värderare är auktoriserade inom föreningen ASPECT.

En omfördelning av objekten mellan värderingsföretag sker över tiden för att öka tillförlitligheten i bedömda verkliga värden. Alla fastighetsvärden är resultatet av värderingsföretagens bedömningar vid en given tidpunkt, värdetidpunkt, och inkluderar en viss osäkerhet vilken uppskattningsvis rör sig om +/- 5-10 procent per fastighet.

### Värderingsprinciper

Värderingsföretagen har i sina värdebedömningar utgått från två olika värderingsmetoder, dels ettårig nettokapitaliseringsmetod och dels kassaflödesmetod.

De olika metoderna bör komma till likartat resultat eftersom båda bygger på ortsprisanalyser. I de fall metoderna leder till olika resultat gäller kassaflödesmetoden.

Det bästa beviset för verkligt värde är aktuella priser på en aktiv marknad med jämförbara objekt. I Skandia Livs fall har verkligt värde bedömts via en kassaflödesanalys för flertalet fastigheter. Metoden innebär att förväntade framtida betalningsströmmar och restvärden nuvärdeberäknas.

Värderingsantaganden:	2011	2010
Kalkylperiod, i huvudsak	5 alt 10 år	5 år
Årlig inflation, i huvudsak	2%	2%
Kalkylränta	5,3-16,8%	4,5%-16,6%
Viktad kalkylränta	7,4%	7,5%
Direktavkastningskrav	3,2-14,5%	2,5%-14,3%
Viktat direktavkastningskrav för bedömning av restvärde	5,3%	5,5%
Drifts- och underhållskostnader	511 kr/kvm	489 kr/kvm
Genomsnittlig långsiktig vakans:		
Kommersiellt	3,5%	3,6%
Bostäder	0,9%	0,6%

### Känslighetsanalys avseende fastigheternas marknadsvärde

Fastigheternas marknadsvärde är känsliga för de antaganden som används i kalkylen. Genom att variera ett antal parametrar beräknas känsligheten i värderingen.

Känslighetsanalys	Förändring	Värdeförändring
Hyresintäkter	+/- 1 %	+414 / -414 MSEK
Direktavkastningskrav	+/- 1 %-enhet	+7 083 / -4 834 MSEK

Känslighetsanalys resultat	Förändring	Årlig resultat effekt
Ekonomisk uthyrningsgrad	+/- 1 %-enhet	+/- 22 MSEK
Hyresintäkter	+/- 1 %	+/- 20 MSEK
Fastighetskostnader	+/- 1 %	+/- 9 MSEK
Värdeförändring förvaltningsfastigheter	+/- 1 %	+/- 305 MSEK

## 17 Placeringar i koncernföretag

Aktier och andelar i dotterföretag <sup>1)</sup>	Organisationsnummer	Säte	EK	Varav resultat	Kapitalandel, %	Bokfört värde 2011	Bokfört värde 2010
Skandia Liv Fastigheter AB <sup>2)</sup>	556140-2826	Stockholm	12 596	2 253	100	8 002	6 898 <sup>9)</sup>
Skandia Livsforsikring A/S <sup>3)</sup>		Köpenhamn	653	-119	100	981	1 185
Skandia Livsforsikring A A/S <sup>3)</sup>		Köpenhamn	266	-102	100	296	443
Skandia Asset Management A/S <sup>4)</sup>		Köpenhamn	27	18	50	2	2
Skandia A/S		Köpenhamn	4	0	50	1	1
Life Equity Sweden KB i likvidation	969687-4156	Stockholm	—	0	100	—	19
Berlac AB - likviderat under 2011	556400-9115	Stockholm	—	0	100	—	101
Skandikon Pensionsadministration AB	556217-8300	Stockholm	32	-2	100	28	28
Skandikon Administration AB	556023-4782	Malmö	7	0	100	7	7
						<b>9 317</b>	<b>8 684</b>

## Lån till koncernbolag

Skandia Liv Fastigheter AB						16 600	18 600
Skandia Livsforsikring A/S <sup>5)</sup>						84	84
Skandia Livsforsikring A A/S <sup>5)</sup>						72	72
<b>Summa i moderbolaget</b>						<b>26 073</b>	<b>27 440</b>

<sup>1)</sup> Samtliga bolag är onoterade.

<sup>2)</sup> Eget kapital och resultat är konsoliderade uppgifter för bolaget inklusive dotterbolag.

<sup>3)</sup> Utöver eget kapital tillkommer värdet av befintligt försäkringsbestånd.

<sup>4)</sup> Bolaget konsolideras enligt kapitalandelsmetoden.

<sup>5)</sup> Lånen löper utan fastställt slutförfallodag.

<sup>9)</sup> Värdet är förändrat på grund av ny redovisningsprincip, se not 41.

	2011	2010
<b>Anskaffningsvärde ingående balans</b>	<b>9 527</b>	<b>8 517</b>
Årets kapitaltillskott	—	61
Koncernbidrag	1 103	1 288
Likvidation <sup>1)</sup>	-512	-339
<b>Utgående balans anskaffningsvärde</b>	<b>10 118</b>	<b>9 527</b>
<b>Nedskrivningar ingående balans</b>	<b>-843</b>	<b>-936</b>
Årets nedskrivningar	-351	-157
Återlagda nedskrivningar	—	—
Likvidation <sup>1)</sup>	393	250
Nedskrivningar utgående balans	-801	-843
<b>Totalt aktier och andelar i koncernföretag</b>	<b>9 317</b>	<b>8 684</b>

<sup>1)</sup> Likvidation avser Berlac AB samt Life Equity Sweden KB som är under likvidation.

## 18 Aktier och andelar

	2011		2010	
	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde	Verkligt värde
<b>Koncernen</b>				
Svenska företag	21 031	25 789	25 249	39 467
Utländska företag	71 787	69 471	76 187	81 078
	<b>92 818</b>	<b>95 260</b>	<b>101 436</b>	<b>120 545</b>
Noterade aktier		77 031		106 881
Onoterade aktier		18 229		13 664
		<b>95 260</b>		<b>120 545</b>
<b>Moderbolaget</b>				
Svenska företag	21 031	25 789	25 249	39 466
Utländska företag	70 972	65 719	73 342	74 934
	<b>92 003</b>	<b>91 508</b>	<b>98 591</b>	<b>114 400</b>
Noterade aktier		73 279		100 736
Onoterade aktier		18 229		13 664
		<b>91 508</b>		<b>114 400</b>

Allt kan men kommer inte att avvecklas inom tolv månader.

## 19 Obligationer och andra räntebärande värdepapper

	2011		2010	
	Upplupet anskaff- ningsvärde	Verkligt värde	Upplupet anskaff- ningsvärde	Verkligt värde
<b>Koncernen</b>				
Värdepapper emitterade av:				
Svenska staten	33 578	38 777	46 600	48 630
Svenska bostadsinstitut	101 600	103 262	63 709	63 171
Övriga svenska emittenter	12 844	13 100	5 956	6 139
Utländska stater	6 590	6 795	10 242	10 170
Övriga utländska emittenter	12 266	14 731	15 631	17 203
	<b>166 878</b>	<b>176 665</b>	<b>142 138</b>	<b>145 313</b>
Noterade värdepapper		163 246		143 758
Onoterade värdepapper		13 419		1 555
		<b>176 665</b>		<b>145 313</b>
<b>Moderbolaget</b>				
Värdepapper emitterade av:				
Svenska staten	33 578	38 777	46 600	48 630
Svenska bostadsinstitut	101 600	103 262	63 709	63 171
Övriga svenska emittenter	12 844	13 100	5 956	6 139
Utländska stater	5 282	5 398	10 242	10 170
Övriga utländska emittenter	6 273	6 348	9 036	9 114
	<b>159 577</b>	<b>166 885</b>	<b>135 543</b>	<b>137 224</b>
Noterade värdepapper		153 466		135 669
Onoterade värdepapper		13 419		1 555
		<b>166 885</b>		<b>137 224</b>

Redovisat värde överstiger respektive understiger nominella värden med 15 232 (14 257) MSEK respektive 810 (1 249) MSEK för koncernen och 14 892 (10 333) MSEK respektive 805 (1 249) MSEK för moderbolaget.

Samtliga räntebärande värdepapper är tidsbundna.

Allt kan men kommer inte att awecklas inom tolv månader.

## 20 Alternativa placeringar

	2011		2010	
	Upplupet anskaff- ningsvärde	Verkligt värde	Upplupet anskaff- ningsvärde	Verkligt värde
<b>Koncernen</b>				
Svenska hedgefonder	99	200	1 099	1 275
Utländska hedgefonder	526	492	472	458
Råvaror	1 468	1 499	1 135	1 213
Infrastruktur	1 737	1 769	1 389	1 376
Läneporfölj fond	3 908	4 271	4 746	5 357
	<b>7 738</b>	<b>8 231</b>	<b>8 842</b>	<b>9 680</b>
<b>Moderbolaget</b>				
Svenska hedgefonder	99	200	1 099	1 275
Utländska hedgefonder	75	60	93	83
Råvaror	1 373	1 418	1 040	1 105
Infrastruktur	1 737	1 769	1 389	1 376
Läneporfölj fond	3 908	4 271	4 746	5 357
	<b>7 192</b>	<b>7 718</b>	<b>8 368</b>	<b>9 197</b>

Samtliga innehav är onoterade.

Allt kan men kommer inte att awecklas inom tolv månader.

## 21 Derivatinstrument med positiva värden eller värde noll

Verkligt värde	2011					2010				
	Aktier	Valuta	Ränte- bärande	Råvaror	Summa	Aktier	Valuta	Ränte- bärande	Råvaror	Summa
<b>Koncernen</b>										
Derivatinstrument upptagna i balansräkningen										
Optioner med positiva värden <sup>1)</sup>	49	—	46	—	95	105	—	350	—	455
Terminer med positiva värden	0	190	1 474	—	1 664	—	131	1	—	132
Swappar med positiva värden	34	853	148	4	1 039	344	504	568	697	2 113
	<b>83</b>	<b>1 043</b>	<b>1 668</b>	<b>4</b>	<b>2 798</b>	<b>449</b>	<b>635</b>	<b>919</b>	<b>697</b>	<b>2 700</b>
<b>Moderbolaget</b>										
Derivatinstrument upptagna i balansräkningen										
Optioner med positiva värden <sup>1)</sup>	0	—	21	—	21	1	—	350	—	351
Terminer med positiva värden	0	186	1 474	—	1 660	—	124	1	—	125
Swappar med positiva värden	34	853	—	4	891	344	504	568	697	2 113
	<b>34</b>	<b>1 039</b>	<b>1 495</b>	<b>4</b>	<b>2 572</b>	<b>345</b>	<b>628</b>	<b>919</b>	<b>697</b>	<b>2 589</b>

<sup>1)</sup> Anskaffningsvärdet på optionerna är 661 (107) MSEK i koncernen och 473 (5) MSEK i moderbolaget.

I moderbolaget förfaller allt utom 1 495 MSEK inom tolv månader och i koncernen förfaller allt utom 1 717 MSEK inom tolv månader.

## 22 Kategorier av finansiella tillgångar och skulder och deras verkliga värden

## KONCERNEN 2011

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen					
	Tillgångar som bestämts till- höra kategorin	Innehav för handel	Lånefordringar	Redovisat värde, summa	Verkligt värde	Anskaffnings- värde
Aktier och andelar	95 260	—	—	95 260	95 260	92 818
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	176 665	—	—	176 665	176 665	166 878
Alternativa placeringar	8 231	—	—	8 231	8 231	7 738
Lån	—	—	8	8	8	8
Derivat	—	2 798	—	2 798	2 798	661
Kassa och fondlikvidfordringar	—	—	13 490	13 490	13 490	13 490
Övriga finansiella fordringar	8 249	—	1 161	9 410	9 410	9 410
Upplupna ränte- och hyresintäkter	—	—	3 375	3 375	3 375	3 375
<b>Summa</b>	<b>288 405</b>	<b>2 798</b>	<b>18 034</b>	<b>309 237</b>	<b>309 237</b>	<b>294 378</b>

Finansiella skulder	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen					
	Skulder som bestämts till- höra kategorin	Innehav för handel	Övriga finan- siella skulder	Redovisat värde, summa	Verkligt värde	
Derivat	—	1 816	—	1 816	1 816	
Övriga finansiella skulder	20 886	—	5 515	26 401	—	
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	—	—	926	926	926	
<b>Summa</b>	<b>20 886</b>	<b>1 816</b>	<b>6 441</b>	<b>29 143</b>	<b>2 742</b>	

## MODERBOLAGET 2011

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen					
	Tillgångar som bestämts till- höra kategorin	Innehav för handel	Lånefordringar	Redovisat värde, summa	Verkligt värde	Anskaffnings- värde
Aktier och andelar	91 508	—	—	91 508	91 508	92 003
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	166 885	—	—	166 885	166 885	159 577
Alternativa placeringar	7 718	—	—	7 718	7 718	7 192
Lån	—	—	8	8	8	8
Derivat	—	2 572	—	2 572	2 572	473
Kassa och fondlikvidfordringar	—	—	12 378	12 378	12 378	12 378
Övriga finansiella fordringar	8 249	—	776	9 025	9 025	9 025
Upplupna ränte- och hyresintäkter	—	—	3 363	3 363	3 363	3 363
<b>Summa</b>	<b>274 360</b>	<b>2 572</b>	<b>16 525</b>	<b>293 457</b>	<b>293 457</b>	<b>284 019</b>

Finansiella skulder	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen					
	Skulder som bestämts till- höra kategorin	Innehav för handel	Övriga finan- siella skulder	Redovisat värde, summa	Verkligt värde	
Derivat	—	1 650	—	1 650	1 650	
Övriga finansiella skulder	20 886	—	7 660	28 546	28 546	
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	—	—	322	322	322	
<b>Summa</b>	<b>20 886</b>	<b>1 650</b>	<b>7 982</b>	<b>30 518</b>	<b>30 518</b>	

Lånefordringar och Övriga finansiella skulder är kortfristiga till sin karaktär och därmed är det redovisade värdet samma som det verkliga värdet. De kan till exempel bestå av fondlikvidfordringar/skulder, erhållna eller ställda kontantsäkerheter samt fordringar och skulder som inom en månad ska likvidavräknas mot bolag inom Skandia- eller Skandia Livkoncernen.

## KONCERNEN 2010

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen					
	Tillgångar som bestämts till- höra kategorin	Innehav för handel	Lånefordringar	Redovisat värde, summa	Verkligt värde	Anskaffnings- värde
Aktier och andelar	120 545	—	—	120 545	120 545	101 436
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	145 313	—	—	145 313	145 313	142 138
Alternativa placeringar	9 680	—	—	9 680	9 680	8 842
Lån	—	—	13	13	13	14
Derivat	—	2 700	—	2 700	2 700	107
Kassa och fondlikvidfordringar	—	—	10 419	10 419	10 419	10 419
Övriga fordringar	2 515	—	681	3 196	3 196	3 196
Upplupna ränte- och hyresintäkter	—	—	2 309	2 309	2 309	2 309
<b>Summa</b>	<b>278 053</b>	<b>2 700</b>	<b>13 422</b>	<b>294 175</b>	<b>294 175</b>	<b>268 461</b>

Finansiella skulder	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
	Skulder som bestämts till- höra kategorin	Innehav för handel	Övriga finan- siella skulder	Redovisat värde, summa	Verkligt värde
Derivat	—	859	—	859	859
Övriga finansiella skulder	8 357	—	3 461	11 818	11 818
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	—	—	665	665	665
<b>Summa</b>	<b>8 357</b>	<b>859</b>	<b>4 126</b>	<b>13 342</b>	<b>13 342</b>

## MODERBOLAGET 2010

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen					
	Tillgångar som bestämts till- höra kategorin	Innehav för handel	Lånefordringar	Redovisat värde, summa	Verkligt värde	Anskaffnings- värde
Aktier och andelar	114 400	—	—	114 400	114 400	98 591
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	137 224	—	—	137 224	137 224	135 543
Alternativa placeringar	9 197	—	—	9 197	9 197	8 368
Lån	—	—	13	13	13	14
Derivat	—	2 589	—	2 589	2 589	5
Kassa och fondlikvidfordringar	—	—	9 467	9 467	9 467	9 467
Övriga fordringar	2 515	—	321	2 836	2 836	2 836
Upplupna ränte- och hyresintäkter	—	—	2 310	2 310	2 310	2 310
<b>Summa</b>	<b>263 336</b>	<b>2 589</b>	<b>12 111</b>	<b>278 036</b>	<b>278 036</b>	<b>257 134</b>

Finansiella skulder	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
	Skulder som bestämts till- höra kategorin	Innehav för handel	Övriga finan- siella skulder	Redovisat värde, summa	Verkligt värde
Derivat	—	782	—	782	782
Övriga finansiella skulder	8 357	—	3 630	11 987	11 987
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	—	—	125	125	125
<b>Summa</b>	<b>8 357</b>	<b>782</b>	<b>3 755</b>	<b>12 894</b>	<b>12 894</b>

## Bestämning av verkligt värde genom publicerade prisnoteringar eller värderingstekniker

Koncernen 2011	Instrument med publice-	Värderingstekniker	Värderingstekniker
	rade prisnoteringar på en aktiv marknad	baserade på observer- bara marknadsdata	baserade på icke obser- verbara marknadsdata
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
<b>Tillgångar</b>			
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen			
-Aktier och andelar	73 279	3 752	18 229
-Obligationer och andra räntebärande värdepapper	158 911	17 754	—
-Alternativa placeringar	—	5 161	3 070
-Återköpstransaktioner	8 249	—	—
Innehav för handel			
-Derivat	2 513	285	—
<b>Summa</b>	<b>242 952</b>	<b>26 952</b>	<b>21 299</b>
<b>Skulder</b>			
Innehav för handel			
-Derivat	1 278	538	—
Finansiella skulder värderade till verkligt värde över resultaträkningen			
-Återköpstransaktioner	20 886	—	—
<b>Summa</b>	<b>22 164</b>	<b>538</b>	<b>—</b>

## Särskilda upplysningar för de finansiella instrumenten i nivå 3

Tillgångar	Innehav för handel	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen				Summa
		Derivat	Aktier och andelar	Obligatio- ner och andra ränte- bärande värdepapper	Alternativa placeringar	
<b>Ingående balans</b>	—	<b>13 664</b>	—	<b>2 327</b>	—	<b>15 991</b>
Vinst/förlust i resultaträkning	—	337	—	49	—	386
Köp	—	5 309	—	925	—	6 234
Försäljningar	—	-2 071	—	-293	—	-2 364
Valutakursförändring	—	195	—	32	—	227
Värdetförändring	—	795	—	30	—	825
<b>Utgående balans</b>	—	<b>18 229</b>	—	<b>3 070</b>	—	<b>21 299</b>
Den del av vinst/förlust som avser tillgångar innehavda på balansdagen						
		395		49		444

## Bestämning av verkligt värde genom publicerade prisnoteringar eller värderingstekniker

Moderbolaget 2011	Instrument med publice-	Värderingstekniker	Värderingstekniker
	rade prisnoteringar på en aktiv marknad	baserade på observer- bara marknadsdata	baserade på icke obser- verbara marknadsdata
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
<b>Tillgångar</b>			
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen			
-Aktier och andelar	73 279	—	18 229
-Obligationer och andra räntebärande värdepapper	153 466	13 419	—
-Alternativa placeringar	—	4 648	3 070
-Återköpstransaktioner	8 249	—	—
Innehav för handel			
-Derivat	2 513	59	—
<b>Summa</b>	<b>237 507</b>	<b>18 126</b>	<b>21 299</b>
<b>Skulder</b>			
Innehav för handel			
-Derivat	1 278	372	—
Finansiella skulder värderade till verkligt värde över resultaträkningen			
-Återköpstransaktioner	20 886	—	—
<b>Summa</b>	<b>22 164</b>	<b>372</b>	<b>—</b>

## Särskilda upplysningar för de finansiella instrumenten i nivå 3

Tillgångar	Innehav för handel		Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen			Summa
	Derivat	Aktier och andelar	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Alternativa placeringar	Övriga finansiella tillgångar	
Ingående balans	—	13 664	—	2 327	—	15 991
Vinst/förlust i resultaträkning	—	337	—	49	—	386
Köp	—	5 309	—	925	—	6 234
Försäljningar	—	-2 071	—	-293	—	-2 364
Valutakursförändring	—	195	—	32	—	227
Värdetförändring	—	795	—	30	—	825
Utgående balans	—	18 229	—	3 070	—	21 299
Den del av vinst/förlust som avser tillgångar innehavda på balansdagen		395		49		444

## Bestämning av verkligt värde genom publicerade prisnoteringar eller värderingstekniker

Koncernen 2010	Instrument med publicerade prisnoteringar på en aktiv marknad		Värderingstekniker baserade på observerbara marknadsdata	Värderingstekniker baserade på icke observerbara marknadsdata
	Nivå 1		Nivå 2	Nivå 3
<b>Tillgångar</b>				
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen				
-Aktier och andelar		100 736	6 145	13 664
-Obligationer och andra räntebärande värdepapper		135 744	9 569	—
-Alternativa placeringar		—	7 353	2 327
-Återköpstransaktioner		2 515	—	—
Innehav för handel				
-Derivat		629	2 071	—
<b>Summa</b>		<b>239 624</b>	<b>25 138</b>	<b>15 991</b>
<b>Skulder</b>				
Innehav för handel				
-Derivat		296	563	—
Finansiella skulder värderade till verkligt värde över resultaträkningen				
-Återköpstransaktioner		8 357	—	—
<b>Summa</b>		<b>8 653</b>	<b>563</b>	<b>—</b>

## Särskilda upplysningar för de finansiella instrumenten i nivå 3

Tillgångar	Innehav för handel		Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen			Summa
	Derivat	Aktier och andelar	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Alternativa placeringar	Övriga finansiella tillgångar	
Ingående balans	—	8 617	—	1 513	—	10 130
Vinst/förlust i resultaträkning	—	-534	—	-8	—	-542
Köp	—	6 395	—	1 103	—	7 498
Försäljningar	—	-630	—	-199	—	-829
Valutakursförändring	—	-1 203	—	-192	—	-1 395
Värdetförändring	—	994	—	110	—	1 104
Rörelser in i nivå 3	—	25	—	—	—	25
Utgående balans	—	13 664	—	2 327	—	15 991
Den del av vinst/förlust som avser tillgångar innehavda på balansdagen		-504		-8		-512

## Bestämning av verkligt värde genom publicerade prisnoteringar eller värderingstekniker

Moderbolaget 2010	Instrument med publice-	Värderingstekniker	Värderingstekniker
	rade prisnoteringar på en aktiv marknad	baserade på observer- bara marknadsdata	baserade på icke obser- verbara marknadsdata
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
<b>Tillgångar</b>			
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen			
-Aktier och andelar	100 736	—	13 664
-Obligationer och andra räntebärande värdepapper	135 669	1 555	—
-Alternativa placeringar	—	6 870	2 327
-Återköpsransaktioner	2 515	—	—
Innehav för handel			
-Derivat	629	1 960	—
<b>Summa</b>	<b>239 549</b>	<b>10 385</b>	<b>15 991</b>
<b>Skulder</b>			
Innehav för handel			
-Derivat	296	486	—
Finansiella skulder värderade till verkligt värde över resultaträkningen			
-Återköpsransaktioner	8 357	—	—
<b>Summa</b>	<b>8 653</b>	<b>486</b>	<b>—</b>

## Särskilda upplysningar för de finansiella instrumenten i nivå 3

Tillgångar	Innehav för handel		Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen			Summa
	Derivat	Aktier och andelar	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Alternativa placeringar	Övriga finansiella tillgångar	
<b>Ingående balans</b>	—	<b>8 617</b>	—	<b>1 513</b>	—	<b>10 130</b>
Vinst/förlust i resultaträkning	—	-534	—	-8	—	-542
Köp	—	6 395	—	1 103	—	7 498
Försäljningar	—	-630	—	-199	—	-829
Valutakursförändring	—	-1 203	—	-192	—	-1 395
Värdetförändring	—	994	—	110	—	1 104
Rörelser in i nivå 3	—	25	—	—	—	25
<b>Utgående balans</b>	—	<b>13 664</b>	—	<b>2 327</b>	—	<b>15 991</b>
Den del av vinst/förlust som avser tillgångar innehavda på balansdagen		-504		-8		-512

## Övriga upplysningar

Skandia Liv använder flera olika värderingstekniker för innehaven som klassificeras i nivå 3. Det går inte att finna någon gemensam specifik faktor i värderingarna som, om den förändrades, skulle förändra resultatet väsentligt. Skandia Liv har därför inte gjort någon känslighetsanalys. För information om värderingstekniker, se Not 1, Väsentliga redovisningsprinciper.

## 23 Övriga fordringar

	Koncernen		Moderbolaget	
	2011	2010	2011	2010
Ej likviderad försäljning av placeringstillgångar	4 895	1 302	4 895	1 302
Fordringar koncernföretag	—	—	8	5
Fordringar övriga Skandiabolag	110	168	110	162
Betald kontantsäkerhet avseende derivataffärer	621	125	621	125
Övrigt	428	389	36	29
	<b>6 054</b>	<b>1 984</b>	<b>5 670</b>	<b>1 623</b>



## 24 Disposition av 2010 års resultat

### 2011 års ordinarie bolagsstämma disponerade vinstmedlen enligt 2010 års balansräkning:

2010 års redovisade resultat	20 205
<b>Överfört till konsolideringsfond för följande försäkringsgrenar</b>	<b>20 205</b>
Förmånsbestämd försäkring	329
Avgiftsbestämd traditionell försäkring	10 127
Tjänsteanknuten sjukförsäkring och premiebefrielseförsäkring	599
Individuell traditionell livförsäkring	8 619
Uppsägbar sjuk- och olycksfallsförsäkring samt premiebefrielseförsäkring	355
Gruppliv- och tjänstegrupplivförsäkring	49
Uppsägbar sjuk- och olycksfallsförsäkring	118
Mottagen återförsäkring	9
	<b>20 205</b>

Årets resultat förs i Skandia Liv till konsolideringsfonden som är en del av eget kapital. Konsolideringsfonden är bolagets riskkapital och används, om så behövs för förlusttäckning, men i normalfallet för att tillföra försäkringstagarna den ytterligare återbäring som en lyckosam kapitalförvaltning genererar. Vid utbetalning tas återbäringen direkt från konsolideringsfonden och går således inte över resultaträkningen.

## 25 Obeskattade reserver

Moderbolaget	2011	2010
<b>Ingående Balans</b>	<b>1 645</b>	<b>1 236</b>
Årets avsättning	40	409
Förändring i tidigare års avsättning	-1 645	—
<b>Utgående balans</b>	<b>40</b>	<b>1 645</b>

Obeskattade reserver består av en periodiseringsfond.

## 26 Livförsäkringsavsättning

Brutto avsättning	Koncernen		Moderbolaget	
	2011	2010	2011	2010
<b>Utgående balans före återförsäkring</b>	<b>208 959</b>	<b>176 646</b>	<b>194 807</b>	<b>162 489</b>
Återförsäkras andel	-137	-94	—	—
Utgående balans efter återförsäkring	208 991	176 552	194 807	162 489
<b>Netto ingående avsättning</b>	<b>176 646</b>	<b>177 282</b>	<b>162 489</b>	<b>163 266</b>
Valutaeffekt på ingående balans	-41	-1 792	—	—
Premier	13 070	11 813	11 208	9 836
Utbetalningar	-12 839	-11 105	-10 711	-10 241
Riskresultat	-13	-24	-25	-25
Tilldelad ränta brutto	6 685	6 563	6 714	6 592
Kostnadsuttag	-1 662	-1 648	-1 602	-1 578
Avkastningsskatt	-1 183	-1 223	-1 183	-1 223
Effekt av ändrad marknadsränta	31 996	-645	31 908	-1 368
Tilldelad återbäring	295	208	0	21
Effekt av skillnad i garantiränta och diskonteringsränta	-1 058	-1 138	-1 058	-1 138
Effekt av annullationer	-1 968	-514	-1 968	-514
Premiereserv riskprodukter	-4	-69	-4	-69
Andra förändringar	-965	-1 062	-961	-1 070
<b>Netto utgående avsättning</b>	<b>208 959</b>	<b>176 646</b>	<b>194 807</b>	<b>162 489</b>

Cirka 13 miljarder kronor förväntas avecklas inom tolv månader.

### Moderbolaget:

Avsättningarna beräknas enligt vedertagna aktuariella principer. Det innebär att avsättningarna nuvärdesberäknas och att beräkningarna bygger på antaganden om bland annat ränta, dödlighet, skatt och driftskostnader. Livförsäkringsavsättningar som avser tjänstepensioner värderas enligt aktsamhetsprincipen, det vill säga realistiska antaganden ska användas. För Övrig livförsäkring (icke tjänstepensionsklassad försäkring) används betryggande antaganden, det vill säga antaganden som var för sig har en inbyggd säkerhetsmarginal.

Vid värderingen har antagandet om diskonteringsränta störst påverkan. Valet av diskonteringsränta föreskrivs av Finansinspektionen i FFFS 2011:22. Föreskriften anger att marknadsräntor (räntekurvor) ska användas vilket innebär att valet av ränta beror på försäkringarnas kassaflödesprofil, det vill säga när i tiden inbetalningar och utbetalningar från försäkringen förväntas.

Från ränteantagandet avseende både Tjänstepension och Övrig försäkring har avdrag gjorts för avkastningsskatt och generella omkostnader om sammanlagt cirka 1-2 procent.

Skandia Liv använder sig av Skandiaspecifika dödlighetsantaganden. Metoden som använts för att fastställa dessa grundar sig på en branschgemensam dödlighetsundersökning, som publicerades våren 2007.

## 27 Avsättning för oreglerade skador

	Koncernen		Moderbolaget	
	2011	2010	2011	2010
Avecklingsanalys				
<b>Ingående balans</b>	<b>6 755</b>	<b>7 454</b>	<b>6 720</b>	<b>7 411</b>
Valutaeffekt på ingående balans	0	-5	—	—
Kostnad för skador som inträffat under innevarande år	790	691	795	698
Utbetal/överfört till försäkringsskulder eller andra kortfristiga skulder	-845	-931	-845	-931
Avecklingsresultat	-33	-463	-16	-440
Effekt av ändrad marknadsränta	249	30	249	30
Andra förändringar	-660	-21	-683	-48
<b>Utgående balans</b>	<b>6 256</b>	<b>6 755</b>	<b>6 220</b>	<b>6 720</b>
Cirka 1 miljard kronor förväntas avvecklas inom tolv månader.				
Avsättning för fastställda skador	105	113	105	113
Skadebehandlingsreserv	165	167	165	167
Avsättning för icke fastställda skador	1 363	1 124	1 327	1 089
Avsättning för sjukräntor	4 623	5 351	4 623	5 351
	<b>6 256</b>	<b>6 755</b>	<b>6 220</b>	<b>6 720</b>

### Moderbolaget:

Oreglerade skador som avser tjänstepensioner värderas enligt aktsamhetsprincipen, det vill säga realistiska antaganden ska användas. För Övrig livförsäkring (icke tjänstepensionsklassad försäkring) används betryggande antaganden, det vill säga antaganden som var för sig har en inbyggd säkerhetsmarginal.

Vid värderingen har antagandet om diskonteringsränta störst påverkan. Valet av diskonteringsränta föreskrivs av Finansinspektionen i FFFS 2011:22. Föreskriften anger att marknadsräntor (räntekurvor) ska användas vilket innebär att valet av ränta beror på försäkringarnas kassaflödesprofil, det vill säga när i tiden utbetalningar från försäkringen förväntas.

För Övrig försäkring med indexerade sjukräntor har realränteaftagandet 0,00 procent använts och för tjänstepensionsklassad försäkring 0,90 procent. För sjukräntor där ersättningen är fastställd till ett bestämt belopp, har kapitalvärdet beräknats med den nominella räntefoten 1,26 procent för icke tjänstepensionsklassad och 2,18 procent för tjänstepensionsklassad försäkring. Avsättningen för sjukräntor har beräknats utifrån antaganden som bygger på bolagets egna erfarenheter. Avsättningen innehåller även en avsättning för framtida driftskostnader för hantering av pågående sjukräntor, den så kallade Skadebehandlingsreserven. Minskning av skadebehandlingsreserv, MSEK 2,7 redovisas i resultaträkningens post Utbetalda försäkringsersättningar. Vid beräkning av reserver för sjukräntor behövs också antaganden om reaktivering av sjuka. De antaganden som använts bygger på bolagets egna erfarenheter.

## 28 Villkorad återbäring

	Koncernen		Moderbolaget	
	2011	2010	2011	2010
<b>Ingående balans</b>	<b>224</b>	<b>204</b>	<b>224</b>	<b>204</b>
Ianspråktagen villkorad återbäring <sup>1)</sup>	-48	-29	-48	-29
Förändring av villkorad återbäring	78	49	78	49
<b>Utgående balans</b>	<b>254</b>	<b>224</b>	<b>254</b>	<b>224</b>

<sup>1)</sup> Den ianspråktagna villkorade återbäringen får bara användas för att betala nya premier. Beloppet förs således direkt till premieinkomst.

Marknadsförändringar påverkar inte den villkorade återbäringen direkt. Påverkan är indirekt genom bolagets fördelning av överskott genom återbärräntan.

På grund av detta lämnas inte en känslighetsanalys eftersom den är svår att tolka och effekten jämnas ut över flera år.

## 29 Avsättning för skatter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2011	2010	2011	2010
Avkastningsskatt	—	—	—	—
Inkomstskattefordran/skuld	-622	27	-622	-258
Löneskatteskuld	3	25	0	0
	<b>-619</b>	<b>52</b>	<b>-622</b>	<b>-258</b>

Preliminärt inbetald skatt anses i första hand avse avkastningsskatt och i andra hand inkomstskatt.

### AVSÄTTNING FÖR UPPSKJUTEN SKATT

	2011		2010	
	Skattefordran	Skatteskuld	Skattefordran	Skatteskuld
<b>Koncernen</b>				
Uppskjuten skatt hänförlig till:				
- Immateriella tillgångar	21	—	19	0
- Byggnader och mark	105	3 313	201	2 852
- Aktier och andelar	—	-7	—	219
- Alternativa placeringar	—	7	—	12
- Obligationer och andra räntebärande värdepapper	—	106	—	23
- Derivat	—	-3	—	14
- Obeskattade reserver	—	13	—	436
- Underskottsavdrag	198	—	387	—
- Handels- och kommanditbolagsandelar	123	—	124	—
- Avsättningar	2	22	2	24
- Pensionsskuld	—	23	—	33
	<b>449</b>	<b>3 474</b>	<b>733</b>	<b>3 613</b>

Samtliga förändringar ingår i årets resultat.

(Not 29 fortsätter på nästa sida.)

## Forts. Avsättning för uppskjuten skatt

	2011		2010	
	Skattefordran	Skatteskuld	Skattefordran	Skatteskuld
<b>Moderbolaget</b>				
Uppskjuten skatt hänförlig till:				
- Aktier och andelar	—	-7	—	219
- Alternativa placeringar	—	7	—	12
- Obligationer och andra räntebärande värdepapper	—	106	—	23
- Derivat	—	-3	—	14
	<b>—</b>	<b>103</b>	<b>—</b>	<b>268</b>

Samtliga förändringar ingår i årets resultat

## 30 Övriga avsättningar

	Koncernen		Moderbolaget	
	2011	2010	2011	2010
Uppskjutna lagfartskostnader	130	166	—	—
Skatteskuld avseende skattetvist	22	27	10	14
Övriga avsättningar	28	9	9	9
	<b>180</b>	<b>202</b>	<b>19</b>	<b>23</b>

Av avsättningarna kommer för koncernen 26 MSEK och för moderbolaget 9 MSEK att avvecklas inom 12 månader.

## 31 Skulder avseende direkt försäkring

	Koncernen		Moderbolaget	
	2011	2010	2011	2010
Skulder till försäkringstagare	953	902	921	859
	<b>953</b>	<b>902</b>	<b>921</b>	<b>859</b>

Skulderna avser främst innehållen preliminärskatt på utbetald ersättning, 463 (466) MSEK samt sent inkomna premier som ännu inte har placerats på sin försäkring, 129 (398) MSEK. Skulden kommer att avvecklas inom tolv månader.

## 32 Derivatinstrument med negativa värden

Verkligt värde	2011					2010				
	Aktier	Valuta	Räntebärande	Råvaror	Summa	Aktier	Valuta	Räntebärande	Råvaror	Summa
<b>Koncernen</b>										
Derivatinstrument upptagna i balansräkningen										
Optioner med negativa värden	80	—	—	—	80	32	—	—	—	32
Terminer med negativa värden	0	254	867	—	1 121	—	108	20	—	128
Swappar med negativa värden	149	240	3	223	615	46	213	429	11	699
<b>Summa</b>	<b>229</b>	<b>494</b>	<b>870</b>	<b>223</b>	<b>1 816</b>	<b>78</b>	<b>321</b>	<b>449</b>	<b>11</b>	<b>859</b>
<b>Moderbolaget</b>										
Derivatinstrument upptagna i balansräkningen										
Optioner med negativa värden	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Terminer med negativa värden	0	171	867	—	1 038	—	63	20	—	83
Swappar med negativa värden	149	240	—	223	612	46	213	429	11	699
<b>Summa</b>	<b>149</b>	<b>411</b>	<b>867</b>	<b>223</b>	<b>1 650</b>	<b>46</b>	<b>276</b>	<b>449</b>	<b>11</b>	<b>782</b>

I moderbolaget förfaller allt utom 867 MSEK och i koncernen förfaller allt utom 950 MSEK inom 12 månader.

### 33 Övriga skulder

	Koncernen		Moderbolaget	
	2011	2010	2011	2010
Ej likviderade köp av placeringstillgångar	3 358	1 207	3 358	1 207
Skulder till koncernföretag	—	—	1 497	102
Skulder till övriga Skandiabolag	522	133	502	130
Erhållen kontantsäkerhet avseende derivataffärer	1 088	1 490	1 088	1 490
Övrigt	547	631	1 215	701
	<b>5 515</b>	<b>3 461</b>	<b>7 660</b>	<b>3 630</b>

### 34 Ställda panter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2011	2010	2011	2010
Marginalsäkerhet för derivatavtal	5 580	5 372	5 578	5 369
Värdepapper avseende återköpstransaktioner	12 637	5 842	12 637	5 842
Fastighetsinteckningar, pantsatta för lån med mera, nominellt värde	—	55	—	—
	<b>18 217</b>	<b>11 269</b>	<b>18 215</b>	<b>11 211</b>
Tillgångar för vilka försäkringstagarna har förmånsrätt <sup>2)</sup>	259 615	237 452	259 600	222 588

<sup>1)</sup> Skulder avseende direkt försäkring.

<sup>2)</sup> Tillgångarna utgörs per 31 december 2011 av räntebärande värdepapper 147 863 MSEK, aktier 105 568 MSEK och fastigheter 20 769 MSEK. De kan tas i anspråk för att säkerställa försäkringstagarnas garanterade ersättningar i en insolvenssituation.

### 35 Eventualförpliktelser och åtaganden

	Koncernen		Moderbolaget	
	2011	2010	2011	2010
Eventualförpliktelser	26	201	—	—
Utfästa investeringar inom private equity	21 341	17 985	21 341	17 985
	<b>21 367</b>	<b>18 186</b>	<b>21 341</b>	<b>17 985</b>

### 36 Leasing

I egenskap av leasetagare har koncernen ingått ett antal operationella leasingavtal. De avser hyra av lokaler för några av koncernens dotterbolag. Den totala leasingkostnaden för året uppgick till 11 (11) MSEK. Förfallotidpunkter för det sammanlagda beloppet av framtida minimileaseavgifter avseende icke uppsägningbara operationella leasingavtal per 31 december fördelar sig enligt följande:

	Koncernen		Moderbolaget	
	2011	2010	2011	2010
Operationella leasingavtal inom ett år	7	7	—	—
senare än ett år men inom fem år	30	31	—	—
senare än fem år	23	24	—	—
<b>Totalt leasingavgifter</b>	<b>60</b>	<b>62</b>	<b>—</b>	<b>—</b>

Den gemensamma organisationen i Sverige har lett till att Skandia Livs hyresavtal omförhandlats och nu ligger som en del av det avtal som reglerar kostnader mellan Skandia Liv och Skandia. Detta avtal löper på ett år och kostnaden varierar med Skandia Livs nyttjande av yta. Se not 38.

I egenskap av leasegivare har koncernen ingått ett antal operationella leasingavtal. Avtalen avser uthyrning av bostäder och lokaler. Förfallotidpunkter för det sammanlagda beloppet av framtida minimileaseavgifter avseende icke uppsägningbara operationella leasingavtal per 31 december fördelar sig enligt följande:

	Koncernen		Moderbolaget	
	2011	2010	2011	2010
Operationella leasingavtal inom ett år	576	628	—	—
senare än ett år men inom fem år	1 257	1 109	—	—
senare än fem år	251	292	—	—
<b>Totalt leasingavgifter</b>	<b>2 084</b>	<b>2 029</b>	<b>—</b>	<b>—</b>

Variabel del av hyresavtal som ingår i periodens resultat uppgår till 56 (48) MSEK.

## 37 Medelantal anställda samt löner och ersättningar

Medelantal anställda	2011			2010						
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt				
Moderbolaget i Sverige	114	46%	133	54%	247	121	47%	135	53%	256
Dotterbolag i Sverige	79	49%	82	51%	161	93	52%	85	48%	178
<b>Totalt i Sverige</b>	<b>193</b>	<b>47%</b>	<b>215</b>	<b>53%</b>	<b>408</b>	<b>214</b>	<b>49%</b>	<b>220</b>	<b>51%</b>	<b>434</b>
Dotterbolag i Danmark	55	61%	35	39%	90	59	63%	35	37%	94
<b>Totalt i utländska dotterbolag</b>	<b>55</b>	<b>61%</b>	<b>35</b>	<b>39%</b>	<b>90</b>	<b>59</b>	<b>63%</b>	<b>35</b>	<b>37%</b>	<b>94</b>
<b>Totalt i koncernen<sup>1)</sup></b>	<b>248</b>	<b>50%</b>	<b>250</b>	<b>50%</b>	<b>498</b>	<b>273</b>	<b>52%</b>	<b>255</b>	<b>48%</b>	<b>528</b>
<b>Könsfördelning inom företagsledningen per 31 december</b>	<b>Kvinnor</b>	<b>Män</b>	<b>Totalt</b>	<b>Kvinnor</b>	<b>Män</b>	<b>Totalt</b>				
<b>Moderbolaget i Sverige</b>										
Styrelse	2	22%	7	78%	9	1	13%	7	87%	8
Vd & andra personer i företagens ledning	1	14%	6	86%	7	2	29%	5	71%	7
<b>Dotterbolag</b>										
Styrelse	6	20%	24	80%	30	8	32%	17	68%	25
Vd & andra personer i företagens ledning	5	29%	12	71%	17	7	33%	14	67%	21
<b>Totalt i koncernen</b>										
<b>Styrelse</b>	<b>8</b>	<b>21%</b>	<b>31</b>	<b>79%</b>	<b>39</b>	<b>9</b>	<b>27%</b>	<b>24</b>	<b>73%</b>	<b>33</b>
<b>Vd &amp; andra personer i företagens ledning</b>	<b>6</b>	<b>25%</b>	<b>18</b>	<b>75%</b>	<b>24</b>	<b>9</b>	<b>32%</b>	<b>19</b>	<b>68%</b>	<b>28</b>

<sup>1)</sup> Samtliga anställda är kontorstjänstemän.

## Löner, ersättningar och övriga förmåner under året, kSEK

	2011					
	Grundlön/ Styrelse- arvode	Rörlig ersättning	Övriga förmåner och ersätt- ningar	Pensions- kostnad	Sociala kostnader	Summa
<b>Moderbolaget</b>						
Styrelsens ordförande Gunnar Palme	904	—	—	—	284	1 188
Styrelseledamot Gunnar Holmgren	460	—	—	—	145	605
Styrelseledamot Monica Lindstedt	208	—	—	—	52	260
Styrelseledamot Leif Victorin	350	—	—	—	36	386
Styrelseledamot Jens Erik Christensen	250	—	—	—	79	329
Styrelseledamot Lars Otterbeck	300	—	—	—	20	320
Verkställande direktör Bengt-Ake Fagerman <sup>1)</sup>	4 350	941	115	3 053	2 439	10 898
Andra ledande befattningshavare <sup>2)</sup> (6 personer) <sup>1)</sup>	10 721	2 640	597	4 223	5 410	23 591
Andra anställda som påverkar företagens risknivå (14 personer) <sup>1)3)</sup>	14 937	2 306	2 116	5 317	7 373	32 049
Övriga anställda <sup>3)</sup>	124 633	7 659	13 411	37 393	56 786	239 882
<b>Summa moderbolag i Sverige</b>	<b>157 113</b>	<b>13 546</b>	<b>16 239</b>	<b>49 986</b>	<b>72 624</b>	<b>309 508</b>
<b>Dotterbolag</b>						
Styrelsens ordförande	672	—	—	—	0	672
Verkställande direktörer	5 923	809	123	1 136	2 059	10 050
Andra ledande befattningshavare (13 personer) <sup>2)</sup>	12 345	1 161	227	669	3 979	18 381
Andra anställda som påverkar företagens risknivå	—	—	—	—	—	—
Övriga anställda	128 864	7 452	3 095	19 852	36 942	196 205
<b>Summa dotterbolag</b>	<b>147 804</b>	<b>9 422</b>	<b>3 445</b>	<b>21 657</b>	<b>42 980</b>	<b>225 308</b>
<b>Totalt i koncernen</b>						
Styrelseordförande	1 576	—	—	—	284	1 860
Styrelseledamöter	1 568	—	—	—	332	1 900
Verkställande direktörer	10 273	1 750	238	4 189	4 498	20 948
Andra ledande befattningshavare <sup>2)</sup>	23 066	3 801	824	4 892	9 389	41 972
Andra anställda som påverkar företagens risknivå	14 937	2 306	2 116	5 317	7 373	32 049
Övriga anställda	253 497	15 111	16 506	57 245	93 728	436 087
<b>Summa koncernen</b>	<b>304 917</b>	<b>22 968</b>	<b>19 684</b>	<b>71 643</b>	<b>115 604</b>	<b>534 816</b>

<sup>1)</sup> Risktagare enligt definition nedan.

<sup>2)</sup> Med andra ledande befattningshavare menas i moderbolaget de sex personer som tillsammans med verkställande direktören utgör Skandia Livs ledningsgrupp. I koncernen tillkommer de personer som förutom VD i varje bolag utgör dess ledningsgrupp.

<sup>3)</sup> Ersättning i samband med frivillighetserbjudandet redovisas i övriga förmåner och ersättningar. Den uppgick till 1 487 kSEK för gruppen övriga risktagare och 6 515 kSEK till övriga anställda.

## Specifikation av rörlig ersättning i moderbolaget 2011, kSEK

	Verkställande direktören <sup>1)</sup>	Andra ledande befattningshavare (6 personer) <sup>1)</sup>	Andra anställda som påverkar företagets risknivå	Övriga anställda	Summa
Tillkommande eller återförd ersättning avseende 2010	54	-55	-525	-1 413	-1 939
Andra utbetalda ersättningar (till exempel gratifikationer)	—	257	—	726	983
Beräknad avsättning avseende 2011	887	2 438	2 831	8 346	14 502
<b>Summa resultatfört 2011</b>	<b>941</b>	<b>2 640</b>	<b>2 306</b>	<b>7 659</b>	<b>13 546</b>
Beräknad avsättning för rörlig ersättning avseende 2010	772	2 425	2 431	10 086	15 714
Utbetalad rörlig ersättning under 2011 avseende 2010 (247 personer)	-330	-948	-805	-8 673	-10 756
Innehållen rörlig ersättning under 2011 avseende 2010 <sup>1)</sup>	-496	-1 422	-1 101	0	-3 019
<b>Summa tillkommande eller återförd avsättning avseende 2010</b>	<b>-54</b>	<b>55</b>	<b>525</b>	<b>1 413</b>	<b>1 939</b>

<sup>1)</sup> Ingen innehållen ersättning finns för år 2009 eller tidigare år.

Inga utfästelser om garanterad rörlig ersättning finns i Skandia Liv eller dess dotterbolag.

## Procentuell fördelning utbetald rörlig ersättning 2011

Kontant rörlig ersättning	65%
Aktierelaterad ersättning	0%
Övrigt	35%

## Pensionskostnad i förhållande till pensionsgrundande lön

Moderbolaget	Avgiftsbestämd	Förmånsbestämd
Verkställande direktör	24%	39%
Andra ledande befattningshavare (6 personer)	21%	11%

## Löner, ersättningar och övriga förmåner under året, kSEK

	2010					Summa
	Grundlön/ Styrelse- arvode	Rörlig ersättning	Övriga förmåner och ersätt- ningar	Pensions- kostnad	Sociala kostnader	
<b>Moderbolaget</b>						
Styrelsens ordförande Gunnar Palme	642	—	—	—	202	844
fd Styrelsens ordförande Bo Eklöf <sup>1)</sup>	479	—	—	—	49	528
Styrelseledamot Gunnar Holmgren	396	—	—	—	124	520
Styrelseledamot Monica Lindstedt	250	—	—	—	79	329
Styrelseledamot Leif Victorin	286	—	—	—	29	315
Styrelseledamot Jens Erik Christensen	142	—	—	—	45	187
Styrelseledamot Lars Otterbeck	273	—	—	—	28	301
fd Styrelseledamot Dag Andresen	119	—	—	—	37	156
fd Styrelseledamot Elisabet Annell <sup>2)</sup>	146	—	—	—	46	192
fd Styrelseledamot Sverker Lundkvist <sup>3)</sup>	292	—	—	—	92	384
Verkställande direktör Bengt-Åke Fagerman <sup>4)</sup>	4 223	3 742 <sup>5)</sup>	120	2 929	3 251	14 265
Andra ledande befattningshavare <sup>6)</sup> (6 personer) <sup>4)</sup>	11 337	7 441 <sup>5)</sup>	688	4 336	7 168	30 970
Andra anställda som påverkar företagets risknivå (14 personer) <sup>4)</sup>	13 069	1 873	623	4 577	6 001	26 143
Övriga anställda	124 085	12 389 <sup>5)</sup>	3 917	34 797	55 157	230 345
<b>Summa moderbolag i Sverige</b>	<b>155 739</b>	<b>25 445</b>	<b>5 348</b>	<b>46 639</b>	<b>72 307</b>	<b>305 478</b>

Inga avgångsvederlag har kostnadsförts eller utbetalats under 2010.

<sup>1)</sup> Styrelseordförande till och med 18 maj.

<sup>2)</sup> Styrelseledamot till och med 18 maj.

<sup>3)</sup> Styrelseledamot till och med 18 maj.

<sup>4)</sup> Risktagare enligt definition nedan.

<sup>5)</sup> Detta inkluderar kontant utbetald särskild ersättning - projekt för ny struktur, se specifikation nedan.

<sup>6)</sup> Med andra ledande befattningshavare menas i moderbolaget de sex personer som tillsammans med verkställande direktören utgör Skandia Livs ledningsgrupp. I koncernen tillkommer de personer som förutom VD i varje bolag utgör dess ledningsgrupp.

## Dotterbolag

Styrelseordförande	596	—	—	—	28	624
Verkställande direktörer	7 672	400	270	1 595	2 292	12 230
Andra ledande befattningshavare (17 personer) <sup>1)</sup>	15 264	1 129	413	2 113	4 932	23 851
Andra anställda som påverkar företagets risknivå	—	—	—	—	—	—
Övriga anställda	135 500	6 507	3 707	23 485	37 862	207 062
<b>Summa dotterbolag</b>	<b>159 033</b>	<b>8 036</b>	<b>4 390</b>	<b>27 193</b>	<b>45 114</b>	<b>243 766</b>
<b>Totalt i koncernen</b>						
Styrelseordförande	1 717	—	—	—	279	1 995
Styrelseledamöter	1 904	—	—	—	480	2 384
Verkställande direktörer	11 895	4 142	390	4 524	5 543	26 494
Andra ledande befattningshavare (23 personer) <sup>1)</sup>	26 601	8 570	1 101	6 449	12 100	54 821
Andra anställda som påverkar företagets risknivå (14 personer) <sup>2)</sup>	13 069	1 873	623	4 577	6 001	26 143
Övriga anställda	259 585	18 896	7 624	52 282	93 019	437 406
<b>Summa koncernen</b>	<b>314 772</b>	<b>33 481</b>	<b>9 738</b>	<b>73 832</b>	<b>117 421</b>	<b>549 244</b>

<sup>1)</sup> Med andra ledande befattningshavare menas i moderbolaget de sex personer som tillsammans med vd utgör Skandia Livs ledningsgrupp. I koncernen tillkommer de personer som förutom vd i varje bolag utgör dess ledningsgrupp.

<sup>2)</sup> Risktagare enligt definition nedan.

## Specifikation av rörlig ersättning i moderbolaget 2010, kSEK

	Verkställande direktören <sup>1)</sup>	Andra ledande befattningshavare (6 personer) <sup>1)</sup>	Andra anställda som påverkar företagets risknivå	Övriga anställda	Summa
Återförd ersättning avseende 2009	0	-367	-651	-999	-2 017
Andra utbetalda ersättningar (t ex gratifikationer)	0	118	93	2 132	2 343
Kontant utbetald särskild ersättning – projekt för ny struktur (6 personer)	2 970	5 265	–	1 170	9 405
Beräknad avsättning avseende 2010	772	2 425	2 431	10 086	15 714
<b>Summa resultatfört 2010</b>	<b>3 742</b>	<b>7 441</b>	<b>1 873</b>	<b>12 389</b>	<b>25 445</b>
Beräknad avsättning för rörlig ersättning avseende 2009	891	3 112	3 910	11 277	19 190
Utbetald rörlig ersättning under 2010 avseende 2009 (242 personer)	-891	-2 745	-3 259	-10 278	-17 173
Innehållen rörlig ersättning under 2010 avseende 2009 <sup>1)</sup>	–	–	–	–	–
<b>Summa återförd avsättning avseende 2009</b>	<b>0</b>	<b>367</b>	<b>651</b>	<b>999</b>	<b>2 017</b>

<sup>1)</sup> Ingen innehållen ersättning finns för år 2009 eller tidigare år.

Inga utfästelser om garanterad rörlig ersättning finns i Skandia Liv eller dess dotterbolag.

## Procentuell fördelning utbetald rörlig ersättning 2010

Kontant rörlig ersättning	78 %
Aktierelaterad ersättning	0 %
Övrigt	22 %

## Pensionskostnad i förhållande till pensionsgrundande lön

Moderbolaget	Avgiftsbestämd	Förmånsbestämd
Verkställande direktör	28 %	44 %
Andra ledande befattningshavare (6 personer)	23 %	11 %

## Principer för moderbolaget Skandia Liv

## Ersättningspolicy:

Styrelsen beslutar om ersättningspolicy och beaktar då även den allmänna ersättningspolicyen för Skandia. Skandia Livs ersättningspolicy anger bland annat att ersättningarna till de anställda i Skandia Liv och dess dotterbolag ska utformas med hänsyn till vikten av att verksamheten är kostnadseffektiv och konkurrenskraftig. Systemet för förmåner ska för försäkringstagarnas bästa uppmuntra till ett långsiktigt värdeskapande för bolaget med en väl avvägd riskhorisont. En resultatbaserad ersättning ska grundas på såväl den anställdes prestation som den berörda resultatenhets och företagets totala resultat. Om ersättningen innehåller en rörlig del, ska det vara en balans mellan fast och rörlig del. Den rörliga delen ska ha ett tak för hur mycket som utgår om samtliga mål överskridits. Ersättningspolicyen för Skandia Liv ska ses över årligen, så att den utvecklas i takt med förändringar i företagets miljö.

Compliance Officer ska årligen självständigt granska om företagets ersättningspolicy överensstämmer med ersättningspolicyen och rapportera resultatet av granskningen till styrelsen. Denna rapportering sker normalt i samband med att årsberättelsen från Compliance Officer redovisas för styrelsen.

## Riskanalys:

Innan beslut tas om ersättningssystem eller betydande ändringar i systemet görs en analys av hur systemet påverkar de risker Skandia Liv utsätts för och hur dessa risker hanteras. Bolagets Chief Risk Officer, CRO, har ett särskilt ansvar för denna bedömning.

Riskanalysen omfattar struktur och innehåll i ersättningsprogram till Skandia Livs anställda, hur Skandia Livs ersättningspolicy ska tillämpas samt hur Skandia Liv definierar vilka anställda som kan påverka företagets risknivå. Analysen innehåller också en beskrivning av riskhantering och kontrollsystem i Skandia Liv. Tyngdpunkten i analysen ligger på de rörliga ersättningarna.

Genomförd riskanalys, tillsammans med antagandet att riskhanterings- och kontrollsystemet följs, visar sammanfattningsvis på att Skandia Livs ersättningspolicy och -program stödjer en effektiv riskhantering inom bolaget och inte uppmuntrar till ett ökat risktagande. Följande delar av ersättningsystemet är viktiga komponenter som påverkat analysens resultat:

- Bildandet av ett ersättningsutskott, en permanent styrelsekommitté med uppgift att bereda frågor om förmåner till anställda inom Skandia Liv och dess dotterbolag. Härigenom får styrelsen anses kunna ta ett medvetet och aktivt beslut i ersättningsfrågor. Processen säkerställer också en transparens i ersättningsutformningen för vd och vd:s ledningsgrupp.
- Huvuddelen av ersättningen till Skandia Livs medarbetare sker i form av fast ersättning.
- Den rörliga ersättningen baseras på i förväg fastställda prestationskriterier till stor del kopplade till enhets-/företagsövergripande men även individuella finansiella samt icke-finansiella kriterier.
- Tydliga processer för godkännande av mål och styrtal, den så kallade farfarsprincipen.
- Regler som understödjer ett långsiktigt och balanserat risktagande, vilket bland annat uppnås genom fleråriga utvärderingsperioder och att 60 procent av intjänad ersättning hålls inne i minst tre år.

## Berednings- och beslutsprocess:

I Skandia Liv finns ett ersättningsutskott som består av tre styrelseledamöter, varav två är oberoende i förhållande till bolaget och aktieägaren. Utskottet består av Gunnar Palme, ordförande, Mårten Andersson och Gunnar Holmgren. Verkställande direktören och personalchefen är, i den utsträckt ersättningsutskottet så begär, adjungerade.

Utskottets uppgift är att bereda styrelsens riktlinjer för ersättningar och förmåner till anställda i bolaget inklusive dotterbolag. Därutöver bereds anställningsvillkoren för verkställande direktören. Ersättningsutskottet ska också enligt farfarsprincipen<sup>1)</sup> godkänna verkställande direktörens beslut om lön och förmåner för bolagets ledningsgrupp, undantaget rörlig ersättning som beslutas av styrelsen. Mer information om Skandia Livs ersättningsutskott finns i Rapport om bolagets styrning som finns på skandia.se/liv.

## Ersättningskomponenter:

Ersättningen utgörs av en eller flera av följande komponenter:

- Lön och arvode
- Rörlig ersättning
- Pension
- Övriga förmåner, till exempel förmånsbilar och privatvårdsförsäkring.

Pensionsplanerna i Skandia Liv utgörs främst av pensionsförmåner enligt kollektivavtalet inom försäkringsbranschen (FTP), samt i vissa fall tillkommande pensionsförmåner för högre befattningshavare. Pensionsplanerna omfattar i huvudsak ålderspension, sjukpension och familjepension.

## Lön och arvoden:

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår arvode enligt bolagsstämans beslut. Till ledamöter som är anställda i Skandiakoncernen utgår inga arvoden. Ersättningen till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare utgörs av en fast grundlön och eventuellt utfallande rörlig ersättning.

## Rörlig ersättning:

Skandia Liv tillämpade under 2011 fyra olika modeller för rörlig ersättning. Varje medarbetare kan endast omfattas av en av dessa modeller som avser ersättning till:

- verkställande direktör och andra i ledningsgruppen
- andra ledande befattningshavare och nyckelpersoner
- ledande befattningshavare och medarbetare inom Skandia Liv Kapitalförvaltning
- övriga medarbetare.

För verkställande direktör och andra i ledningsgruppen, undantaget kapitalförvaltningschefen, kan den rörliga ersättningen uppgå till maximalt 30 procent av grundlönen. Av dessa 30 procent är 12 procentenheter kopplade till de tre Livianenmålen, se faktaruta, och 18 procentenheter till individuella mål beslutade av verkställande direktören. Individuella mål för verkställande direktören beslutas av styrelsen.

För andra ledande befattningshavare och nyckelpersoner utgör möjligheten

<sup>1)</sup> Farfarsprincipen innebär att godkännande ska ske av "chefens chef".

till rörlig ersättning maximalt 10 eller 20 procent av grundlönen. Av dessa är 2 respektive 4 procentenheter kopplade till Livianenmålen. Övriga 8 respektive 16 procentenheter är individuella och knutna till personens specifika ansvarsområde.

För ledande befattningshavare inom Skandia Liv Kapitalförvaltning utgör möjligheten till rörlig ersättning maximalt 50 procent av grundlönen och för övrig personal inom kapitalförvaltningen utgör möjligheten till rörlig ersättning mellan 10–40 procent av grundlönen. För samtliga står ett av Livianenmålen för maximalt en tredjedel av den rörliga ersättningen. Eventuell övrig rörlig ersättning baseras på individuella mål med direkt koppling till respektive persons ansvarsområde.

För övriga medarbetare kan en rörlig ersättning motsvarande maximalt 125 procent av ett halvt prisbasbelopp utgå. Denna avsätts till en vinstandelsliknande stiftelse, Livianen. För 2011 kan avsättningen maximalt uppgå till 26,750 kSEK per medarbetare. Se faktarutan om Livianen.

Anställda som arbetar med att granska verksamheten så som chefen för riskenheten (CRO), ansvarig för den samlade riskrapporteringen (ORS), chef-aktuariar, ansvarig för regelfterlevnaden (compliance officer), medarbetare till nämnda befattningshavare samt anställda vid regelfterlevnadsfunktionen vid Skandia Livs kapitalförvaltning (Middle-Office) och internrevisionen ska, oavsett vad som står ovan, ha mål som är oberoende av resultaten inom de områden de kontrollerar.

#### Pensioner:

Från det att verkställande direktören fyller 60 år kan han begära förmånsbestämd pension på lönedelar upp till 52 inkomstbasbelopp. Ordinarie pensionsålder är 65 år. På lönedelar över 52 inkomstbasbelopp är pensionen premiebestämd med en årlig premie på 35 procent. Rörlig lön till verkställande direktören räknas inte in i pensionsmedförande lön.

För andra ledande befattningshavare i moderbolaget föreligger förmånsbestämda pensionsutfästelser som vid tjänstgöring till avtalad pensionsålder (varierar mellan 60-65 år) medför livsvarig pension motsvarande 60-70 procent av grundlönen. En av dessa har därtill en premiebestämd pension motsvarande 17 procent av grundlönen.

#### Avgångsvederlag:

Vid uppsägning från bolagets sida har verkställande direktören rätt till lön under uppsägningstiden, vilken är 12 månader. Vidare har verkställande direktören rätt till avgångsvederlag motsvarande 12 månadslöner (grundlön) vilket 2011 motsvarar 4 350 kSEK. Det är det enda utfästa avgångsvederlaget i Skandia Liv. Från avgångsvederlag avräknas eventuella andra inkomster. Vid egen uppsägning har verkställande direktören 6 månaders uppsägningstid.

Andra ledande befattningshavare har, vid uppsägning från bolagets sida, rätt till lön under uppsägningstiden, 6 alternativt 12 månader. Vid egen uppsägning är uppsägningstiden 3-6 månader.

#### Lån:

Lån har utfärdats till verkställande direktör och övriga ledande befattningshavare med 16 886 (15 234) kSEK.

Angivna lån har utfärdats av Skandiabanken och är till övervägande del bolån mot säkerhet i pantbrev. Lånen löper med gällande personalränta vilket innebär 1 procent avseende 2011. Maximalt belopp för personallånevillkor är 35 prisbasbelopp. Eventuellt överstigande lånebelopp löper med marknads-mässig ränta. Lån till styrelsemedlemmar har utfärdats med 4 367 (2 480) kSEK. Styrelsemedlemmarnas lån löper med marknadsränta.

#### Rörliga ersättningar till risktagare:

Skandia Liv tillämpar Finansinspektionens allmänna råd om ersättningspolicy i försäkringsföretag, börser, clearingorganisationer och institut för utgivning av elektroniska pengar (FFFS 2009:7). Som en följd av detta innehålls en viss del av den intjänade rörliga ersättningen för 2010 och framåt, för vissa befattningshavare kallade risktagare.

#### Risktagare:

Med grund i riskanalysen har Skandia Liv identifierat ett antal befattningar som kan utöva ett inte oväsentligt inflytande på företagets risknivå, så kallade risktagare. I gruppen risktagare ingår även de anställda som har till uppgift att kontrollera risktagandet.

Följande personer tillhör kategorin risktagare;

1. verkställande direktören,
2. affärschefen,
3. chefen för Skandia Livs kapitalförvaltning
4. annan som ingår i ledningsgruppen för Skandia Liv,
5. chefen för avdelningen för riskförsäkring (rapporterar till affärschefen),
6. chefen för avdelningen för sparförsäkringar (rapporterar till affärschefen),
7. chefen för avdelningen för offentlig affär (rapporterar till affärschefen),
8. ledamot i kapitalförvaltningens investeringskommitté och chefen för "Middle office" på kapitalförvaltningen, samt
9. personal inom kontrollorgan som till exempel internrevision och compliance.

Ett fortsatt arbete med riskanalysen kan ge ändrade bedömningar så att befattningar tas bort från eller läggs till gruppen risktagare. Under 2011 har ingen förändring skett.

#### Inläsning av rörlig ersättning för risktagare:

För de cirka 15 anställda som utövar eller kan utöva ett inte oväsentligt inflytande på Skandia Livs risknivå ska utbetalningen av 60 procent av den eventuella rörliga ersättningen skjutas upp minst tre år. För sådana anställda gäller också att styrelsen har rätt att ensidigt besluta att rätten till utbetalning av den uppskjutna ersättningen faller bort vid extraordinära förhållanden som innebär att bolagets finansiella stabilitet är hotad eller att resultatkrakterna rätteligen inte uppfyllts.

#### Riskjusterad utbetalning:

En avsättning av den del av risktagarnas rörliga ersättning som skjuts upp görs i balansräkningen. Det avsatta beloppet förändras under inläsningsperioden i samma mån som värdet på Skandia Livs finansiella tillgångar förändras.

Livianen är en stiftelse liknande en resultatandelsstiftelse. Syftet är att skapa motivation och delaktighet hos medarbetarna genom en möjlighet till ekonomisk stimulans när uppsatta mål uppfylls.

Ersättningen i Livianen utgår om ett eller flera av följande mål uppnås:

- Skandia Livs totalavkastning ska årligen vara bland de tre bästa i en grupp av definierade konkurrenter.
- Premieinkomst för Skandia Liv ska överstiga fastslagen budget.
- Rörelsekostnaderna får inte överstiga budget.

Den rörliga ersättningen kan maximalt uppgå till 125 procent av ett halvt prisbasbelopp, och kan falla ut helt eller delvis. Ersättning avsätts i en personalstiftelse, Livianen, och kan disponeras först det femte året efter intjänandeåret.



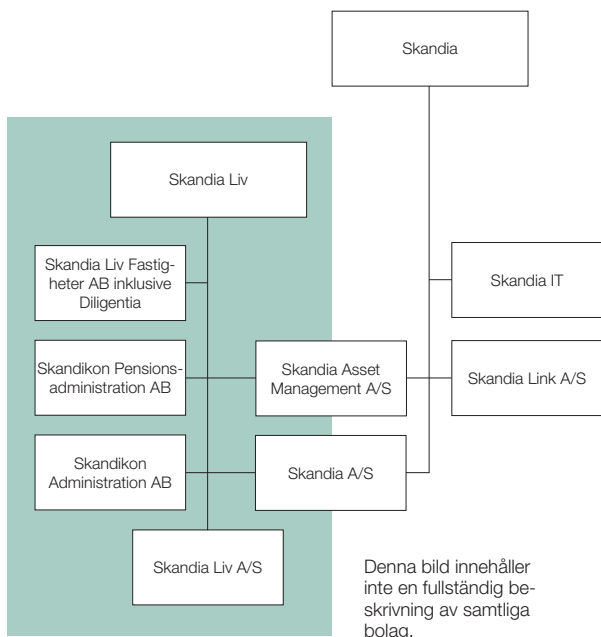
## 38 Upplysningar närstående

### Närstående

Skandia Liv är ett helägt dotterbolag till Skandia. Verksamheten i Skandia Liv bedrivs enligt ömsesidiga principer. Det innebär att alla värden i Skandia Liv ska återföras till försäkringstagarna. Någon vinstutdelning får inte ske till aktieägaren. Skandia Liv konsolideras därför inte räkenskapsmässigt i Skandiakoncernen.

Som närstående definieras samtliga bolag i Old Mutualkoncernen, där Skandiakoncernen och Skandia Livkoncernen, ingår som underkoncerner. Därtill kommer styrelseledamöter och ledningspersoner i Skandia Liv och deras nära familjemedlemmar. Nedan följer en beskrivning av de bolag inom Skandiakoncernen med vilka Skandia Liv har väsentliga relationer.

### Övergripande beskrivning av Skandia- och Skandia Livkoncernen



### Process

Styrelsen i Skandia Liv har fastställt riktlinjer för transaktioner och andra relationer mellan Skandia Liv och Skandia. Dessa innebär bland annat att vid överenskommelser av ekonomisk natur mellan Skandia Liv och Skandia särskilt ska övervägas att de är förenliga med vinstutdelningsförbudet och värdering ska prövas omsorgsfullt och sakligt. En tydlig dokumentation ska ske av överenskommelse och värdering där det framgår vem som är affärsansvarig för transaktionen. Samtliga överenskommelser ska förtecknas och redovisas årligen för styrelsen i Skandia Liv. Revisions- och riskutskottet i Skandia Liv har ett särskilt ansvar att granska tillämpningen av de av styrelsen beslutade riktlinjerna för transaktioner och andra relationer mellan Skandia Liv och Skandia. Transaktioner som är av väsentlig betydelse samt av engångskaraktär ska beslutas av Skandia Livs styrelse. Vid försäljning av mer betydande tillgångar ska, då marknadsnotering saknas, värdering ske av utomstående värderare. Värderingen ska dokumenteras. När det gäller transaktioner av löpande karaktär finns en etablerad process. Mellan Skandia Liv och Skandia finns ett uppdragsavtal som på övergripande nivå reglerar de uppdrag som Skandia Liv har uppdragit åt Skandia att utföra. I uppdragsavtalet framgår också hur styrning och planering av den utlagda verksamheten ska ske. Ett uppdragsavtal finns också med Skandiabanken som till stor del överensstämmer med och hänvisar till avtalet med Skandia. Till uppdragsavtalen finns ett flertal specifikationer som i detalj beskriver respektive uppdrags tjänsteinnehåll, servicenivå och utförande. Enhetschefer är ansvariga för de uppdrag som rör den egna enheten. Enhetschefen kan delegera sitt ansvar till en särskild avtalsansvarig som får det ekonomiska ansvaret och ansvaret för styrning och uppföljning av respektive uppdrag. Ekonomienheten ansvarar för struktur och hantering av uppdragsavtalet och därtill hörande specifikationer samt processen för uppföljning av dessa. Samrådsgrupper finns för respektive uppdrag och kvartalsvisa samrådsmöten sker mellan parterna avseende servicenivå, hur fel ska hanteras, ersättningsnivåer, uppföljning och övriga frågor. De prissättningsmetoder som tillämpas är marknadspris eller självkostnadspris. Marknadspris tillämpas i de fall det är möjligt att göra en jämförelse med liknande tjänster på marknaden

som till exempel distribution av försäkringar eller Diligentias uthyrning av lokaler. I övrigt tillämpas självkostnadsmetoden.

I samband med affärsplaneringen tas en budget fram med totala kostnader per uppdrag fördelat på särkostnader och samkostnader samt fördelningsnycklar som speglar nyttjandegrad baserat på ABC-metodik. Respektive uppdragsbudget förhandlas i första hand fram av representanter från båda parter i samrådsgruppen i ett så kallat köp- och säljmöte. Slutligen behandlas och beslutas budgeten av Skandia Livs styrelse. Ersättning utgår utifrån faktiskt utfall. Avsteg från beslutad budget ska föredras och godkännas i samrådsgrupperna och en översyn av nycklar görs kvartalsvis med syfte att ändra dessa om betydande förändringar skett. Vid större avvikelser ska dessa godkännas av Skandia Livs vd och i vissa fall styrelse.

### Transaktioner

- 1) Hela Old Mutualkoncernen har en gemensam ansvarsförsäkring. För denna betalar Skandia Liv sin andel.

### Mellan Skandia Livkoncernen och de bolag som konsolideras i Skandiakoncernen

Skandia Liv har under 2011 lämnat ett koncernbidrag på 1 600 MSEK till Skandia. Skandia Livs skattemässiga resultat har därför minskat. Samtidigt har Skandia Liv fått ett aktieägartillskott från Skandia på 1 179 MSEK. Transaktionerna ger en nettoskuld på 421 MSEK.

- 2) Skandia Liv och Skandia ingick under 2004 ett princip- och ramavtal om samarbete i Sverige genom att samordna marknadsnära funktioner samt vissa stabsfunktioner för att öka effektiviteten inom bolagen. De tjänster som samordnas är distribution och distributionsstöd, kundtjänst, marknadskommunikation, affärsutveckling, administration av grupp-försäkringsprodukter samt diverse stabs- och servicefunktioner. När det gäller distribution erhåller Skandia en marknadsmässig ersättning för utförda prestationer men ansvarar samtidigt för återbetalning i händelse av annullation av de sålda försäkringarna. Den ersättning som utgår för övriga områden som avses i denna punkt grundas på självkostnader som fördelas utifrån faktiskt utnyttjande.

Ersättningen för försäljningen via Skandias egen försäljningskanal har under året omförhandlats. Provisionerna ligger på samma nivå som till externa försäkringsmäklare. Därutöver betalar Skandia Liv nu ett fast belopp per säljare för uppdragstagarens särskilda risker och utlägg för den egna försäljningskanalen.

- 3) Skandia Liv tillhandahåller tjänstepensioner för de anställda inom Skandiakoncernen. Dessa pensionsförmåner grundas på avtal på den svenska arbetsmarknaden och premierna är därmed marknadsmässiga.
- 4) Skandia Liv A/S säkrar sina valutapositioner med termin hos Skandia Treasury till de priser som gäller på valutamarknaden.
- 5) Skandia IT tillhandahåller IT-tjänster till hela Skandiakoncernen. Ersättning utgår enligt självkostnadsprincipen och fördelas utifrån utnyttjande av de olika IT-tjänsterna.
- 6) Mellan Skandia och Skandia Liv finns ett avtal som beskriver de koncernövergripande funktioner som Skandia tillhandahåller för hela Skandia Norden. Det innefattar bland annat Nordenchefen, kommunikation, övergripande riskkontroll och Chief Operating Officer.
- 7) Från och med september 2009 betalar Skandia ett fast belopp om 13,9 MSEK per kvartal som ersättning för den kompensation som Skandia Liv utgivit till DnBNOR, med anledning av det omförhandlade kapitalförvaltningsavtalet. Ersättningen erläggs till och med 2013. Den nuvärdesberäknade fordringen uppgår till 96 MSEK.
- 8) Skandia Liv och Skandia har, via enheten Skandia Link, ett gemensamt tjänstepensionskoncept. Skandia Liv står för administrationen och erhåller en ersättning för administrationstjänsterna som grundas på självkostnader.
- 9) Skandia Liv erbjuder, inom sjukförsäkringskonceptet Hälsokedjan, även rehabilitering. Rehabiliteringsdelen köps av enheten Lifeline på Skandia. För detta betalar Skandia Liv en marknadsmässig ersättning. Under 2011 har ersättningsnivån korrigerats för tidigare år med totalt 63,3 MSEK vilket gör att 2011 redovisas som en intäkt.
- 10) Skandia hyr kontorslokaler runt om i Sverige från Skandia Liv och betalar för det en marknadsmässig hyra.
- 11) Skandiabanken har utlåning till personalen inom Skandia Liv. Dessa lån utges till personalränta och Skandia Liv kompenserar banken för mellanskillnaden mellan personalräntan och marknadsräntan. Banken administrerar också en mindre låneportfölj åt Skandia Liv. För detta erläggs en marknadsmässig kompensation. Skandia Liv har tecknat privatvårds- och rehabiliteringsförsäkring för sina anställda hos Skandia. Premierna är marknadsmässiga.
- 12) Skandia återförsäkrar en betydande del av bolagets sjukförsäkringsrisker inom Sverigeverksamheten hos Skandia Liv. På så sätt uppnås samordningsvinster i riskprövning med mera. Skandia betalar en marknadsmässig premie för återförsäkringen som säkerställs genom att Skandia Liv varje år vidareåterförsäkrar del av risken på den öppna marknaden. Skandiakoncernen har automatisk likvidavräkning av mellanhavanden som sker dagligen eller månatligen. Skandia Livs nettoskuld till Skandia uppgick 31 december 2011 till sammanlagt 185 (nettoskuld 131) MSEK.

*Mellan bolag inom Skandia Livkoncernen*

- Skandia Liv har under 2011 lämnat ett koncernbidrag till Dilligentia AB på 1 497 MSEK.
- 13) Skandia Liv Fastigheter AB har lån från Skandia Liv uppgående till totalt 16 600 (18 600) MSEK per 31 december 2011. Marknadsmässig ränta erläggs vilken baseras på utlåntanden om marknadsmässig nivå som tagits in, via ombud, från större kreditinstitut.
- 14) Skandikon Pensionsadministration AB utför administrativa tjänster avseende tjänstepensioner för anställda inom Skandiakoncernen. En marknadsmässig ersättning utgår och baseras på samma modell som tillämpas för bolagets externa kunder.
- 15) Samtliga svenska dotterbolag i Skandia Livkoncernen ingår i en gemensam koncernkontostruktur och erhåller eller erlägger marknadsmässig ränta till Skandia Liv för sin andel av behållningen på kontot.

- 16) Skandia Liv A/S har lån från Skandia Liv uppgående till totalt 156 (156) MSEK per 31 december 2011. Marknadsmässig ränta erläggs.

*Mellan Skandia Liv och dess styrelse och ledning*

- 17) Ersättningar till styrelse och ledningspersoner i Skandia Liv framgår av not 37. Som närstående betraktas även deras närstående och de bolag, utanför Skandia/Old Mutualgruppen, där Skandia Livs styrelseledamöter och ledningspersoner har styrelseuppdrag. Med dessa personer och bolag förekommer inga transaktioner utöver normala kundtransaktioner på marknadsmässiga villkor.

**Transaktioner i väsentlighetsordning**

Karaktär	Bolag som erhållit	Bolag som erlagt	Ersättning MSEK	Hänvisning
Ansvarsförsäkring	Skandia/Old Mutual	Skandia Liv	1	1)

*Mellan Skandia Livkoncernen och de bolag som konsolideras i Skandiakoncernen*

Distributionsstöd, marknadskommunikation, kundcenter, grupp-försäkring och staber	Skandia	Skandia Liv	504	2)
Distributionsersättning	Skandia	Skandia Liv	503	2)
Tjänstepensioner till anställda inom Skandia	Skandia Liv	Skandia	175	3)
Valutaterminer, netto	Skandia	Skandia Liv	74	4)
IT drift och service	Skandia	Skandia Liv	72	5)
Koncernövergripande funktioner	Skandia	Skandia Liv	59	6)
Ersättning avseende nytt kapitalförvaltningsavtal	Skandia Liv	Skandia	53	7)
Gemensamt tjänstepensionskoncept	Skandia Liv	Skandia	29	8)
Ersättning avseende Lifeline Rehab	Skandia Liv	Skandia	26	9)
Hyra av kontorslokaler	Skandia Liv	Skandia	13	10)
Personalförmåner	Skandia	Skandia Liv	9	11)
Återförsäkringsavtal (netto)	Skandia Liv	Skandia	6	12)

*Mellan bolag inom Skandia Livkoncernen*

Ränta på långfristiga lån	Skandia Liv	Dilligentia AB med flera	952	13)
Pensionsadministration	Skandikon Pensionsadministration AB	Skandia Liv	24	14)
Ränta på koncernkonto, netto	Skandia Liv	Skandia Liv dotterbolag	15	15)
Ränta på långfristiga lån	Skandia Liv	Skandia Liv A A/S och Skandia Liv A/S	7	16)

**Danmark**

I Danmark samarbetar Skandia Livs båda dotterbolag Skandia Liv A/S och Skandia Liv A A/S med Skandia Link A/S genom bolagen Skandia A/S och Skandia Asset Management A/S.

Skandia A/S ägs till 50 procent av Skandia Liv och till 50 procent av Skandia och drivs som ett joint venture. Syftet är att samordna alla administrativa resurser vilket ger möjligheter till kostnadssynergier. Kostnaderna i Skandia A/S faktureras efter nyttjande till respektive bolag. Under 2011 uppgick Skandia A/S kostnader till 237 (242) MSEK. Av detta belopp fakturerades 99 (104) MSEK till Skandia Livs bolag i Danmark och 92 (88) MSEK till Skandia Link A/S.

Skandia Asset Management A/S tillhandahåller kapitalförvaltning för Skandia och Skandia Livs dotterbolag i Danmark mot en marknadsmässig avgift som beräknas på det förvaltade kapitalet. Skandia Liv sålde i början av 2011 20 procent av innehavet till Skandia. Bolaget ägs därefter till 50 procent var av Skandia respektive Skandia Liv och drivs även det som ett joint venture. Under 2011 uppgick ersättningen från Skandia Liv A A/S och Skandia Liv A/S till 18 (21) MSEK och Skandia Link A/S till 44 (37) MSEK. Under året har en utdelning lämnats till ägarna. Skandia Livs utdelning uppgick till motsvarande 28 MSEK.

### 39 Avsättning för pensioner

Koncernen enligt IAS 19	2011	2010
<b>Pensionskostnader</b>		
Kostnad avseende tjänstgöring under innevarande period	9	8
Räntekostnad	10	12
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	0	-1
Inlösen förmånsbestämda pensionsåtaganden	—	2
Avskrivning: aktuariella vinster (-) och förluster (+)	-2	1
<b>Pensionskostnader förmånsbestämda planer</b>	<b>17</b>	<b>22</b>
Pensionskostnader avgiftsbestämda planer	63	67
<b>Totala pensionskostnader</b>	<b>80</b>	<b>89</b>
<b>Avstämning av förmånsbestämda pensionsplaner i balansräkningen</b>		
Nuvärdet av helt eller delvis fonderade förmånsbestämda förpliktelse	0	0
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde	0	0
Oredovisade aktuariella vinster (+) och förluster (-)	0	0
<b>Förpliktelsens nuvärde minus förvaltningstillgångar</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Nuvärdet av helt ofonderade planer	282	265
Oredovisade aktuariella vinster (+) och förluster (-)	-17	-6
<b>Redovisad förmånsbestämd skuld (+) eller tillgång (-)</b>	<b>265</b>	<b>259</b>
<b>Specifikation av förändring i redovisad förmånsbestämd pensionsskuld</b>		
<b>Ingående balans</b>	<b>259</b>	<b>228</b>
Nettokostnad redovisad i resultaträkningen	17	22
Effekt av bortfall av tillgångar i Diligentias pensionsstiftelse	—	24
Betalda förmåner	-11	-15
<b>Utgående balans</b>	<b>265</b>	<b>259</b>
<b>Nuvärdet av förmånsbestämda förpliktelse</b>		
<b>Ingående balans</b>	<b>265</b>	<b>316</b>
Kostnad avseende tjänstgöring under innevarande period	9	8
Räntekostnader	10	12
Inlösen förmånsbestämda pensionsåtaganden	—	-20
Betalda förmåner	-11	-15
Aktuariella vinster (-) förluster (+)	9	-36
<b>Utgående balans</b>	<b>282</b>	<b>265</b>
<b>Förvaltningstillgångar<sup>1)</sup></b>		
<b>Ingående balans</b>	<b>0</b>	<b>48</b>
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	—	1
Effekt av bortfall av tillgångar i pensionsstiftelse	—	-24
Inlösen förmånsbestämda pensionsåtaganden	—	-25
<b>Utgående balans</b>	<b>—</b>	<b>0</b>
<b>Avkastning på förvaltningstillgångar</b>		
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	—	1
<b>Faktisk avkastning</b>	<b>—</b>	<b>1</b>
<b>Aktuariella vinster (+) förluster (-)</b>		
<b>Ingående balans</b>	<b>-6</b>	<b>-40</b>
Avskrivning	-2	1
Inlösen förmånsbestämda pensionsåtaganden	—	-3
Aktuariella vinster (+) förluster (-): förpliktelse	-9	36
<b>Utgående balans</b>	<b>-17</b>	<b>-6</b>
<b>Försäkringstekniska beräkningsantaganden<sup>2)</sup></b>	<b>2011</b>	<b>2010</b>
Diskonteringsränta	3,50%	3,75%
Förväntad långsiktig avkastning på förvaltningstillgångar <sup>3)</sup>	—	2,75%
Uppskattad framtida löneökningstakt <sup>4)</sup>	3,00%/4,50%	3,25%/4,75%
Uppskattad framtida inflation	2,00%	2,00%

Av de totala pensionskostnaderna redovisas kostnader avseende tidigare och innevarande period, 72 (54) MSEK, i driftskostnaderna. Resterande kostnader, 8 (14) MSEK, redovisas som kapitalavkastning, netto i det icke-tekniska resultatet.

<sup>1)</sup> Skandia Liv har inte längre några förvaltnings-tillgångar som uppfyller kraven för att redovisas mot pensionsskulden.

<sup>2)</sup> Antaganden är angivna som sammanvägda medelvärden för respektive pensionsplan.

<sup>3)</sup> Efter avkastningsskatt.

<sup>4)</sup> För högre befattningshavare förväntas löneökningstakten uppgå till 4,50 procent.

Pensionskostnaderna för förmånsbestämda pensioner år 2012 enligt IAS 19 beräknas till 18 MSEK.

I Skandia Livkoncernen finns två typer av pensionsplaner. Avgiftsbestämda och förmånsbestämda. Förmånsbestämda pensionsplaner innebär att den anställda garanteras en viss pension efter avslutad anställning. Pensionen baseras på slutlönen. Skandia Liv har därför en förpliktelse mot nuvarande och tidigare anställda som skall redovisas i balansräkningen. De förmånsbestämda pensionsplanerna förekommer bara i Sverige och utgörs främst av pensionsförmåner som framgår i kollektivavtalet gällande FTP-planen samt i viss grad av tillkommande pensionsförmåner för högre befattningshavare. Pensionsplanerna omfattar i huvudsak ålderspension, sjukpension och familjepension. I moderbolaget och dotterbolagen redovisas kostnaden för pensionsplanerna som den driftskostnad som uppstår när fakturerade premier betalas. På koncernnivå görs däremot en beräkning som bättre visar den slutförpliktelse företaget anses ha mot de anställda när de går i pension. Företagets utestående förpliktelse samt kostnad för förmånsbestämda pensionsplaner beräknas årligen med hjälp av aktuariella metoder grundade på företagets långsiktiga antaganden om bland annat diskonteringsränta, löneökningstakt, anställningstid samt inflation. Den utestående pensionsförpliktelsen och pensionskostnaden fastställs enligt den så kallade Projected Unit Credit Method. Denna metod innebär i korthet en mera linjär kostnadsfördelning mellan tiden för att man börjar tjäna in sin pension och pensionsåldern. Skandia Liv har inga tillgångar som är direkt avskiljbara för sina förmånsbestämda tjänstepensionsplaner. Den i balansräkningen redovisade pensionskulden motsvarar pensionsåtagandet brutto.

De aktuariella antagandena fastställs årligen i anslutning till balansdagen. Diskonteringsräntan fastställs med hänsyn till bostadsobligationer med en duration på strax över åtta år. Då durationen på förpliktelseerna är betydligt längre, extrapoleras räntan för att möta den längre durationen. Övriga finansiella antaganden är baserade på Skandia Livs långsiktiga förväntningar på balansdagen för den tidsperiod under vilken förpliktelseerna avses bli reglerade.

Effekter på pensionsförpliktelsens nuvärde till följd av ändrade aktuariella antaganden utgör aktuariella vinster och förluster. Detsamma gäller för förändringar i värdet på den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen som avviker mot de långsiktiga antagandena. Aktuariella vinster och förluster redovisas inte i resultaträkningen omedelbart när de inträffar. Då dessa vid slutet av den föregående rapporteringsperioden överstiger en korridor motsvarande 10 procent (så kallat korridorgränsvärde) av pensionsförpliktelsens resultatförs det överstigande beloppet över den tidsperiod under vilken förpliktelsen avses bli reglerad. Tillämpningen sker separat för respektive plan. Avsättningar för pensioner i Skandia Liv motsvarar förpliktelsens nuvärde vid bokslutstidpunkten samt oredovisade aktuariella vinster eller förluster. I koncernens resultaträkning utgörs Skandia Livs kostnad för förmånsbestämda pensionsplaner av summan av kostnader avseende tjänstgöring under innevarande och tidigare period, ränta på förpliktelsen, samt avskrivning på aktuariella vinster och förluster överstigande korridorgränsvärdet. Kostnad avseende tjänstgöring under innevarande period och tidigare perioder redovisas som en driftskostnad. Övriga poster redovisas som Kapitalavkastning, egen pensionskuld, i det icke-tekniska resultatet. Även löneskatt har beaktats vid beräkningen av de förmånsbestämda pensionsplanerna enligt IAS19 i balans- och resultaträkningen.

Anställda inom koncernen, som inte omfattas av förmånsbestämda pensionsavtal, omfattas istället av avgiftsbestämda pensionsplaner. Avgiftsbestämda pensionsplaner innebär att företagets pensionskostnad utgörs av en procentuell andel av den anställdes lön i varje redovisningsperiod som den anställda utfört tjänster åt företaget. Redovisningen av avgiftsbestämda planer innebär att premien kostnadsförs i takt med att förmånen intjänas.

## 40 Händelser efter balansdagen

Det finns inget att rapportera.

## 41 Effekter av ändrad redovisningsprincip

På grund av ändrad redovisningsprincip avseende hanteringen av lämnade koncernbidrag från moderbolag till dotterbolag i RFR2 sker en retroaktiv påverkan i balansräkningen och ett par nyckeltal i moderbolaget. Posterna Placeringar i koncernföretag och Eget Kapital påverkas. Koncernen påverkas inte då dessa poster elimineras. Förändringen avser ett koncernbidrag lämnat till två bolag i vår fastighetskoncern 2006.

### Effekter på balansräkningen 2010-12-31

	Koncernen			Moderbolaget		
	Före justering	Justering Koncernbidrag	Efter justering	Före justering	Justering Koncernbidrag	Efter justering
Placeringar i koncernföretag	—	—	—	26 152	1 288	27 440
<b>Totala tillgångar</b>	<b>326 932</b>	<b>—</b>	<b>326 932</b>	<b>305 347</b>	<b>1 288</b>	<b>306 635</b>
Konsolideringsfond	101 955	—	101 955	99 930	1 288	101 218
<b>Total eget kapital, skulder och avsättningar</b>	<b>326 932</b>	<b>—</b>	<b>326 932</b>	<b>305 347</b>	<b>1 288</b>	<b>306 635</b>

## 42 Avstämning avkastning i totalavkastningstabell mot finansiella rapporter

	2011	2010	2009	2008	2007
<b>Poster i resultaträkning</b>					
<b>Kapitalavkastning, intäkter</b>					
Hysesintäkter från byggnader och mark (Koncern) <sup>1)</sup>	2 197	2 252	2 226	2 135	2 153
Utdelning på aktier och andelar					
Andra aktier och andelar (Moderbolaget) <sup>1)</sup>	2 998	2 585	2 172	3 314	3 864
Alternativa placeringar <sup>1)</sup>	363	370	57	7	—
Ränteintäkter med mera					
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (Moderbolaget) <sup>1)</sup>	5 023	4 831	5 226	5 421	5 854
Alternativa placeringar	—	—	814	—	—
Valutavinst, netto (Moderbolaget)	1 436	—	—	13 199	—
Övriga ränteintäkter <sup>1)</sup>	326	115	—	—	—
Realisationsvinst, netto					
Byggnader och mark (Koncern)	1 077	—	1 289	1 440	842
Andra aktier och andelar (Moderbolaget)	1 509	8 868	—	—	9 741
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (Moderbolaget)	6 013	1 437	2 928	—	—
Alternativa placeringar	128	2 197	1 264	—	—
<b>Orealiserade vinster på placeringstillgångar</b>					
Byggnader och mark (Koncern)	1 315	767	—	—	3 138
Aktier och andelar (Moderbolaget)	—	9 195	32 313	—	—
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (Moderbolaget)	5 740	—	—	5 255	—
Alternativa placeringar	—	619	2 138	—	—
<b>Kapitalavkastning, kostnader</b>					
Driftskostnader från byggnader och mark (Koncern) <sup>1)</sup>	-993	-1 016	-1 004	-1 083	-1 147
Övriga finansiella kostnader (Moderbolaget) <sup>1)</sup>	-155	-66	-86	-121	-115
Valutaförluster, netto (Moderbolaget)	—	-5 911	-3 517	0	-1 938
Övriga räntekostnader <sup>1)</sup>	-102	-91	-103	—	—
<b>Realisationsförluster, netto</b>					
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (Moderbolaget)	—	—	—	-43	-793
Aktier och andelar (Moderbolaget)	—	—	-2 372	-9 601	—
Alternativa placeringar	—	—	—	-4 209	—
<b>Orealiserade förluster på placeringstillgångar</b>					
Byggnader och mark (Koncern)	—	—	-499	-3 748	—
Aktier och andelar (Moderbolaget)	-16 334	—	—	-51 233	-7 532
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (Moderbolaget)	—	-2 247	-2 111	—	-964
Alternativa placeringar	-1 169	—	—	-937	—
<b>Summa avkastning</b>	<b>9 372</b>	<b>23 905</b>	<b>40 735</b>	<b>-40 204</b>	<b>13 103</b>
<b>Justering</b>					
Uppdaterade marknadsvärden	3	309	44	228	335
Valutakursdifferenser	141	-284	153	291	-20
Bid-close enligt IFRS	328	349	86	185	210
Övriga justeringar	-281	-28	-825	-227	-1 202
<b>Avkastning enligt totalavkastningstabell<sup>2)</sup></b>	<b>9 563</b>	<b>24 251</b>	<b>40 193</b>	<b>-39 727</b>	<b>12 426</b>

<sup>1)</sup> Direktavkastning beräknas genom att ta ovanstående poster ställt i relation till ett genomsnitt av nettoplaceringstillgångarna under året.

<sup>2)</sup> Totalavkastning beräknas utifrån ovanstående avkastning ställt i relation till dagsviktade nettoplaceringstillgångar. Detta överensstämmer med branschpraxis.

	2011	2010	2009	2008	2007
<b>Poster i balansräkning</b>					
<b>Placeringstillgångar</b>					
Byggnader och Mark	30 155	30 347	27 776	27 523	31 465
Aktier och andelar	91 508	114 400	113 868	83 622	129 193
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	166 885	137 224	131 827	137 830	136 836
Alternativa placeringar	7 718	9 196	9 432	7 206	—
Derivat	1 333	2 099	1 749	2 046	1 131
Övriga finansiella placeringstillgångar	8 249	2 515	479	—	—
<b>Fordringar</b>					
Ej likviderad försäljning av placeringstillgångar <sup>1)</sup>	4 895	1 302	362	346	735
Upplupna ränteintäkter	3 363	2 310	2 253	2 151	2 093
Övriga fordringar	648	270	102	91	19
<b>Skulder</b>					
Derivat	-411	-280	-270	-3 801	-585
Ej likviderade köp av placeringstillgångar <sup>2)</sup>	-3 358	-1 207	-390	-139	-285
Återköpstransaktioner	-20 886	-8 357	-9 254	-7 972	-165
Upplupna räntekostnader	-18	-14	-14	-55	-468
Övriga skulder	-1 342	-1 728	-1 107	-204	—
<b>Andra tillgångar</b>					
Kassa och Bank <sup>3)</sup>	3 958	6 698	2 644	4 234	934
<b>Summa Marknadsvärde</b>	<b>292 697</b>	<b>294 775</b>	<b>279 457</b>	<b>252 878</b>	<b>300 903</b>
<b>Justeringar</b>					
Bid-close enligt IFRS	328	349	87	185	210
Valutakursdifferens	141	-284	153	291	-20
Uppdaterade marknadsvärden	3	309	44	228	335
Diff i settlementdagar	-72	—	59	—	—
Livianen + GarantiPension Plus	-426	—	-172	—	—
Övriga justeringar	1	-12	-41	-61	-334
<b>Marknadsvärde enligt totalavkastningstabell</b>	<b>292 672</b>	<b>295 137</b>	<b>279 587</b>	<b>253 521</b>	<b>301 094</b>

<sup>1)</sup> Se not 23 "Övriga fordringar".

<sup>2)</sup> Se not 33 "Övriga skulder".

<sup>3)</sup> Bankkonton + Deposit.

# Revisionsberättelse

## Till årsstämman i Livförsäkringsaktiebolaget Skandia (publ) Org nr 502019-6365

### Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Vi har reviderat årsredovisningen och koncernredovisningen för Livförsäkringsaktiebolaget Skandia AB för år 2011. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår i den publicerade versionen av detta dokument på sidorna 6-61.

### Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen och koncernredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och en koncernredovisning som ger en rättvisande bild enligt internationella redovisningsstandarder IFRS, såsom de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

### Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och koncernredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen och koncernredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen och koncernredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

### Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla

väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2011 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2011 och av dess resultat och kassaflöden enligt internationella redovisningsstandarder, såsom de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

### Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även reviderat förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Livförsäkringsaktiebolaget Skandia (publ) för år 2011.

### Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt aktiebolagslagen och försäkringsrörelselagen.

### Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionsmed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med försäkringsrörelselagen och aktiebolagslagen.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, försäkringsrörelselagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

### Uttalanden

Vi tillstyrker att bolagsstämman behandlar förlusten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm 17 februari 2012

Svante Forsberg  
Auktoriserad revisor

Thomas Thiel  
Auktoriserad revisor

**Livförsäkringsaktiebolaget Skandia (publ)**

Lindhagensgatan 86

SE-106 55 Stockholm

**T** +46-8-788 10 00

**F** +46-8-788 30 80

[www.skandia.com](http://www.skandia.com)